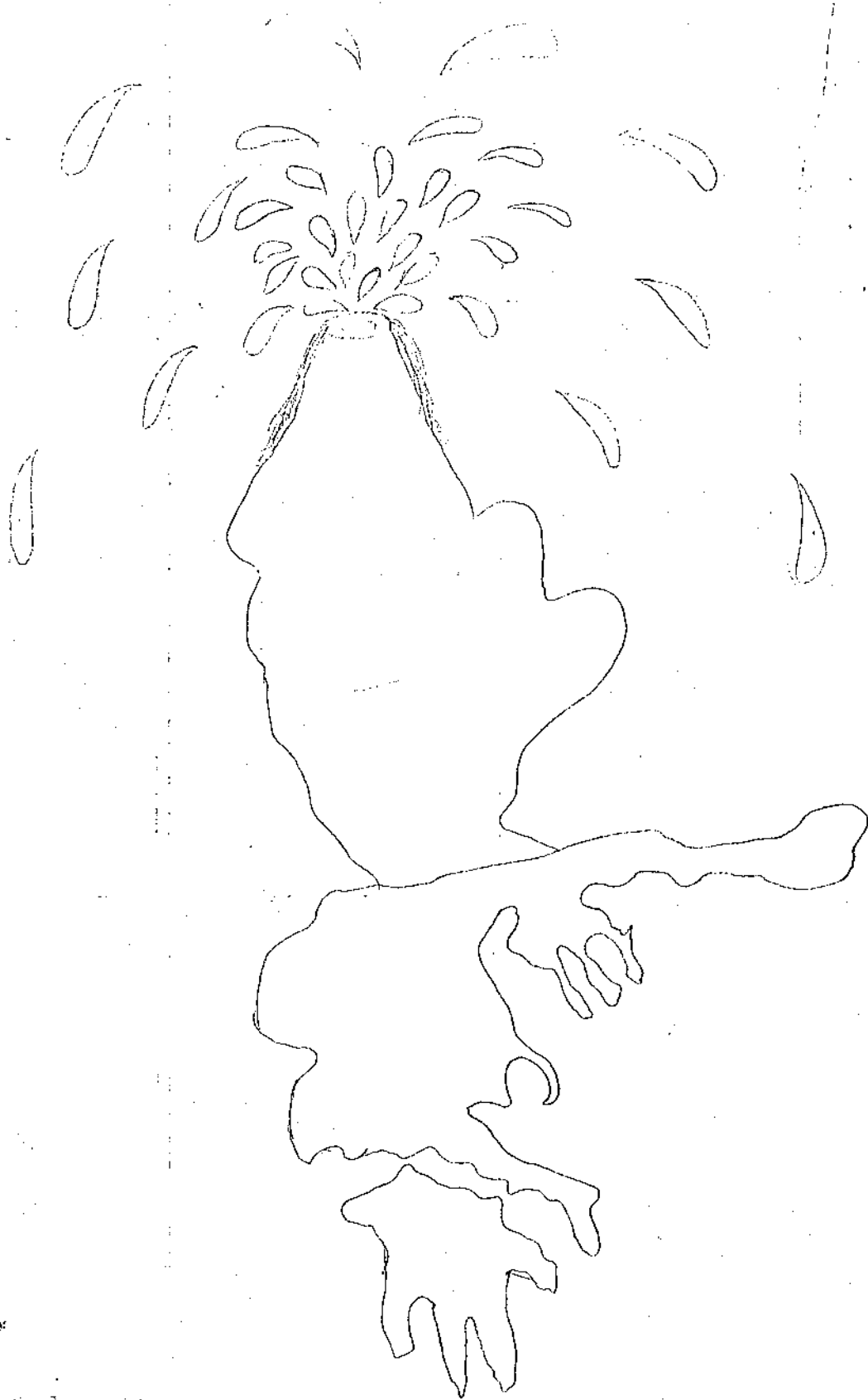

ΓΙΟΥΓΚΟΣΑΒΙΚΗ
ΕΚΡΗΞΗ

1991-1995

Τ. Ε. Ι. ΠΑΤΡΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Π Τ Υ Χ Ι Α Κ Η Ε Ρ Γ Α Σ Ι Α

ΘΕΜΑ: " ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑ "

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ

ΜΕΡΤΗ Μ.

ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ε.

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΓΙΑ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΩΝ Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ

E I M A T R H S

Γ Ι Θ Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Πέμπτη, 27 Ιουνίου 1991 Ωρα μηδέν

Γιουγκοσλαβική έκρηξη

Σλοβενία - Κροατία διακηρύσσουν την ανεξαρτησία τους την Τρίτη 25 Ιουνίου και προετοιμάζονται για την πλήρη αποχώρηση από το σοσιαλιστικό κράτος. Η διεθνής κοινότητα αντιμετωπίζει αρνητικά την πρωτοβουλία των Σλοβένων και των Κροατών, φοβούμενη τη βαλκανοποίηση της Ευρώπης σε μια ιδιαίτερα κρίσιμη ιστορική περίοδο.

Η διακήρυξη της ανεξαρτησίας της Σλοβενίας και της Κροατίας βάζει ουσιαστικό τέλος στην οικονομική και διοικητική ενότητα της Γιουγκοσλαβίας. Αυξάνονται οι ανησυχίες των ευρωπαϊκών κρατών και κυρίως των βαλκανικών που φοβούνται αποσταθεροποίηση της περιοχής με συνοριακές αλλαγές.

Η Ελλάδα κινδυνεύει να βρεθεί αντιμέτωπη μ' ένα ακόμη απογορευτικό λογαριασμό, εξαιτίας της διαφαινόμενης διάλυσης της Γιουγκοσλαβίας.

Η Ελλάδα είναι υπέρ της ενότητας, πιστεύει στη διατήρηση του γιουγκοσλαβικού κράτους και δεν πρόκειται να αναγνωρίσει μονομερή απόφαση οποιασδήποτε από τις δημοκρατίες της.

Οι Ευρωπαίοι τουρίστες δεν θα έρθουν αυτό το καλοκαίρι στην Ελλάδα μέσω Γιουγκοσλαβίας. Τα ελληνικά προϊόντα δεν μπορούν να προωθηθούν οδίκως προς τη γερμανική, δυτικοευρωπαϊκή αγορά μέσω της γειτονικής χώρας.

Αυτόματα, δημιουργείται κίνδυνος γεωγραφικής, οικονομικής απομόνωσης της Ελλάδας. Υπάρχουν λύσεις στο πρόβλημα. Δεν είναι, όμως, πλήρεις και είναι ιδιαίτερα δαπανηρές. Μέχρι να

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

ομαλοποιήσει η κατάσταση, θα έχουμε λιγότερους τουρίστες, υψηλότερο κόστος μεταφοράς, ακόμη πιο περιορισμένη διήμερή και διαβαλκάνικη οικονομική συνεργασία.

Το πρώτο μεγάλο κτύπημα από τις πολυετικές συγκρούσεις στην Γιουγκοσλαβία το δέχεται ο τουρισμός της Βορείου Ελλάδας. Ο φόβος έχει εγκατασταθεί στο δίκτυο της Γιουγκοσλαβίας και ελάχιστα είναι αυτοί που μετακινούνται προς το ελληνικό έδαφος. Περισσότερα, όμως, για τις συνέπειες που έχει η γιουγκοσλαβική κρίση στον τουρισμό θα αναφερθούμε παρακάτω σε συγκεκριμένο, κεφάλαιο.

Κίνδυνοι

Ο μεγαλύτερος κίνδυνος από τη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας δεν είναι οικονομικός, αλλά εθνικός. Η διάλυση μπορεί να αποδειχθεί καταλύτης εξέλιξεων που θα επιβεβαιώσουν το χαρακτήρα των Βαλκανίων σαν «πυριτιδοποθήκη της Ευρώπης».

Διαγράφεται η προοπτική ενίσχυσης της εξής των Σκοπίων σε μια μικρότερη και προβληματικότερη Γιουγκοσλαβία. Τα Σκόπια μπορεί να φτάσουν μέχρι τη δημιουργία ανεξάρτητου «μακεδονικού» κράτους, που θα αποτελέσει διαρκή απειλή για τα εθνικά μας συμφέροντα.

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Ή Κ Ρ Ι Σ Η

Ενίσχυση των εξαγωγών και των ελληνικών επιχειρήσεων στις Βαλκανικές και Παρασυρξείνιες Χώρες

Η Κυβέρνηση έχει ήδη επεξεργαστεί ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα για την υποστήριξη των ελληνικών εξαγωγών και επενδύσεων στις Βαλκανικές και Παρασυρξείνιες χώρες και την ενίσχυση της γανικότερης οικονομικής συνεργασίας με τις χώρες αυτές. Στο πλαίσιο αυτό προωθούνται μια σειρά από μέτρα για την αξιοποίηση εθνικών και κοινωνικών πόρων όπως: επενδυτικά κίνητρα, αναβάθμιση της υποδομής κυρίως στη Βόρειο Ελλάδα, προσπάθεια αξιοποίησης από ελληνικές εταιρίες των κοινοτικών προγραμμάτων PHARE και TACIS, δημιουργία εθνικών προγραμμάτων τεχνικής βοήθειας και επιδότηση ελληνικών διασυνοριακών επενδύσεων.

Επίσης, καταβάλλεται προσπάθεια στήριξης των εξαγωγικών εσμών με: την παροχή κινήτρων για τη δημιουργία εταιρειών ειδικευμένων σε συμφωνίες barter, την πρόωση του εσμού του εξαγωγικού factoring, τη συμβολή στην ίδρυση trade companies, την επέκταση της ασφάλισης που παρέχει ο ΟΑΕΠ* ώστε να καλύπται τους πολιτικούς κινδύνους, τις επενδύσεις και τα τεχνικά έργα, καθώς και τη διαμόρφωση προγραμμάτων στήριξης κλάδων καθώς και συγκεκριμένων προϊόντων από τον ΟΠΕ* για την αύξηση των πωλήσεων στις χώρες αυτές. Παράλληλα ενισχύονται οι προσπάθειες για τη δημιουργία κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου και κεφαλαίων ειδικά για το εμπόριο, οι επενδύσεις και τα αναπτυξιακά έργα καθώς και η επέκταση των ελληνικών τραπεζών στις βαλκανικές χώρες. Στο ίδιο πλαίσιο προωθείται

Γ.Ι.ΟΥΓΚΟΣ Λ.Α.Β.Ι.Κ.Η Κ.Ρ.Ι.Σ.Η

με ταχείς ρυθμούς η έναρξη της λειτουργίας της Αναπτυξιακής Τράπεζας του Εύξεινου Πόντου που θα εδρεύει στη Θεσσαλονίκη. Ιδιαίτερη βορύτητα δίνεται στον τομέα της παροχής πληροφόρησης και υποστήριξης προς τους επιχειρηματίες που δραουν στην περιοχή. Για το λόγο αυτό ιδρύεται ειδικευμένο επιχειρηματικό κέντρο (Διαβαλκανικό και Παραευξείνιο Επιχειρηματικό Κέντρο) που θα είναι το κομβικό σημείο ενός ευρύτερου δικτύου παροχής πληροφοριών, ενώ για την κάλυψη των αυξημένων αναγκών ειδικευμένου προσωπικού προωθείται η συγκρότηση ενός Ιδρύματος Κατάρτισης Στελεχών του τραπεζικού τομέα στη Θεσσαλονίκη.

Τέλος, για την ενίσχυση της διαβαλκανικής εμπορικής συνεργασίας, προωθείται η ίδρυση Διαβαλκανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου ενώ εξετάζεται και η δυνατότητα λειτουργίας ενός βαλκανικού χρηματοπιστωτικού κέντρου στη Θεσσαλονίκη.

*ΟΑΕΠ: Οργανισμός Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων

*ΟΠΕ: Οργανισμός Πρόωψσης Εξαγωγών

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Επιβολή προσωρινών μέτρων

Η Ελληνική Κυβέρνηση λόγω των κινδύνων που παρουσιάζονται στα εθνικά μας συμφέροντα έχοντας την απειλή δημιουργίας ενός ανεξάρτητου <<μακεδονικού>> κράτους ανειστέκεται με τη λήψη προσωρινών μέτρων και αποφασίζει ΕΜΠΑΡΓΚΟ στο κράτος των Σκοπίων.

Με αυτή όμως την απόφαση έρχεται αντιμέτωπη με τα άλλα κράτη-μέλη τα οποία αντιδρούν αρνητικά για τη χώρα μας και θεωρούν παράλογη την κίνηση αυτή.

Η Ελληνική Κυβέρνηση επιμένει και εμμένει στην απόφαση του Δικαστηρίου του Λουξεμβούργου για δικαίωση των προσωρινών μέτρων προς συμμόρφωση του γειτονικού κράτους.

Το Δικαστήριο γίνεται στις 29 Ιουνίου 1994, ακούστηκαν και οι δύο πλευρές η κάθε μία με τα δικά της επιχειρήματα και σαν πρώτο μέρος η απόφαση είναι υπέρ ... (βλέπε παρακάτω το Δικαστήριο)

Η Κυβέρνηση προβαίνει στη δημοσίευση αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, υποχρεωτική για τα κράτη-μέλη του Οργανισμού και ζητούν την αυστηρή τήρηση και συμμόρφωση προς τις διατάξεις αυτών των αποφάσεων. Οι αποφάσεις αυτές δημοσιεύονται στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας από το 1991 έως το 1993 και τις παρουσιάζουμε στην εργασία μας αυτούσια.

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Δ Ι Α Τ Α Ξ Η Τ Ο Υ Δ Ι Κ Α Σ Τ Η Ρ Ι Ο Υ
τ η ς 2 9 η ς Ι ο υ ν ί ο υ 1 9 9 4

«Πρόην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας - Σοβαρή διεθνής ένταση αποτελούσα απειλή πολέμου - Προσφυγή βάσει του άρθρου 225, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ-Προσωρινά μέτρα»
στην υπόθεση C-120/94 R,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον C. Timmermans, Αναπληρωτή Γενικό Διευθυντή της Νομικής της Υπηρεσίας, τον S. Van Raerenbusch και την E. Buissert, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Γ. Κρεμλνί, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

αίτημα,

κατά

Ελληνικής Δημοκρατίας, εκπροσωπούμενης από τους Γ. Κρανιδιώτη Γενικό Γραμματέα Κοινοτικών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, Κ. Ιωάννου, Β. Σκουρή και Σ. Περράκη, καθηγητές πανεπιστημίου, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την Ελληνική Πρεσβεία, 117, Val Sainte-Croix,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση λήψης προσωρινών μέτρων, με τα οποία ζητείται να υποχρεωθεί η Ελληνική Δημοκρατία να αναστείλει, μέχρι ότου εκδοθεί η απόφαση επί της κύριας προσφυγής, τα μέτρα που έλαβε στις 16 Φεβρουαρίου 1994 κατά της πρόην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας, συγκεκριμένο από τους O. Due, Πρόεδρο, G. F. Mancini J. C. Moitinho de

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Almeida, M. Díez de Velasco και D. A. O. Edward, προέδρους
τιμήματος, K. N. Κοκούρη, R. Joliet, F. A. Schockweiler, B. C.
Rodriguez Iglesias (εισηγητή), P. Ghévisse M. Zúñeg, P. J.
B. Karpeyn και J. L. Murray, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: F. G. Jacobs

γραμματέας: D. Louterman-Hubeau, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,
αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα,
εκδίδει την ακόλουθη

Δ ι έ τ α ξ η

Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις
22 Απριλίου 1994, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε
δυνάμει του άρθρου 225, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ, προ-
σφυγή, με την οποία ζητεί να αναγνωριστεί ότι η Ελληνική
Δημοκρατία άσκησε κατακρηστικά τις εξουσίες που προβλέπονται
στο άρθρο 224 της Συνθήκης ΕΚ για να δικαιολογήσει τα μονομε-
ρή μέτρα που έλαβε στις 16 Φεβρουαρίου 1994 με σκοπό να απα-
γορεύσει το εμπόριο, και ειδικότερα μέσω του λιμένα της Θεσ-
σαλονίκης, προϊόντων καταγωγής, προελεύσεως ή με προορισμό
την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, καθώς και
την εισαγωγή στην Ελλάδα προϊόντων καταγωγής ή προελεύσεως
αυτής της Δημοκρατίας, παραβαίνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τις
υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 113 της Συνθήκης ΕΚ και
από το κοινό καθεστώς εξαγωγών, όπως αυτό θεσπίστηκε με τον
κανονισμό (ΕΟΚ) 2603/69 του Συμβουλίου, της 20ής Οκτωβρίου
1969 (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/001, σ. 101), από το κοινό καθεστώς
εισαγωγών, όπως αυτό θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 288/82

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

του Συμβουλίου, της 5ης Φεβρουαρίου 1982 (ΕΕ 1982 L 35, σ. 1) από το καθεστώς που ισχύει για τις εισαγωγές στην Κοινότητα προϊόντων καταγωγής των Δημοκρατιών της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, της Κροατίας, της Σλοβενίας και της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας, όπως θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 3689/93 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1993 (ΕΕ 1993 L 344, σ. 1), και από το καθεστώς κοινοτικής διαμετακόμισης, όπως θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2726/90 του Συμβουλίου, της 17ης Σεπτεμβρίου 1990 (ΕΕ 1990 L 262, σ. 1).

Με χωριστό δικόγραφο, το οποίο κατέθεσε ομνημερόν στην Γραμματεία του Δικαστηρίου, η Επιτροπή ζήτησε, δυνάμει του άρθρου 186 της Συνθήκης και του άρθρου 83 του Κανονισμού Διαδικασίας από το Δικαστήριο να υποχρεώσει την Ελληνική Δημοκρατία να αναστείλει μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση επί της κύριας προσφυγής, την εκτέλεση των μέτρων που έλαβε στις 16 Φεβρουαρίου 1994 κατά της ΠΓΔΜ.

Η Ελληνική Κυβέρνηση κατέθεσε τις γραπτές παρατηρήσεις της επί της αιτήσεως λήψεως προσωρινών μέτρων στις 24 Μαΐου 1994.

Με απόφαση της 1ης Ιουνίου 1994, ο πρόεδρος του Δικαστηρίου έφερε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 85, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, την αίτηση λήψεως προσωρινών μέτρων ενώπιον του Δικαστηρίου.

Οι διάδικοι ανέπτυξαν προφορικά τις παρατηρήσεις τους κατά τη συνεδρίαση που διεξήχθη κεκλεισμένων των θυρών στις 14 Ιουνίου 1994.

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

1. Το ιστορικό της διαφοράς

Η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (στο εξής: ΠΓΔΜ) κήρυξε την ανεξαρτησία της στις 17 Σεπτεμβρίου 1991, κατόπιν δημοψηφίσματος που έγινε στις 8 Σεπτεμβρίου 1991.

Τα άρθρα 3 και 49 του Συντάγματος της ΠΓΔΜ, καθώς και οι τροποποιήσεις I και II, ορίζουν τα εξής:

Άρθρο 3

1. «Το έδαφος της Δημοκρατίας της Μακεδονίας είναι αδιαίρετο και αναπαλλοτρίετο.
2. Τα υφιστάμενα σύνορα της Δημοκρατίας είναι απαραβίαστα.
3. Μπορούν να μεταβληθούν μόνον σύμφωνα με το Σύνταγμα.»

Άρθρο 49

1. «Η Δημοκρατία μεριμνά για την κατάσταση και τα δικαιώματα των μακεδονικής καταγωγής πολιτών που βρίσκονται στις γειτονικές χώρες και των εκπατρισμένων Μακεδόνων, συμβάλλει στην πολιτιστική τους ανάπτυξη και αναλαμβάνει την προώγηση των σχέσεων μαζί τους.
2. Η Δημοκρατία μεριμνά για τα πολιτιστικά, οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα των πολιτών της στην αλλοδαπή.»

Τροποποίηση I

1. «Η Δημοκρατία της Μακεδονίας δεν έχει εδαφικές διεκδικήσεις έναντι των γειτονικών χωρών.
2. Τα σύνορα της Δημοκρατίας της Μακεδονίας μπορούν να μεταβληθούν μόνο σύμφωνα με το Σύνταγμα, βάσει της αρχής της

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

καλής εελλήσεως και σύμφωνα με τους γενικά αναγνωρισμένους κανόνες του διεενοφύ δικαίου.

3. Η παράγραφος 1 της παρούσας τροποποίησης συμπληρώνει το άρθρο 3, ενώ η παράγραφος 2 αντικαθιστά το τρίτο εδάφιο του άρθρου 3 του Σύντάγματος της Δημοκρατίας της Μακεδονίας.>>

Τροποποίηση II

1. <<Ως προς αυτό, η Δημοκρατία δεν ανάμειγνύεται στα κυριαρχικά δικαιώματα των άλλων κρατών ούτε στις εσωτερικές τους υποθέσεις.

2. Η παρούσα τροποποίηση συμπληρώνει το πρώτο εδάφιο του άρθρου 49 του Σύντάγματος της Δημοκρατίας της Μακεδονίας.>>

Η Ελληνική Δημοκρατία επισημαίνει ότι η ΠΓΔΜ προσπαθεί συστηματικά να προωθήσει την ιδέα της ενιαίας Μακεδονίας.

Η Ελληνική Κυβέρνηση επικαλείται την κυκλοφορία καρτών, ημερολογίων, αυτοκαλλήτων για αυτοκίνητα, που απεικονίζουν όχι μόνο τα εδάφη της ΠΓΔΜ, αλλά μια ευρύτερη περιοχή ως το Αιγαίο πέλαγος, που περιλαμβάνει την πόλη της Θεσσαλονίκης και το όρος Ολυμπος, τα τοπωνύμια στην ελληνική Μακεδονία εμφανίζονται με τις παλαιές τους ονομασίες της εποχής της Τουρκοκρατίας. Αναφέρεται επίσης στα νέα σχολικά εγχειρίδια της Ιστορίας, τα οποία εκδόθηκαν κατά τα έτη 1992-1993 από το Υπουργείο Παιδείας της ΠΓΔΜ και τα οποία εεωρούν το έδαφος της ελληνικής Μακεδονίας - όπως και εκείνο του βουλγαρικού διαμερίσματος του Pirin - ως συστατικό στοιχείο μιας ενιαίας ενικο-γεωγραφικής οντότητας, μαζί με την ΠΓΔΜ.

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Η Ελληνική Κυβέρνηση προτείνει ότι, τον Αύγουστο του 1992, η Βουλή της ΠΓΔΜ υιοθετήσει ως έμβλημα της σημαίας του κράτους τον «ήλιο της Βεργίνας», έμβλημα το οποίο ανακολύφθηκε στις ανασκαφές που έγιναν στη Βεργίνα της ελληνικής Μακεδονίας το 1977.

Οι διάφορες αυτές ενέργειες της ΠΓΔΜ δημιούργησαν κλίμα εντάσεως μεταξύ αυτής και της Ελληνικής Δημοκρατίας, εφόσον έχουν ερμηνευθεί από την πλευρά της Ελλάδας και του ελληνικού λαού ως ενέργειες εχθρικές και προκλητικές, που υπονομεύουν όχι μόνο τις σχέσεις μεταξύ των δύο κρατών, αλλά και την ιστορία και την παράδοση ολόκληρης της Βαλκανικής.

Η Ελληνική Δημοκρατία ζήτησε, συνεπώς, από την ΠΓΔΜ να μη χρησιμοποιεί το όνομα Μακεδονία, να αποβάλει από τη σημαία της το ελληνικό σύμβολο (ήλιος της Βεργίνας), να εγκαταλείψει τις εδαφικές διεκδικήσεις εις βάρος της Ελληνικής Δημοκρατίας και να δώσει τέλος σε κάθε είδους εχθρική προπαγάνδα εις βάρος της Ελλάδας.

Στις 16 Δεκεμβρίου 1991, το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ανήγγειλε τις ακόλουθες προϋποθέσεις για την αναγνώριση (δήλωση για τη Γιουγκοσλαβία της έκτακτης υπουργικής συνόδου ευρωπαϊκής πολιτικής συνεργασίας στις Βρυξέλλες):

«Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη της ζητούν επίσης από μια γιουγκοσλαβική δημοκρατία να αναλάβει τη δέσμευση, πριν αναγνωρισθεί, να παρασχει συνταγματικές και πολιτικές εγγυήσεις που θα διασφαλίσουν ότι δεν θα προβάλλει κανέναν είδους εδα-

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

φικές διεκδικήσεις εναντίον γειτονικής χώρας μέλους της Κοι-
νότητας, συμπεριλαμβανομένης και της χρησιμοποίησης ονομασίας
που υποδηλώνει εδαφικές διεκδικήσεις.>>

Η Επιτροπή Διαιτησίας της Συνδιασκέψεως για την ειρήνη στη
Γιουγκοσλαβία, που συνέστηθη τον Σεπτέμβριο του 1991, στο
πλαίσιο της Συνδιασκέψεως για τη Γιουγκοσλαβία, αποτελούμενη
από πάντα δικαστές, προέδρους Συνταγματικών Δικαστηρίων κρα-
τών μελών και προεδρευόμενη από τον R. Badinter, εξέδωσε στις
11 Ιανουαρίου 1992 γνωμοδότηση (ση' αριθ. 6) <<περί της ανα-
γνώρισεως της Σοσιαλιστικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας από
την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τα κράτη μέλη της.>>

Η γνωμοδότηση αυτή κατέληξε ως εξής:

- <<η Δημοκρατία της Μακεδονίας πληρεί τις προϋποθέσεις που
τίθενται από τις καταστατικές γραμμές σχετικά με την ανα-
γνώριση των νέων κρατών στην Ανατολική Ευρώπη και τη Σοβιε-
τική Ένωση, καθώς και από τη Θήλυση σχετικά με τη Γιουγκο-
σλαβία, που υιοθέτησε το Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής
Κοινότητας στις 16 Δεκεμβρίου 1991...
- (...) επί πλέον, η Δημοκρατία της Μακεδονίας παραιτήθηκε
από κάθε εδαφική διεκδίκηση, οιασδήποτε φύσεως, με σαφείς
δηλώσεις που τη δεσμεύουν από άποψη διεθνούς δικαίου...
- (...) κατά συνέπεια, η χρησιμοποίηση του ονόματος "Μακεδο-
νία" δεν μπορεί να υποδηλώνει κανενός είδους εδαφική διεκ-
δίκηση έναντι άλλου κράτους...
- (...) αφητέρου, η Δημοκρατία της Μακεδονίας αναλαμβάνει την
επίσημη, βάση του διεθνούς δικαίου, δεσμεύση να απέχει

Γ Ι Θ Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

γενικώς, και ειδίως κατ' εφαρμογήν του άρθρου 49 του Συντάγματος της, από κάθε εχθρική προπαγάνδα σε βάρος άλλου κράτους: αυτό προκύπτει από μια δήλωση της 11ης Ιανουαρίου 1992 του Υπουργού Εξωτερικών της Δημοκρατίας της Μακεδονίας που απευθύνεται στην Επιτροπή Διαιτησίας, κατόπιν αιτήσεώς της, σχετικά με την ερμηνεία της τροποποίησης II της 6ης Ιανουαρίου 1992 του Συντάγματος.»»

Στις 15 Ιανουαρίου 1992, η Προεδρία του Συμβουλίου, αναγγέλλοντας την αναγνώριση της Σλοβενίας και της Κροατίας, προέβη στην ακόλουθη επίσημη δήλωση:

«Όσον αφορά τις άλλες δύο Δημοκρατίες που εκδήλωσαν την επιθυμία να καταστούν ανεξάρτητες (Βοσνία-Ερζεγοβίνη και ΠΓΔΜ), παραμένουν ακόμη σημαντικά προβλήματα προς επίλυση, πριν η Κοινότητα και τα κράτη μέλη της μπορέσουν να λάβουν ανέλεγη απόφαση.»»

Στις 2 Μαΐου 1992, το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων («γενικών υποθέσεων») έδωσε στη δημοσιότητα απόφαση σύμφωνα με την οποία η Κοινότητα και τα κράτη μέλη:

«Είναι διατεθειμένα να αναγνωρίσουν το κράτος αυτό ως κυρίαρχο και ανεξάρτητο, εντός των υφιστάμενων ορίων του και με όνομα αποδεκτό από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.»»

Κατά τη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Λισσαβόνα της 27ης Ιουνίου 1992, η Κοινότητα δήλωσε ότι είναι διατεθειμένη να αναγνωρίσει αυτή τη Δημοκρατία, με τα σημερινά της σύνορα, με ονομασία που δεν θα περιλαμβάνει το όνομα "Μακεδονία".

Η Προεδρία του Συμβουλίου, την οποία σκούσε τότε το Ηνωμένο

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Βασίλειο, επιφόρτισε, στη συνέχεια, έναν «ειδικό εκπρόσωπο της Προεδρίας» να μεταβεί στο Σκόπια και την Αθήνα, προκειμένου να αναζητήσει τις βάσεις για μια συμφωνία μεταξύ των δύο πρωτευουσών, που θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν ως έρεισμα για την αναγνώριση της ΠΓΔΜ από τα κράτη μέλη της Κοινότητας και που θα ήταν σύμφωνη με τη δήλωση της Λισσαβώνας της 27ης Ιουνίου 1992.

Η έκθεση την οποία συνέταξε αυτός ο ειδικός εκπρόσωπος της Προεδρίας και η οποία υποβλήθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που συγκλήθηκε στο Εδιμβούργο στις 11 και 12 Δεκεμβρίου 1992 ανέφερε ότι η Κυβέρνηση της ΠΓΔΜ δεσμεύθηκε να λάβει τα ακόλουθα μέτρα στην περίπτωση κατά την οποία τα κράτη μέλη δέχονταν να αναγνωρίσουν τη Δημοκρατία:

- να υιοθετήσει το όνομα "Δημοκρατία της Μακεδονίας (Σκόπια)" για πάσα διεθνή χρήση,
- να συνάψει με την Ελληνική Δημοκρατία συνθήκη που να επιβεβαιώνει το απαραβίαστο των συνόρων,
- να τροποποιήσει το άρθρο 49 του Συντάγματός της προκειμένου να εξαλείψει την αναφορά περί προστασίας από τη Δημοκρατία της «καταστάσεως» και των «δικαιωμάτων των μακεδονικής καταγωγής πολιτών που βρίσκονται στις γειτονικές χώρες»,
- να συνάψει με την Ελληνική Δημοκρατία συνθήκη καλής γειτονίας και να ανταλλάξει επιστολές επί θεμάτων ζωτικού ενδιαφέροντος.

Ωστόσο αυτή η προσφορά δεν μπόρεσε να καταλήξει σε συμφωνία στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Εδιμβούργου. Αντίθετα, το Συμ-

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Βούλγαρο υπέμνησε ότι «είναι ανάγκη να αποτραπεί το ενδεχόμενο αυτή η Δημοκρατία (ΠΓΔΜ) να υποστεί τις ακούσιες συνέπειες των κυρώσεων που επιβάλλονται από τα Ηνωμένα Έθνη» και υπογράμμισε ότι «είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί η πρόσβαση στη χρηματοδότηση επί των χρηματοπιστωτικών οργανισμών κι ο συστηματικός και δεόντως ελεγχόμενος εφοδιασμός σε πετρέλαιο». Συμφώνησε ότι «η Κοινότητα πρέπει να παράσχει στην ΠΓΔΜ ουσιαστική οικονομική βοήθεια» και «εξέφρασε την ικανοποίησή του» επειδή η Επιτροπή σκόπευε να της προσφέρει 50 εκατ. Έσο ως ανθρωπιστική και τεχνική βοήθεια.

Η Ελληνική Κυβέρνηση υπενθυμίζει ότι, στην ίδια συνάντηση κορυφής του Εδιμβούργου, το Συμβούλιο δήλωσε ότι θα εξεταζόταν η πολιτική της Κοινότητας σχετικά με την αναγνώριση της ΠΓΔΜ «στο πλαίσιο της δηλώσεως της Λισσαβώνας».

Το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, με το ψήφισμά του 517 (1993), της 7ης Απριλίου 1993, συνέστησε στη Γενική Συνέλευση να δαχθεί στον Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών την ΠΓΔΜ με το όνομα «πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας», «έως ότου επιλυθεί η διαφωνία που ανέκυψε γύρω από το όνομά της».

Οι Συμπρόεδροι της Διευθενομένης Επιτροπής της Διεθνούς Συνδιασκέψεως για την πρώην Γιουγκοσλαβία, Γαλλία και Ουετ, προσπάθησαν να επιλύσουν τη διαφορά σχετικά με το όνομα και να προωθήσουν μέτρα για την οικοδόμηση κλίματος εμπιστοσύνης.

Η Διαμεσολαβητική αυτή προσπάθεια κατέληξε στην εκ μέρους τους σύσταση ενός προσχεδίου συνετήκης «για την επιβεβαίωση

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

των υφιστάμενων συνόρων και τη λήψη μέτρων οικοδόμησης κλίματος εμπιστοσύνης, φίλος και καλής γειτονίας».

Τα ^{α/β/γ}μέρη όμως δεν αποδέχθηκαν το προσχέδιο αυτό.

Τον Δεκέμβριο του 1993, έξι κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ενωσης αναγνώρισαν την ΠΓΔΜ και σύναψαν με αυτήν διπλωματικές σχέσεις.

Στις 6 Φεβρουαρίου 1994, οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής αναγνώρισαν την ΠΓΔΜ με το όνομα «Former Yugoslian Republic of Macedonia».

Στις 16 Φεβρουαρίου 1994, η Ελληνική Κυβέρνηση, βάσει προτάσεως του Πρωθυπουργού, αποφάσισε να κλείσει το Ελληνικό Πρώθυνο στα Σκόπια, πρωτεύουσα της ΠΓΔΜ, και να «διακόψει τη διακίνηση εμπορευμάτων με προέλευση ή προορισμό τα Σκόπια, τα οποία διαμετακομίζονται μέσω του λιμένα της Θεσσαλονίκης, εξαιρουμένων των εμπορευμάτων που είναι απόλυτως αναγκαία για λόγους ανθρωπιστικούς, όπως τρόφιμα και φαρμακευτικά προϊόντα».

Τα κράτη μέλη, αφού ενημερώθηκαν προφορικά στο Συμβούλιο, έλαβαν επίσημα γνώση, με τηλεγραφικό μήνυμα COREU της 21ης Φεβρουαρίου 1994 της Προεδρίας, των μέτρων που ελήφθησαν και των προβαλλόμενων λόγων προς δικαιολόγησή τους. Το περιεχόμενο των μέτρων αναλύθηκε περαιτέρω σε μια επιστολή της 23ης Φεβρουαρίου 1994 του Μονίμου Αντιπροσώπου της Ελληνικής Δημοκρατίας προς τον Γενικό Γραμματέα της Επιτροπής.

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Η Επιτροπή, με επιστολή της 22ας Φεβρουαρίου 1994, κάλεσε την Ελληνική Κυβέρνηση να δικαιολογήσει από την άποψη των Συνθηκών τα μέτρα αυτά, εκφράζοντάς της τους σοβαρούς ενδοιασμούς της ως προς το αν συμβιβάζονται με το κοινοτικό δίκαιο, ιδίως στον τομέα της εσωτερικής αγοράς (κοινοτική διαμετακόμιση και της κοινής εμπορικής πολιτικής (κασεστώς εισαγωγών και εξαγωγών).

Ο Έλληνας Πρωθυπουργός απάντησε με επιστολή της 25ης Φεβρουαρίου 1994, στην οποία εκθέτει το ιστορικό της υποθέσεως και εξηγεί ότι η λήψη των μέτρων είχε καταστεί αναπόφευκτη λόγω των κινδύνων που από τους προκαλούσε στην Ελληνική Δημοκρατία η αδιεξόδια της ΕΓΟΜ.

Στις 26 Φεβρουαρίου 1994, η Ελληνική Κυβέρνηση απηύθυνε στην Επιτροπή υπόμνημα σχετικό με τα μέτρα που ελήφθησαν έναντι της ΕΓΟΜ στις 16 Φεβρουαρίου 1994. Το έγγραφο αυτό δικαιολογεί τα μέτρα αυτά από πλευράς διεθνούς και κοινοτικού δικαίου Υπανεμίζει σχετικά ότι ο τρόπος με τον οποίο επιβλήθηκαν κυρώσει στη Νότια Ρωσία, τη Νότια Αφρική και την Αργεντινή συνηγούρ υπέρ της αρμοδιότητας των κρατών μελών και όχι της Κοινότητας. Επικαλείται την απόφαση της 26ης Μαΐου 1987, στην υπόθεση 45/86, Επιτροπή κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1987, σ. 1945), για να συναχθεί, εξ αντιδιαστολής, ότι, αν μια περίπτωση δεν συνδέεται με την εμπορική πολιτική, αυτή η περίπτωση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 113 της Συνθήκης, ακόμη και αν τα μέτρα έχουν κάποια επίπτωση στις εμπορικές συναλλαγές. Η Ελληνική κυβέρνηση επικαλείται, τέ-

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Λοε, το άρθρο 224 της Συνθήκης, το οποίο, κατά την αντίληψη της, αποτελεί ρήτρα διασφάλισης γενικού χαρακτήρα εξουσιοδοτούσα τα κράτη μέλη να λαμβάνουν μονομερή μέτρα.

Υποστηρίζει ότι η πρόυπόθεση που συντρέχει στην προκειμένη περίπτωση είναι η «κροβαρή διεθνής ένταση που αποτελεί απαίλη πολέμου». Επισημαίνει επίσης ότι το άρθρο αυτό είναι το μόνο που επιτρέπει να εξαχθεί λύση στα προβλήματα που δημιουργούνται στη λειτουργία της κοινής αγοράς, μέσω της προβλεπόμενης διαβουλεύσεως, η οποία όμως αποβλέπει αποκλειστικά στον διακανονισμό των προβλημάτων αυτών - εφόσον διαπιστωθούν - και όχι ενδεχόμενες συνέπειες που θα έχουν τα μέτρα αυτά σ' ένα τρίτο κράτος.

Με επιστολή της 3ης Μαρτίου 1994, την οποία απηύθυνε στον Υπουργό Εξωτερικών της Ελλάδας, η Επιτροπή ανέμεινε στις επιφυλάξεις της, υποστηρίζοντας ότι τα επίμαχα μέτρα παραβιάζουν το κοινό καθεστώς εισαγωγών στην Κοινότητα προϊόντων καταγωγής τρίτων χωρών, το καθεστώς εξαγωγών προς τρίτες χώρες και το καθεστώς κοινοτικής διαμετακομίσεως. Η Επιτροπή αναφέρεται επίσης στη βλάβη την οποία υφίστανται τα έννομα συμφέροντα πολλών εξαγωγέων εγκατεστημένων σε κράτη μέλη, των οποίων τα φορτηγά οχήματα και τα περιεχόμενα σ' αυτά εμπορεύματα βρίσκονται αποκλεισμένα στην Ελλάδα, και στον συστηματικό έλεγχο στον οποίο υποβάλλονται πάλλε εμπορευματο-κιβώτια με κοινοτική επισιτιστική βοήθεια, τα οποία αποστέλλονται από μη κυβερνητικές οργανώσεις κατ' εφαρμογήν αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Με επιστολή της 15ης Μαρτίου 1994, ο Έλληνας Γενικός Γραμματέας Κοινοτικών Υποθέσεων ανέμεινε στη θέση της Ελληνικής Κυβερνήσεως. Πρόσθεσε δε τα εξής:

«Εάν η Επιτροπή έχει αποδείξει ότι τα μέτρα που ελήφθησαν από τις ελληνικές αρχές έχουν ως αποτέλεσμα τη στρέβλωση του ανταγωνισμού στα πλαίσια της κοινής αγοράς, η Ελληνική Κυβέρνηση είναι πρόθυμη να εξετάσει τους όρους υπό τους οποίους τα μέτρα αυτά θα μπορούσαν να προσαρμοσθούν με τους κανόνες της Συνθήκης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 225, πρώτη παράγραφος.»

Σε επιστολή της 21ης Μαρτίου 1994, την οποία απηύθυνε στον Πρωθυπουργό της Ελληνικής Δημοκρατίας, η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι πρέπει επιγόντως να αξιολογήσουν τα επιχειρήματα αυτά οι Υπουργοί στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας.

Με την αξιολόγηση αυτή, η Επιτροπή θα μπορέσει να έχει στη διάθεσή της, ως εαυτοφύλακός των Συνθηκών και εν όψει της ευθύνης που θα φέρει για τη συνοχή της συνολικής εξωτερικής δράσεως της Ενώσεως, όλα τα αναγκαία στοιχεία για να εκτιμήσει την εφαρμογή από την Ελληνική Κυβέρνηση εν προκειμένω του άρθρου 224 της Συνθήκης ΕΚ και της επιπτώσεως της στη λειτουργία της κοινής αγοράς.

Για τους λόγους αυτούς, προτείνω η Προεδρία να ζητήσει το ταχύτερον δυνατόν εντός του Συμβουλίου τη γνώμη των Υπουργών επί των πολιτικών επιχειρημάτων τα οποία προβάλλει η Ελληνική Κυβέρνηση προς υποστήριξη των περιοριστικών μέτρων τα οποία

Γ Ι Θ Υ Γ Κ Θ Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

έλαβε κατά της FYROM.>>

Το Συμβούλιο («γενικών υποθέσεων»), το οποίο συνήλθε σε άτυπη σύνοδο στα Ιωάννινα στις 27 Μαρτίου 1994, συζητήσε το θέμα. Κατά την Ελληνική Κυβέρνηση, το Συμβούλιο δεν κατέληξε όμως, σε συμφωνία ούτε έλαβε απόφαση. Κατά την Επιτροπή, αντιθέτως, από τα περίσσματα των συζητήσεων προκύπτει ότι δεν αποδείχθηκε ότι υπάρχει πρόγματο απειλή πολέμου ή σοβαρών εσωτερικών διαταραχών με επιπτώσεις στη δημόσια ασφάλεια, όπως επικαλούνται οι ελληνικές αρχές για να δικαιολογήσουν τα επίμαχα μέτρα.

II. Αιτήματα των Διαδίκων

Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

- να υποχρεώσει την Ελληνική Δημοκρατία να αναστείλει, μέχρι ότου εκδοθεί η απόφαση επί της κύριας προσφυγής, τα μέτρα που έλαβε στις 16 Φεβρουαρίου 1994 κατά της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας
- να επιφύλαξει ως προς τα δικαστικά έξοδα.

Η Ελληνική Κυβέρνηση ζητεί από το Δικαστήριο:

- να απορρίψει την αίτηση προσωρινών μέτρων
- να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

III. Νομική αξιολόγηση

Παρά των προσωρινών μέτρων στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 225, δεύτερο εδάφιο της Συνθήκης

Η Ελληνική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι αποκλείεται προσφυγή στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων όταν η κύρια προσφυγή

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

αρκείται βάσει του άρθρου 225 της Συνθήκης.

Διατείνεται ότι, κατ' αντίθεση προς την τακτική διαδικασία του άρθρου 169 περί αναγνώρισης παραβάσεως κράτους, η διαδικασία του άρθρου 225 δεν περιλαμβάνει προδικασία, πράγμα που την καθιστά ταχύτερη. Αυτό σημαίνει ότι, εφόσον λαμβάνονται όλα τα μέτρα ώστε να επιτακυνθεί αποτελεσματικώς η εκδίκαση της κύριας προσφυγής, δεν επιτρέπεται να κορηγυθεί προσωρινή προστασία όπως γίνεται υπό τις συνθήκες της τακτικής διαδικασίας του άρθρου 169.

Υποστηρίζει επίσης ότι τα άρθρα 224 και 225 απαιτούν δύσκολες και λεπτομερείς σταθεμίσεις και αξιολογήσεις, που δεν επιδέχονται ούτε συνοπτική διερεύνηση ούτε εκ των ενόντων κρίσεις στα πλαίσια της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων.

Τα επιχειρήματα αυτά δεν μπορούν να γίνουν δεκτά.

Το άρθρο 186 της Συνθήκης απονέμει στο Δικαστήριο την εξουσία να διατάσσει τα αναγκαία προσωρινά μέτρα στις υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιόν του. Η διάταξη αυτή δεν καθιερώνει εξαιρέσεις, ούτε διακρίνει αναλόγως της φύσεως της υποθέσεως.

Αντιθέτως, τα στοιχεία τα οποία επισημαίνει η Ελληνική Κυβέρνηση, δηλ. ο ταχύτερος χαρακτήρας της διαδικασίας του άρθρου 225, καθώς και η δυσχέρεια των σταθεμίσεων και αξιολογήσεων που απαιτούνται στο πλαίσιο της εφαρμογής των άρθρων 224 και 225, μπορούν να συνεκτιμηθούν κατά την εξέταση των προσωρινών μέτρων.

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Θ Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Δυνάμει του άρθρου 83, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, για να διαταχθεί, κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, η λήψη προσωρινών μέτρων, πρέπει να υπάρχει η συνδρομή περιστατικών από τα οποία προκύπτει το επείγον της υποθέσεως, καθώς και πραγματικών και νομικών ισχυρισμών που δικαιολογούν, εκ πρώτης όψεως, τη λήψη του αιτούμενου προσωρινού μέτρου (*fumus boni juris*).

Σύμφωνα δε με τα άρθρα 86, παράγραφος 4, του Κανονισμού Διαδικασίας και 36, τρίτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, η διάταξη περί προσωρινών μέτρων δεν πρέπει να προδικάζει την ουσία της υποθέσεως.

Περί του *fumus boni juris*

Η όψη της Επιτροπής

Η Επιτροπή διατείνεται ότι δεν πληρούνται εν προκειμένω οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 224 της Συνθήκης.

Δέχεται ότι τα προβλεπόμενα από το άρθρο αυτό μέτρα εμπίπτουν στη διακριτική ευχέρεια του ενδιαφερομένου κράτους μέλους. Διατείνεται, όμως, ότι, αν τα σχεδιαζόμενα μέτρα δεν συμβιβάζονται με το κοινοτικό δίκαιο, τότε ουσιώδη συμφέροντά του και ότι, χωρίς τις οικονομικές κυρώσεις που επιβλήθηκαν εναντί της ΠΓΔΚ, θα έχαναν τον έλεγχο της καταστάσεως.

Ως προς την ύπαρξη σοβαρής διενοούσας απειλούσας απειλή πολέμου, η Επιτροπή φρονεί ότι ούτε αυτή αποδεικνύεται. Ναι μεν δεν αμφισβητεί το γεγονός ότι διεξάγεται στα Βαλκάνια πόλεμος, δυνάμει να εξαπλωθεί, αμφισβητεί όμως, αντιθέτως,

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

το ότι η συμπεριφορά την οποία προσέπει στην ΠΓΔΜ η Ελληνική Δημοκρατία, εκτιμώμενη στο σύνολό της, θα μπορούσε λογικά να εστωρεί ως απειλή πολέμου. Υπάρχει πολιτική διαμάχη μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της ΠΓΔΜ, της οποίας η Επιτροπή δεν αμφισβητεί ούτε το υποστατόν ούτε ακόμη και τη σοβαρότητα. Η Επιτροπή διαπιστώνει επίσης ότι η διαμάχη αυτή προξενεί βλαπείς συγκινήσεις στην Ελλάδα, η μεγάλη έκταση των οποίων εξηγείται με αναφορά στην ιστορία του ελληνικού έθνους. Στο πλαίσιο αυτής ακριβώς της πολιτικής διαμάχης η Ελληνική Δημοκρατία προσέφυγε στη χρήση των οικονομικών κυρώσεων, με σκοπό να επιβάλλει την άποψή της και να επιτύχει τις επιδιωκόμενες υποχωρήσεις από πλευράς της ΠΓΔΜ. Διαφορετικό πράγμα είναι - συνεχίζει η Επιτροπή - η αντιμετώπιση μιας απειλής πολέμου. Διαπιστώνει, περαιτέρω, στο πλαίσιο αυτό, ότι η ΠΓΔΜ είναι μια μικρή χώρα χωρίς αποθέματα, σε σοβαρή οικονομική κρίση, και διαθέτει άκρως πτωχά στρατιωτικά μέσα σε σχέση με εκείνα της Ελληνικής Δημοκρατίας, χώρας που, επί πλέον, απολαύει της εγγυήσεως ασφαλείας που της παρέχει η συμμετοχή της στο ΝΑΤΟ. Η Επιτροπή φρονεί, κατά συνέπεια, όχι μόνον ότι η προσφυγή στο άρθρο 224 είναι αστήρικτη, αλλά ότι, επί πλέον, στη συγκεκριμένη περίπτωση, η Ελληνική Δημοκρατία άσκησε καταχρηστικώς τις εξουσίες που της αναγνωρίζει η διάταξη αυτή. Συγκεκριμένα, η Ελληνική Δημοκρατία, επικαλούμενη το άρθρο αυτό για να δικαιολογήσει οικονομικές κυρώσεις που επέβαλε με σκοπό να επιτύχει υποχωρήσεις στη διαμάχη της με την ΠΓΔΜ, εξέστρεψε τις εξαιρετικές εξουσίες τις οποίες επιτρέπει το άρθρο αυτό από τους σκοπούς για τους οποίους τους έχει προ-

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

βλάψει η Συνθήκη, ενεργώντας έτσι κατά κατάχρηση εξουσίας.

Η όποια της Ελληνικής Κυβέρνησης

Η Ελληνική Κυβέρνηση επικρίνει το ότι η Επιτροπή θεμελιώνει το αίτημά της για τη λήψη προσωρινών μέτρων στην επίκληση του γεγονότος ότι η Ελληνική Δημοκρατία δεν απέδειξε ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 224. Υπεναυμίζει ότι το βόρος αποδείξεως το φέρει ο αιτούμενος τη λήψη προσωρινών μέτρων.

Εναντιώνεται επίσης στο ότι, προκειμένου να κριθεί το *fumus boni juris*, η Επιτροπή παραπέμπει συλλήβδην στα επιχειρήματα της κύριας προσφυγής. Η σύγκυση αυτή αναγκάζει το Δικαστήριο να κρίνει, στο πλαίσιο της κύριας δίκης, η οποία διεξάγεται υπό διαφορετικό δικονομικό καθεστώς που παρέχει πλείονες δικονομικές εγγυήσεις και όχι στο πλαίσιο της συνοπτικής διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων.

Η Ελληνική Κυβέρνηση διατείνεται περαιτέρω ότι, με τον τρόπο ενέργειας της Επιτροπής, παραβιάζεται ο κανόνας ότι τα προσωρινά μέτρα δεν επιτρέπεται να προδικάζουν την απόφαση επί της ουσίας (άρθρα 36, παρ. 4, του Κανονισμού Διαδικασίας και 36, τρίτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου). Τονίζει ότι, λόγω ακριβώς της φύσεως των ζητημάτων που θέτουν η κύρια προσφυγή και η αίτηση λήψης προσωρινών μέτρων, με την έντονη σύμμετρη πολιτικών αξιολογήσεων και νομικών δεδομένων, οποιαδήποτε πιθανολόγηση του *fumus boni juris* προκαλεί εξ ορισμού

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

τον κίνδυνο να προκαταλάβει το αποτέλεσμα της κύριας δίκης. Ο κίνδυνος αυτός είναι εντονότερος σε μια διαδικασία του άρθρου 225, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, όπου αντικείμενο της δίκης είναι να διαπιστώσει αν το εγκαλούμενο κράτος μέλος χρησιμοποίησε ή όχι καταχρηστικώς το άρθρο 224 της Συνθήκης. Η Ελληνική Κυβέρνηση εφιστά την προσοχή του Δικαστηρίου στο ότι, στην αίτηση λήψης προσωρινών μέτρων, είναι διάχυτη η πολιτική επιχειρηματολογία. Η Επιτροπή εκτιμά, ειδικότερα, ότι η συμπεριφορά της ΠΓΔΜ δεν μπορεί να ερμηνευθεί ως απειλή πολέμου. Κατά την εν λόγω κυβέρνηση, τα ζητήματα που αφορούν την εξωτερική ασφάλεια ενός κράτους μέλους είναι ανεπίδεκτα δικαστικής εκτιμήσεως. Κατ' αυτήν, πρόκειται για μείζον πολιτικό ζήτημα, το οποίο επιχειρεί η Επιτροπή να θέσει υπό την κρίση του Δικαστηρίου, και μάλιστα με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, κατά παρέκκλιση από τους γενικώς παραδεδομένους κανόνες δικαιοδοτικής επιλύσεως των διεθνών διαφορών. Την ύπαρξη, εν προκειμένω, απειλής πολέμου πιστοποιεί η Έκθεση του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών προς το Συμβούλιο Ασφαλείας της 1ης Απριλίου 1994 (Doc. S/1994/374), όπου επιβεβαιώνεται η άποψη του διαμεσολαβητή C. Vance ότι «εάν τα μέρη δεν επιτύχουν τη σύναψη ενός συμφώνου ικανοποιητικού για καένα από αυτά, εφ' όσον υφίσταται κίνδυνος να διακυβευθεί η ειρήνη της περιοχής». Την πιστοποιεί επίσης η παρουσία στο έδαφος της ΠΓΔΜ «κυριοκρατών» της προστατευτικής Δυνάμεως των Ηνωμένων Εθνών για τη Γιουγκοσλαβία.

Η Ελληνική Κυβέρνηση θεωρεί ανεπίτρεπτη τη σύγκριση την οποία κάνει η Επιτροπή μεταξύ των άρθρων 36 και 224 της Συνθήκης.

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Επισημαίνεται ότι το άρθρο 225 της Συνθήκης, κατ' αντίθεση προς άλλες διαδικασίες, περιορίζει τον δικαστικό έλεγχο αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση της καταχρήσεως. Φρόνει ότι τα άρθρα 36 και 224 της Συνθήκης διαφοροποιούνται ως προς τη διαδικασία δικαστικού ελέγχου, ως προς το βάρος αποδείξεως της συνδρομής των αντίστοιχων προϋποθέσεων και ως προς τις λεπτομέρειες εφαρμογής τους.

Επικουρικώς, η Ελληνική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η Ελληνική Δημοκρατία δεν διασέεται, πλην των επίδικων μέτρων, άλλο ειρηνικό μέσο για να προστατεύσει την πολιτιστική της ταυτότητα και την ιστορική της κληρονομιά και να προστατευθεί από την εχθρική προπαγάνδα της ΠΓΔΜ. Το μοναδικό άλλο μέσο που διέθετε ήταν η μη αναγνώριση εκ μέρους των άλλων κρατών μελών, το μέσο όμως αυτό αδρανοποιήθηκε κατόπιν των αναγνώσεών του Δεκεμβρίου 1993.

Όσον αφορά τη σχέση μεταξύ του άρθρου 224 της Συνθήκης και της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, η Ελληνική Κυβέρνηση διατείνεται ότι, αν σφίσιτατο, όπως ισχυρίζεται η Επιτροπή, τέτοια σχέση, η επίδικη διαφορά δεν θα υπέκειτο σε δικαστικό έλεγχο, ως επιπίπτουσα στον Τίτλο V της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Ελληνική Κυβέρνηση καταλήγει στο ότι καταχρηστική άσκηση κατά την έννοια του άρθρου 225, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης μπορεί να συντρέξει μόνον εφόσον η επίκληση του άρθρου 224 δεν γίνεται προδήλως προς επίτευξη των πολιτικών στόχων που απορριμεί η εν λόγω διάταξη, αλλά χάριν προστασίας συμφερόντων οικονομικής υφής.

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Κατ' αυτήν, καταχρηστική άσκηση θα μπορούσε επίσης να συνιστά η γενική παρέκκλιση από το σύνολο των κοινοτικών υποχρεώσεων, αλλά όχι η επιλεκτική και ήπια λήψη αντιμέτρων, όπως συμβαίνει εν προκειμένω.

Η Ελληνική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η κοινή εμπορική πολιτική σφηνάει στα κράτη μέλη περιεώρια για την επιβολή οικονομικών κυρώσεων, δεδομένου ότι η εξωτερική πολιτική δεν φαίνεται στην Κοινότητα και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σε τέτοιες περιπτώσεις, η διασταύρωση της εμπορικής πολιτικής με την εξωτερική πολιτική μεταβάλλει την πρώτη σε όργανο της δεύτερης. Η Ελληνική Κυβέρνηση καταλήγει στο ότι, στις περιπτώσεις οικονομικών αντιμέτρων, το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 224 εκτοπίζει την εφαρμογή του άρθρου 113.

Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

Τα μέτρα τα οποία έλαβε μονομερώς η Ελληνική Δημοκρατία έναντι της ΠΓΔΜ τελούν αναμφιβόλως σε αντίθεση προς τους εεμελιώδεις κοινοτικούς κανόνες σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και την κοινή εμπορική πολιτική.

Η Ελληνική Δημοκρατία όμως επικαλείται το άρθρο 224 της Συνθήκης, διάταξη η οποία, εκ πρώτης όψεως, επιτρέπει σε ένα κράτος μέλος, όταν βρίσκεται ενόπιον ορισμένων εξαιρετικών περιστάσεων, να παρεκκλίνει και από εεμελιώδεις ακόμη κοινοτικούς κανόνες.

Για να ελεχθεί αν - όπως υποστηρίζει η Επιτροπή - δεν πληροούνται εν προκειμένω οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 224 ή αν η Ελληνική Κυβέρνηση άσκησε καταχρηστικά εξουσίες τις

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Ι Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

οποίες προβλέπει το όφραο αυτό, προϋποθέεται έρευνα συνθέτων νομικών ζητημάτων, όπως μεταξύ άλλων, το να προσδιοριστεί η έκταση του δικαστικού ελέγχου που ασκείται στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 225, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης. Τα ζητήματα αυτά απαιτούν εμπειριστατωμένη έρευνα, η οποία προϋποθέεται κατ' αντιμωλίαν συζήτηση. Στο στάδιο της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων, αρκεί να διαπιστωθεί ότι τα προβαλλόμενα από την Επιτροπή επιχειρήματα φαίνονται, εκ πρώτης όφρας, αρκετά πρόσφρα και σοβαρά για να πιθανολογήσουν ένα fides boni juris, δυνάμενο να δικαιολογήσει τη λήψη του αιτούμενου προσωρινού μέτρου. Πρέπει επομένως, να εξετασθεί αν πληρούται η προϋπόθεση του επείγοντος.

Επί του επείγοντος

Η έπωση της Επιτροπής

Η Επιτροπή φρονεί ότι η προϋπόθεση του επείγοντος πληρούται, εφόσον οι επιβαλλόμενες κατά της ΠΓΔΜ οικονομικές κυρώσεις συνιστούν κατάφωρη και ιδιαίτερα σοβαρή προσβολή της κοινοτικής έννομης τάξης, για τους δύο ακόλουθους λόγους. Άφενός, τα επίδικα μέτρα αποτελούν καταφανά εμπόδιο στην κοινή εμπωρική πολιτική (και επομένως, στην αρχή της κοινοτικής διακυρήσεως των εξωτερικών οικονομικών συνόρων της Κοινότητας), στη γενική αρχή της ελεύθερης διαμετακομίσσεως των εμπωρευμάτων εντός της Κοινότητας, ως συνέπεια της τελωνειακής ενώσεως, και στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Τέτοια μονομερής συμπεριφορά ενός κράτους μέλους προκαλεί

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

ρήγμα στη μεταξύ κρατών μελών αλληλεγγύη και υπάρχει κίνδυνος, αν συνεχιστεί, να είξει την ίδια τη λειτουργία της Κοινότητας.

Αφετέρου, κατά την Επιτροπή, οι οικονομικές κυρώσεις που αποφασίστηκαν μονομερώς κατά της ΠΓΔΜ αφίστανται ριζικά των γενικών πολιτικών προσανατολισμών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και των συγκεκριμένων μέτρων που ελήφθησαν για την εφαρμογή τους. Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, κατά τη σύνοδό του στη Λισσαβόνα στις 26 και 27 Ιουνίου 1992, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαίωσε τη βούληση της Κοινότητας και των κρατών μελών της να «εγκαιθιδρύσουν με τις αρχές των Σκοπίων καρποφόρα σχέση συνεργασίας με στόχο την προώθηση αξιόλογης συνεργασίας δυναμένης να βελτιώσει την πολιτική σταθερότητα και την οικονομική πρόοδο στην περιοχή». Κατά τη σύνοδο του Εξιμβούργου στις 11 και 12 Δεκεμβρίου 1992, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογράμμισε ειδικά τη «σημασία που έχει για τη ΠΓΔΜ η πρόσβαση στη χρηματοδότηση από τους διεθνείς οργανισμούς και ο συστηματικός και δεόντως ελεγχόμενος εφοδιασμός σε πετρέλαιο» και ότι είναι απαραίτητο η Κοινότητα να «παράσχει στην πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας ουσιαστική οικονομική βοήθεια». Η Επιτροπή διευκρινίζει ότι εγκρίθηκε το 1993 αναφοριστική και τεχνική βοήθεια 30 εκατ. Εcu στην ΠΓΔΜ από τον προϋπολογισμό της Κοινότητας.

Η Επιτροπή παρατηρεί ότι υπάρχει κίνδυνος η εφαρμογή των επίδικων αντιμέτρων να προκαλέσει ανεπανόρθωτη ζημιά στην ΠΓΔΜ, η οποία δοκιμάζεται ήδη σοβαρά από τις συγκρούσεις στην πρώην Γιουγκοσλαβία. Διευκρινίζει ότι το λιμάνι της Θεσσαλονίκης

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

αποτελεί υποχρεωτικό τόπο διελεύσεως για το εμπόριο της ΠΓΔΜ, λόγω του embargo που αποφασίστηκε από το Συμβούλιο Ασφαλείας εις βάρος της Σερβίας και του Μαυροβουνίου, το οποίο εμποδίζει τη διακίνηση εμπορευμάτων από βορρά στην ΠΓΔΜ, καθώς και λόγω της κακής καταστάσεως των οδών στην Αλβανία και στη Βουλγαρία.

Κατά την Επιτροπή, το γεγονός ότι η Αληπές υπόψη ζημία είναι τρίτης χώρας δεν αποτελεί εμπόδιο για την αίτηση προσωρινών μέτρων. Η εφαρμογή του άρθρου 83, παρ. 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου μπορεί, γενικά, να οδηγήσει στη λήψη υπόψη καταστάσεων που υφίστανται εκτός του κατά τόπον πεδίου εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου, εφόσον υπάρχει στενός σύνδεσμος με αυτό.

Η Επιτροπή επικαλείται ακόμη την περίπτωση των επιχειρηματιών της Κοινότητας, των οποίων η οικονομική δραστηριότητα εξαρτάται κυρίως από το εμπόριο με την ΠΓΔΜ και οι οποίοι έχουν υποστεί άμεση και ανεπενδύρωτη ζημία, εφόσον, αφότου έκλεισε το λιμάνι της Θεσσαλονίκης, δεν υπάρχουν άλλοι οικονομικώς συμφέροντες τρόποι προσβάσεως. Το μέγεθος, όμως, αυτής της ζημίας είναι δύσκολο να υπολογισθεί, ελλείψει αξιόπιστων στατιστικών στοιχείων σχετικά με το εμπόριο μεταξύ της Κοινότητας και της ΠΓΔΜ.

Η Επιτροπή προσθέτει, τέλος, ότι η επιβολή των επίδικων μέτρων, που τελεί σε αντίθεση προς την εξωτερική δραστηριότητα της Ευρωπαϊκής Ενάσεως, μπορεί να προκαλέσει σοβαρή επιδείνωση στη διεθνή ένταση σ' αυτήν την περιοχή των Βαλκανίων, η οποία έχει διαφύγει, μέχρι τώρα, την ανάφλεξη την οποία γνώ-

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

ρισαν άλλα εδάφη της πρώην Γιουγκοσλαβίας.

Η άποψη της Ελληνικής Κυβέρνησης

Η Ελληνική Κυβέρνηση θεωρεί ότι, δεδομένου ότι η απόφαση επί της κύριας προσφυγής θα εκδοθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα, η ανάγκη λήψεως, επιπροσθέτως, και προσωρινών μέτρων πρέπει να είναι πρόδηλη και καταπεύγουσα. Ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή παραβλέπει εντελώς αυτό το στοιχείο και προβάλλει επιχειρήματα σχέση έχοντα με προσφυγή ασκούμενη βάσει του άρθρου 169 της Συνθήκης.

Υπενθυμίζει ότι, επί δύο μήνες, η Επιτροπή έδωσε προτεραιότητα στις πολιτικές διαδικασίες, συνάγει δε εξ αυτού ότι και η ίδια η Επιτροπή δεν έκρινε ότι υπήρχε τέτοιος βαθμός επείγοντος ώστε να δικαιολογείται η άμεση κατάθεση προσφυγής και αιτήσεως λήψεως προσωρινών μέτρων.

Όσον αφορά το υποκείμενο της ζημίας, η Ελληνική Κυβέρνηση φρονεί ότι η Επιτροπή μπορεί να ζητεί προσωρινά μέτρα σε βάρος ενός κράτους μέλους, μόνον εάν η προβαλλόμενη ζημία αφορά άλλα κράτη μέλη ή υπηκόους τους, όχι όμως τρίτη χώρα.

Επικρίνεται τη σύνδεση την οποία επιχειρεί η Επιτροπή με την κοινοτική έννομη τάξη και η οποία καταλήγει ώστε οποιοδήποτε γεγονός συμβαίνει σε μια χώρα, με την οποία η Κοινότητα έχει κάποιες οικονομικές σχέσεις, να αποτελεί γεγονός για το οποίο οφείλει η Επιτροπή να ενεργεί ως θεματοφύλακας των Συνθηκών. Τονίζει ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να ενεργεί ως θεματοφύλακας των συμφερόντων τρίτων κρατών, και μάλιστα σε βάρος των συμφερόντων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ενωσης.

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Ως προς την έκταση της ζημίας, η Ελληνική Κυβέρνηση παρατηρεί ότι η Επιτροπή, η οποία φέρει το βάρος της αποδείξεως, δεν προσκομίζει στοιχεία εκτιμήσεως. Εκθέτει ότι οι συναλλαγές της Κοινότητας με την ΠΓΔΜ αποτελούν ένα πολύ μικρό τμήμα του συνόλου των κοινοτικών συναλλαγών, με αποτέλεσμα τα επίδικα μέτρα να μην επηρεάζουν καθόλου τη λειτουργία της κοινής αγοράς, ούτε να επιφέρουν, όχι μόνο σοβαρή και ανεπανόρθωτη, αλλά ούτε καν αισθητή ζημία.

Λαμβανομένων υπόψη των εξαιρέσεων που προβλέπουν τα επίδικα μέτρα και αν υπατίεσται ότι όλο το εμπόριο της Κοινότητας με την ΠΓΔΜ διέρχεται από τους λιμένες της Ελλάδος, η Ελληνική Κυβέρνηση προβάλλει ότι, σύμφωνα με τις στατιστικές της Ευρωστάτ, τα επίδικα μέτρα εμποδίζουν μόνο το 0,067% των κοινοτικών εξαγωγών και το 0,048% των κοινοτικών εισαγωγών. Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η αίτηση λήψεως προσωρινών μέτρων για την αποτροπή δήθεν ανεπανόρθωτης ζημίας φαίνεται υπερβολική.

Ως προς τη ζημία την οποία υποτίεσται ότι υπέστησαν οι κοινοτικοί επιχειρηματίες, η Ελληνική Κυβέρνηση επισημαίνει ότι ουδείς επιχειρηματίας διαμαρτυρήθηκε μέχρι σήμερα και ότι η προβαλλόμενη ζημία, δεδομένου ότι έχει χρηματικό χαρακτήρα, είναι, ούτως ή άλλως, επανόρθωσιμη.

Η Ελληνική Κυβέρνηση αμφισβητεί το κατά πόσον η επιλογή της Ευρωπαϊκής Ενώσεως να προσφέρει βοήθεια σε μια τρίτη χώρα αποτελεί στοιχείο κοινής εξωτερικής πολιτικής που δεσμεύει τη συμπεριφορά ενός κράτους μέλους έναντι της τρίτης αυτής χώρας. Αμφισβητεί, κατά συνέπεια, το κατά πόσον η εξωτερική πολιτική

Γ Ι Θ Υ Γ Κ Θ Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

της Ενώσεως τίθεται σε κίνδυνο από τα επίδικα μέτρα.

Στο επικείμενο της Επιτροπής ότι τα επίδικα μέτρα είναι ικανά να θέσουν σε κίνδυνο την ειρηνευτική διαδικασία, σπαντά ότι η εκτίμηση της επιπτώσεως ενός μέτρου στην ειρηνική επίλυση μιας διαφοράς είναι πολιτικής φύσεως και ανήκει στην κυριαρχική εξουσία του κράτους μέλους.

Θεωρεί ότι η λήψη των επίδικων μέτρων ήταν ακριβώς εκείνη που ευαισθητοποίησε την ευρωπαϊκή κοινή γνώμη και κίνησε τις διαβουλεύσεις στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών, ενώ η ειρηνευτική διαδικασία βρισκόταν μέχρι τότε σε αδιέξοδο.

Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

Όσον αφορά την προϋπόθεση του απείγοντος, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία κατά το άρθρο 83, παρ. 2 του Κανονισμού Διαδικασίας απείγον της λήψεως ενός προσωρινού μέτρου πρέπει να κρίνεται σε σχέση με την ανάγκη ή μη της λήψεως προσωρινών μέτρων, προκειμένου να αποφευχθεί η επέλευση σοβαρής και ανεπανόρθωτης ζημίας από την εφαρμογή του μέτρου κατά του οποίου βάλλει η κύρια προσφυγή.

Πρέπει να εξετασθούν κατά σειράν οι επί μέρους ζημίες τις οποίες επικαλείται η Επιτροπή.

Όσον αφορά, πρώτον, το ότι θίγεται η κοινή εμπορική πολιτική, η ελεύθερη διαμετακόμιση των εμπορευμάτων εντός της Κοινότητας και η εσωτερική αγορά, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι τα προβαλλόμενα από την Επιτροπή επιχειρήματα έχουν ως άξονα τον σύνδεσμο μεταξύ της προβαλλόμενης ζημίας και της παραβιάσεως του κοινοτικού δικαίου από την Ελληνική Δημοκρατία. Κατά την

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Επιτροπή, η σοβαρότητα της ζημίας προκύπτει από τον κατάδηλο χαρακτήρα της παραβίασης.

Όμως, όπως προκύπτει από τις ανωτέρω σκέψεις, μολονότι τα επιχειρήματα της Επιτροπής αρκούν προς στοιχειοθέτηση ενός *fumus bonis juris*, δεν είναι, αντιθέτως, δυνατόν να γίνει δεκτό, παρά τα υποστηριζόμενα από την Επιτροπή, ότι η Ελληνική Δημοκρατία παραβίασε καταδήλωτα το κρίσιμο δικαίο, διότι δεν είναι δυνατόν, χωρίς εμπειριστοτομένη εξέταση, να διαπιστωθεί ότι η Ελληνική Κυβέρνηση επικαλέστηκε κατακρηστικώς το άρθρο 224 της Συνθήκης ή ότι χρησιμοποίησε κατακρηστικώς τις εξουσίες που προβλέπει η διάταξη αυτή.

Αυτός ο ισχυρισμός περί της ζημίας δεν γίνεται, επομένως, δεκτό.

Όσον αφορά, δεύτερον, τη ζημία που επέρχεται σε βάρος των γενικών πολιτικών προσανατολισμών τις οποίες έχει καθάρξει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και τη ζημία που προκύπτει από την επιδείνωση της εντάσεως στα Βαλκάνια και τον κίνδυνο πολέμου, που προβάλλεται ότι απορρέουν από τη διατήρηση των μέτρων που έλαβε η Ελληνική Δημοκρατία έναντι της ΠΓΔΜ, πρέπει να επισημανθεί ότι το Δικαστήριο, και αν ακόμη υποθέσει ότι έχει αρμοδιότητα να προβεί στις πολιτικής φύσεως εκτιμήσεις που θα κείσταντο απαραίτητες για να διαπιστώσει την ύπαρξη ζημίας, και προπάντων ενός συνδέσμου μεταξύ της ζημίας αυτής και της συμπεριφοράς της Ελληνικής Κυβερνήσεως, δεν θα μπορούσε να εκφέρει γνώμη στο στάδιο της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων. Συγκεκριμένα, οι εκτιμήσεις, στις οποίες θα μπορούσε να προβεί το Δικαστήριο, θα ήσαν αναποφεύκτως τέτοιας φύσεως

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

ώστε να προδικάσουν την έκταση των εξουσιών του Δικαστηρίου στο πλαίσιο των άρθρων 224 και 225 της Συνθήκης και, επομένως την ουσία της υποθέσεως.

Όσον αφορά, τρίτον, την ανεπανόρθωτη ζημία την οποία υφίστανται οι επιχειρηματίες της Κοινότητας, η Επιτροπή αρκέστηκε σε γενικής φύσεως ισχυρισμούς, χωρίς να τους στηρίξει σε επαρκή πραγματικά στοιχεία. Επομένως, η ζημία αυτή δεν αποδείχθηκε.

Όσον αφορά, τέλος, τη ζημία την οποία υφίσταται η ΠΓΔΜ, τα στοιχεία τα οποία επικαλείται η Επιτροπή παράστανται επαρκή προς απόδειξη του υποστατού της ζημίας αυτής.

Πρέπει, ωστόσο, να εξεταστεί το ζήτημα αν η Επιτροπή δύναται, στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων, ανεξαρτήτως οποιασδήποτε ζημίας κοινοτικών συμφερόντων, να επικαλεστεί τη ζημία την οποία υπέστη το εν λόγω τρίτο κράτος από τα μέτρα τα οποία η Ελληνική Δημοκρατία θεωρεί δικαιολογημένα δυνάμει του άρθρου 224 της Συνθήκης.

Συναφώς, εν όψει του παρεπόμενου χαρακτήρα της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων έναντι της κύριας δίκης, το επείγον του προσωρινού μέτρου πρέπει να κριθεί υπό το πρίσμα των συμφερόντων που προστατεύονται από τα άρθρα 224 και 225 της Συνθήκης, διατάξεις που έχουν εφαρμογή στην εκκρεμή ενώπιον του Δικαστηρίου υπόθεση.

Το άρθρο 224 υποχρεώνει τα κράτη μέλη να συνεννοούνται μεταξύ τους, για να προβούν σε κοινή ενέργεια προς αποτροπή παρακώλυσεως της λειτουργίας της κοινής αγοράς εξ αιτίας μέτρων που λαμβάνει κράτος μέλος σε ορισμένες εξαιρετικές περιστάσεις.

Γ Ι Θ Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Το άρθρο 225 προβλέπει, στο πρώτο εδάφιο, ότι η Επιτροπή παρεμβαίνει μόνο στην περίπτωση στην οποία τα ληφθέντα βάσει των άρθρων 223 και 224 μέτρα έχουν ως αποτέλεσμα τη νόθευση των όρων του ανταγωνισμού στην κοινή αγορά.

Επιφυλασσομένης μιας πιο εμπειρισματομένης ερμηνείας των διατάξεων αυτών στο πλαίσιο της κύριας δίκης, προκύπτει, εκ πρώτης όψεως, ότι η αποστολή που ανατίθεται στην Επιτροπή με το άρθρο 225, σε συνδυασμό προς το άρθρο 224, απασκοπεί στην προστασία των συμφερόντων της Κοινότητας.

Το Δικαστήριο θεωρεί, κατά συνέπεια, ότι δεν μπορεί, στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων, να λάβει υπόψη τη ζημία την οποία υπέστη η ΠΓΔΜ.

Κατά συνέπεια, η αίτηση λήψης προσωρινών μέτρων πρέπει να απορριφθεί.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο διατάσσει:

- 1) Απορρίπτει την αίτηση λήψης προσωρινών μέτρων.
- 2) Επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα.

Λουξεμβούργο, 29 Ιουνίου 1994.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ 7-11-91

Δημοσίευση Αποφάσεως 713 (1991) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Έχοντας υπόψη:

Την διάταξη 3 του άρθρου 1 του Α.Ν. 92 της 3/10.8.1967 «Περί εφαρμογής αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και περί εγχειριστών και εφαρμογής συστάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας και της Γενικής Συνέλευσης».

Προβαίνουμε στη δημοσίευση της απόφασεως 713 (1991) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών η οποία είναι, δυνάμει του άρθρου 25 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών (που κυρώθηκε με τον Α.Ν. 585/1945), υποχρεωτική για τα Κράτη - Μέλη του Οργανισμού, και παραγγέλουμε την αυστηρή τήρηση και συμμόρφωση προς τις διατάξεις της αποφάσεως αυτής.

Απόφαση 713 (1991)

που υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο Ασφαλείας κατά την 3009η συνεδρίασή του στις 25.9.91

Το Συμβούλιο Ασφαλείας.

Έχοντας συνείδηση του γεγονότος ότι η Γιουγκοσλαβία ευχαριστίας υποδέχθηκε τη σύγκληση του Συμβουλίου Ασφαλείας με επιστολή που απέστειλε ο Μόνιμος Αντιπρόσωπος της Γιουγκοσλαβίας στον Πρόεδρο του Συμβουλίου Ασφαλείας (S/23069).

Έχοντας ακούσει τη δήλωση του Υπουργού Εξωτερικών της Γιουγκοσλαβίας.

Ανησυχώντας έντονα λόγω των μαχών στη Γιουγκοσλαβία οι οποίες προκαλούν βαρείς απώλειες ανθρώπινης ζωής και υλική ζημία, όπως και για τις συνέπειες στην χώρας της περιοχής, ειδικότερα στις συνοριακές περιοχές των γειτονικών χωρών.

Ανησυχώντας ότι η συνέχιση αυτής της καταστάσεως αποτελεί απειλή για τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια.

Υπενθυμίζοντας τη βασική του ευθύνη σύμφωνα με το Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.

Υπενθυμίζοντας επίσης τις διατάξεις του Κεφαλαίου VIII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

Επιαινώντας τις προσπάθειες που ανελήφθησαν από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τα Κράτη μέλη αυτής, με τη υποστήριξη των Κρατών που συμμετέχουν στη διάσκεψη για την Ασφάλεια και Συνεργασία στην Ευρώπη, να επαναφέρουν την ειρήνη και το διάλογο στη Γιουγκοσλαβία, μέσω INTER ALIA, της εφαρμογής καταπαύσεως πυρός, συμπεριλαμβανομένης της αποστολής παρατηρητών, της συγκλήσεως διασκέψεως για τη Γιουγκοσλαβία, συμπεριλαμβανομένων των μηχανισμών που έχουν υιοθετηθεί στο πλαίσιο αυτής, και της αναστολής παραδόσεως όλων των όπλων και στρατιωτικού εξοπλισμού στη Γιουγκοσλαβία.

Υπενθυμίζοντας τις σχετικές αρχές που ενσωματώνονται στο Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και, στο αυτό πλαίσιο, λαμβάνοντας υπόψη τη δήλωση της 3 Σεπτεμβρίου 1991 των Κρατών που συμμετέχουν στη διάσκεψη για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη ότι δεν είναι αποδεκτό κανένα εδαφικό όφελος ή αλλαγή μέσα στη Γιουγκοσλαβία που πραγματοποιείται δια της βίας.

Σημειώνοντας επίσης τη συμφωνία για κατάπαυση του πυρός που συνήφθη στις 17 Σεπτεμβρίου 1991 στο ICALO όπως και αυτή που υπεγράφη στις 22 Σεπτεμβρίου 1991.

Θορυβημένο από τις παραβιάσεις της καταπαύσεως του πυρός και τις συνεχιζόμενες μάχες.

Λαμβάνοντας υπόψη την επιστολή της 19 Σεπτεμβρίου 1991 που απηύθυνε ο Μόνιμος Αντιπρόσωπος της Αυστρίας στον Πρόεδρο του Συμβουλίου Ασφαλείας (S/23052).

Λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις επιστολές της 19 Σεπτεμβρίου 1991 και 20 Σεπτεμβρίου 1991 που απηύθησαν αντίστοιχα προς τον Πρόεδρο του Συμβουλίου Ασφαλείας, ο Μόνιμος Αντιπρόσωπος του Καναδά (S/23053) και ο Μόνιμος Αντιπρόσωπος της Ουγγαρίας (S/23057).

Λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις επιστολές από 5 Ιουλίου 1991 (S/22775), 12 Ιουλίου 1991 (S/22785), 22 Ιουλίου 1991 (S/22834), 6 Αυγούστου 1991 (S/22898), 7 Αυγούστου 1991 (S/22902), 7 Αυγούστου 1991 (S/22903), 21 Αυγούστου 1991 (S/22975), 29 Αυγούστου 1991 (S/22991), 4 Σεπτεμβρίου 1991 (S/23010), 19 Σεπτεμβρίου 1991 (S/23047), 20 Σεπτεμβρίου 1991 (S/23059) και 20 Σεπτεμβρίου 1991 (S/23060), προερχόμενες αντίστοιχα από το Μόνιμο Αντιπρόσωπο της Ολλανδίας, το Μόνιμο Αντιπρόσωπο της Τσεχοσλοβακίας, τους Μόνιμους Αντιπροσώπους του Βελγίου, Γαλλίας και Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βορείου Ιρλανδίας, του Επιτετραμένου AD INTERIM της Αυστρίας και το Μόνιμο Αντιπρόσωπο της Αυστραλίας.

1. Εκφράζει την πλήρη υποστήριξη του προς τις διπλωματικές προσπάθειες για ειρήνη και διάλογο στη Γιουγκοσλαβία που ανελήφθησαν υπό την αιγίδα των Κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με τη υποστήριξη των Κρατών που συμμετέχουν στη διάσκεψη για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη με τις αρχές αυτής της διασκέψεως.

2. Υποστηρίζει πλήρως όλες τις διευθετήσεις και τα μέτρα που προέκυψαν από διπλωματικές προσπάθειες όπως αυτές που περιγράφονται παραπάνω, ειδικότερα βοήθειας και υποστήριξης προς τους παρατηρητές της καταπαύσεως του πυρός, με σκοπό να παγώσουν ένα αποτελεσματικό τέλος στις εχθροπραξίες στη Γιουγκοσλαβία και την ομαλή λειτουργία της διαδικασίας που ιδρύθηκε στο πλαίσιο της διασκέψεως για τη Γιουγκοσλαβία.

3. Καλεί προς το σκοπό αυτό το Γενικό Γραμματέα να παράσχει τη βοήθειά του χωρίς καθυστέρηση, κατόπιν διαβουλεύσεων με την Κυβέρνηση της Γιουγκοσλαβίας και όλους εκείνους που προωθούν τις προσπάθειες στις οποίες γίνεται αναφορά παραπάνω, και να αναφερθεί το συντομότερο δυνατό στο Συμβούλιο Ασφαλείας.

4. Προτρέπει έντονα όλα τα μέρη να τυμωρωθούν αυστηρά προς τις συμφωνίες για την κατάπαυση του πυρός της 17 Σεπτεμβρίου 1991 και 22 Σεπτεμβρίου 1991.

5. Απευθύνει επείγοντως έκκληση και ενθαρρύνει όλα τα μέρη να διευθετήσουν τις διαφορές τους ειρηνικά και μέσω διαπραγματεύσεων κατά τη διάσκεψη για τη Γιουγκοσλαβία, όπως επίσης και μέσω των μηχανισμών που συστήθηκαν στο πλαίσιο αυτής.

6. Αποφασίζει, σύμφωνα με το Κεφάλαιο VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, ότι όλα τα Κράτη, με το σκοπό να εγκαθιδρύσουν την ειρήνη και τη σταθερότητα στη Γιουγκοσλαβία, αείους να εφαρμόσουν γενικό και πλήρες EMBARCO σε όλες τις παραδόσεις όπλων και στρατιωτικού εξοπλισμού στη Γιουγκοσλαβία έως ότου το Συμβούλιο Ασφαλείας αποφασίσει διαφορετικά, κατόπιν διαβουλεύσεων μεταξύ του Γενικού Γραμματέα και της Κυβερνήσεως της Γιουγκοσλαβίας.

7. Καλεί όλα τα κράτη να απέσχουν από κάθε ενέργεια η οποία θα μπορούσε να συμβάλει στην αύξηση της εντάσεως και να εμποδίσει ή να καθυστερήσει ένα ειρηνικό και συμφωνημένο αποτέλεσμα στη σύραξη στη Γιουγκοσλαβία, που θα επέτρεπε όλους τους Γιουγκοσλάβους να αποφασίσουν σχετικά και να οικοδομήσουν το μέλλον τους ειρηνικά.

8. Αποφασίζει να διατηρήσει το θέμα ανοικτό έως ότου επιτευχθεί μία ειρηνική λύση.

7-11-91

Αθήνα, 29 Οκτωβρίου 1991

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ

Ακριβές Αντίγραφο εκ του Πρωτοτύπου
Ο Προϊστάμενος Ειδικής Νομικής Υπηρεσίας κ.κ.α.
Τζένη Σταυροΐδη

που υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο Ασφαλείας
στις 30 Μαΐου 1992

Το Συμβούλιο Ασφαλείας

3-6-92

Επαναβεβαιώνοντας τις αποφάσεις του 713 (1991) της 25 Σεπτεμβρίου 1991, 721 (1991) της 27 Νοεμβρίου 1991, 724 (1991) της 15 Δεκεμβρίου 1991, 727 (1992) της 8 Ιανουαρίου 1992, 740 (1992) της 7 Φεβρουαρίου 1992, 743 (1992) της 21 Φεβρουαρίου 1992, 749 (1992) της 7 Απριλίου 1992 και 752 (1992) της 15 Μαΐου 1992,

Σημειώνοντας ότι στο εξαιρετικά περίπλοκο πλαίσιο των γεγονότων στην πρώην Σοσιαλιστική Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας όλα τα μέρη φέρουν κάποια ευθύνη για την κατάσταση,

Επαναβεβαιώνοντας την υποστήριξη του για την Διάσκεψη για τη Γιουγκοσλαβία, συμπεριλαμβανομένων των προσπαθειών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, στα πλαίσια των συζητήσεων για τις συνταγματικές ρυθμίσεις στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη και υπενθυμίζοντας ότι: εδαφικά οφέλη ή μεταβολές που επιτεύχθηκαν με τη βία δεν είναι αποδεκτά και ότι σύνορα της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης είναι απαραβίαστα.

Εκφορμώντας τη λύση του για το γεγονός ότι δεν έχει υπάρξει συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις της απόφασης 753 (1992), συμπεριλαμβανομένων και των εξής απαιτήσεων του:

- Όλα τα μέρη και όσοι έχουν σχέση με τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να σταματήσουν αμέσως τις εχθροπραξίες.

- Κάθε μορφή εξωτερικής παρεμβάσεως στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να σταματήσει αμέσως.

- Οι γείτονες της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης να δραστηριοποιηθούν άμεσα ώστε να σταματήσει κάθε παρέμβαση και να υπάρξει σεβασμός της εδαφικής ακεραιότητας της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης.

- Να αναληφθεί δράση όσον αφορά τμήματα του Λαϊκού Γιουγκοσλαβικού Στρατού (J.N.A) στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, συμπεριλαμβανομένης της διαλύσεως και του αποκλιτισμού, με όπλα που έχουν τεθεί κάτω από αποτελεσματικό διεθνή έλεγχο, όλων των μονάδων που δεν έχουν είτε αποχωρήσει είτε τεθεί υπό την εξουσία της Κυβερνήσεως της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης.

- Όλες οι άτακτες δυνάμεις στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να διαλυθούν και να αποκλιθούν,

Εκφορμώντας περαιτέρω τη λύση του για το ότι δεν έχει εισακουσθεί η έκκλησή του για άμεση παύση των αναγκαστικών απελάσεων και προσπαθειών για αλλαγή της εθνικής συνθέσεως του πληθυσμού και επαναβεβαιώνοντας εν προκειμένω την ανάγκη για αποτελεσματική προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων των εθνικών μειονοτήτων.

Διαπιστώνοντας με δυσασέχεια ότι δεν έχουν ακόμη δημιουργηθεί συνθήκες για την αποτελεσματική και ανεμπόδιστη παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας, συμπεριλαμβανομένης της αίγυρης και ασφαλούς προσβάσεως στο και από το Σαράγεβο και άλλα αεροδρόμια στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη,

Βαθύνοντας ανησυγώντας γιατί το προσωπικό της δυνάμεως προστασίας των Ηνωμένων Εθνών (UNPROFOR) που παραμένει στο Σαράγεβο υφίσταται εσκεμμένα πυρά όλμων και ελαφρών όπλων και γιατί οι στρατιωτικοί παρατηρητές των Ηνωμένων Εθνών που ανασπύχθηκαν στην περιοχή του Μόστωρ αναγκάστηκαν να αποχωρήσουν,

Βαθύνοντας ανησυγώντας επίσης από τις εξελίξεις στην Κροατία, συμπεριλαμβανομένων των διαρκών παραβιάσεων της εκεχειρίας και της συνεχιζόμενης απελάσεως μη Σέρβων πολιτών και από την παρεμπόδιση και έλλειψη συνεργασίας με τη δύναμη προστασίας των Ηνωμένων Εθνών (UNPROFOR) σε άλλα τμήματα της Κροατίας,

Εκφορμώντας τη λύση του για το τραγικό συμβάν της 18 Μαΐου 1992 το οποίο προκάλεσε το θάνατο ενός μέλους της Ομάδας της Διεθνούς Επιτροπής Ερυθρού Σταυρού στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη,

Σημειώνοντας ότι η αξίωση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) να διαδεχθεί αυτόματα την πρώην Σοσιαλιστική Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας στην ιδιότητά της ως μέλους των Ηνωμένων Εθνών δεν έχει γίνει γε-

Εκφορμώντας την εκτίμησή του για την αναφορά του Γενικού Γραμματέα της 26.5.1992 (S/24000), σύμφωνα με την απόφαση 752 (1992),

Υπενθυμίζοντας την πρωταρχική του ευθύνη σύμφωνα με τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών για τη διατήρηση της Διεθνούς Ειρήνης και Ασφαλείας,

Υπενθυμίζοντας επίσης τις διατάξεις του Κεφαλαίου VIII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και το συνεχιζόμενο ρόλο που παίζει η Ευρωπαϊκή Κοινότητα στην προσπάθειά της για εξεύρεση ειρηνικής λύσεως στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, καθώς επίσης και σε άλλες Δημοκρατίες της πρώην Σοσιαλιστικής Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας,

Υπενθυμίζοντας την απόφασή του 752 (1992) με την οποία είχε αποφασίσει επί πλέον μέτρα για την επίτευξη μιας ειρηνικής λύσεως σύμφωνα με σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου και επιβεβαιώνοντας την αποφασιστικότητά του να λάβει μέτρα κατά οποιουδήποτε μέρους ή μερών τα οποία δεν εκπληρούν τις απαιτήσεις της απόφασης 752 (1992) και των άλλων σχετικών αποφάσεών του,

Αποφασισμένο στο πλαίσιο αυτό να υιοθετήσει ορισμένα μέτρα με τον μοναδικό σκοπό να επιτύχει μία ειρηνική επίλυση και ενθαρρύνοντας τις προσπάθειες, που έχουν αναλάβει η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τα κράτη μέλη αυτής,

Υπενθυμίζοντας τα δικαιώματα των Κρατών, σύμφωνα με το άρθρο 50 του Χάρτη, να συμβουλευούνται το Συμβούλιο Ασφαλείας όποτε βρισκονται αντιμέτωπα με ειδικά οικονομικά προβλήματα που απορρέουν από την εφαρμογή προληπτικών ή εξαναγκαστικών μέτρων,

Διαβεβαιώνοντας ότι η κατάσταση στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη και σε άλλα τμήματα της πρώην Σοσιαλιστικής Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας αποτελεί απειλή κατά της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας,

Δρώντας υπό το άρθρο VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών,

1. Καταδικάζει την παράλειψη των αρχών στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο), συμπεριλαμβανομένου του Λαϊκού Γιουγκοσλαβικού Στρατού (J.N.A), να λάβει αποτελεσματικά μέτρα προκειμένου να εκπληρώσει τις απαιτήσεις της απόφασης 752 (1992),

2. Απαιτεί όπως τα όπλα τμήματα του Κροατικού Στρατού που ακόμη παραμένουν στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη ενεργήσουν σύμφωνα με την παρ. 4 της απόφασης 752 (1992) χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση,

3. Αποσαςίζει ότι όλα τα Κράτη θα υιοθετήσουν τα πιο κάτω μέτρα, τα οποία θα εφαρμοσθούν μέχρις ότου το Συμβούλιο Ασφαλείας αποφασίσει ότι οι αρχές στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο), συμπεριλαμβανομένου και του Λαϊκού Γιουγκοσλαβικού Στρατού (J.N.A), θα έχουν λάβει αποτελεσματικά μέτρα για την πλήρωση των απαιτήσεων της απόφασης 752 (1992),

4. Αποσαςίζει ότι όλα τα κράτη θα απαγορεύσουν:

(α) την εισαγωγή στα εδάφη τους όλων των εμπορευμάτων και προϊόντων που προέρχονται από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) και εξάγονται από εκεί μετά την ημερομηνία της παρούσης απόφασης,

(β) Κάθε δραστηριότητα των υπηκόων τους ή στο έδαφός τους, η οποία θα προωθούσε ή αποσκοπούσε στην προώθηση της εξαγωγής ή διαμετακομίσεως οποιωνδήποτε εμπορευμάτων ή προϊόντων που προέρχονται από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) και οποιουδήποτε συναλλαγής των υπηκόων τους ή των πλοίων ή αεροσκαφών που φέρουν τη σημαία τους ή στο έδαφός τους που αφορούν οποιαδήποτε εμπορεύματα ή προϊόντα που προέρχονται από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) και εξάγονται από εκεί μετά την ημερομηνία της παρούσης απόφασης, συμπεριλαμβανομένης ειδικότερα οποιασδήποτε μεταφοράς κεφαλαίων της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) για τους σκοπούς τέτοιων δραστηριοτήτων ή συναλλαγών.

Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο),

9. Αποφασίζει ότι όλα τα Κράτη και οι αρχές στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) θα λάβουν τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι καμία απειλή των αρχών της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) ή οποιουδήποτε προσώπου ή οργάνου στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) ή οποιουδήποτε προσώπου που διεκδικεί προς όφελος οποιουδήποτε τέτοιου προσώπου ή οργάνου δεν θα κριθεί δικαστικώς σε σχέση με οποιουδήποτε συμβόλαιο ή άλλη συναλλαγή του οποίου η εκτέλεση επηρεάστηκε από μέτρα που επιβλήθηκαν με την παρούσα απόφαση και τις σχετικές αποφάσεις,

10. Αποφασίζει ότι τα μέτρα που επιβάλλονται με την παρούσα απόφαση δεν θα εφαρμόζονται σε δραστηριότητες που συνδέονται με την UNPROFOR, με τη Διάσκεψη για την Γιουγκοσλαβία ή την Αποστολή Παρακολούθησης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (EUROPEAN COMMUNITY MONITOR MISSION) και ότι τα Κράτη που συμμετέχουν όπως και τα άλλα ενδιαφερόμενα Κράτη θα συνεργάζονται πλήρως με την UNPROFOR, την Διάσκεψη για την Γιουγκοσλαβία και την Αποστολή Παρακολούθησης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και θα σέβονται πλήρως την ελευθερία μετακινήσεώς τους και την ασφάλεια του προσωπικού τους,

11. Καλεί όλα τα Κράτη, συμπεριλαμβανομένων των Κρατών μη μελών των Ηνωμένων Εθνών, και όλους τους διεθνείς οργανισμούς, να δρουν αυστηρά σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας αποφάσεως, ανεξάρτητα από την ύπαρξη οιασδήποτε δικαιωμάτων ή υποχρεώσεων που παρέχονται ή επιβάλλονται από οποιαδήποτε διεθνή συμφωνία ή οποιοδήποτε συμβόλαιο που έχει συναφθεί ή οποιαδήποτε άδεια που παραχωρήθηκε προ της ημερομηνίας της παρούσας αποφάσεως,

12. Ζητεί από όλα τα Κράτη να αναφέρουν στο Γενικό Γραμματέα έως τις 22 Ιουνίου 1992 τα μέτρα που υιοθέτησαν προκειμένου να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στις ανωτέρω παραγράφους 4 έως 9,

13. Αποφασίζει ότι η Επιτροπή που συστάθηκε με την απόφαση 724 (1991) θα αναλάβει τα κατωτέρω καθήκοντα πλέον εκείνων των σχετικών με το EMBARGO όπλων που επιβλήθηκε με τις αποφάσεις 713 (1991) και 727 (1992):

α) Να εξετάζει τις αναφορές που υποβάλλονται κατ' εφαρμογή της ανωτέρω παραγράφου 12·

β) Να ζητάει απ' όλα τα Κράτη περαιτέρω πληροφορίες ως προς τα μέτρα που έλαβαν σχετικά με την αποτελεσματική εφαρμογή των μέτρων που επιβάλλονται με τις ανωτέρω παραγράφους 4 και 9·

γ) Να εξετάζει κάθε πληροφορία που τους γνωρίζεται από Κράτη και που αφορά παραβιάσεις των μέτρων που επιβλήθηκαν από τις ανωτέρω παραγράφους 4 και 9 και στο πλαίσιο αυτό να κάνει συστάσεις στο Συμβούλιο επί των μέσων αυξήσεως της αποτελεσματικότητάς τους·

δ) Να συστήσει κατάλληλα μέτρα σε απάντηση των παραβιάσεων των μέτρων που επιβάλλονται με τις ανωτέρω παραγράφους 4 έως 9 και να παρέχει πληροφορίες σε τακτή βάση στο Γενικό Γραμματέα προς γενική διανομή στα Κράτη μέλη·

ε) Να εξετάζει και να εγκρίνει τις κατεθυντήριες γραμμές που αναφέρονται στην ανωτέρω παράγραφο 6·

στ) Να εξετάζει και να αποφασίζει ταχέως σχετικά με οιασδήποτε αιτήσεις για την έγκριση πτήσεων για ανθρωπιστικούς ή άλλους σκοπούς σύμφωνες με τις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου, σύμφωνα με την ανωτέρω παράγραφο 7·

14. Καλεί όλα τα Κράτη να συνεργαστούν πλήρως με την Επιτροπή κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων της, συμπεριλαμβανομένης της παροχής πληροφοριών που μπορεί να ζητηθούν από την Επιτροπή κατ' εφαρμογή της παρούσας αποφάσεως,

15. Ζητεί από το Γενικό Γραμματέα να αναφέρει στο Συμβούλιο Ασφαλείας, όχι αργότερα από τις 15 Ιουνίου 1992 και νωρίτερα εάν το κρίνει πρόσφορο, σχετικά με την εφαρμογή της αποφάσεως 752 (1992) από όλα τα μέρη και άλλους ενδιαφερομένους,

(γ) την πώληση ή προμήθεια από τους υπηκόους τους ή από το έδαφός τους ή από πλοία ή αεροσκάφη που φέρουν τη σημαία τους, οποιωνδήποτε εμπορευμάτων ή προϊόντων, ανεξάρτητα εάν προέρχονται ή όχι από τα έδαφά τους, με την εξαίρεση προμηθειών που εξυπηρετούν αυστηρά ιατρικούς σκοπούς και τροφίμων τα οποία έχουν γνωστοποιηθεί στην Επιτροπή που συστάθηκε βάσει της απόφασεως 724 (1991), σε κάθε πρόσωπο ή όργανο στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) ή σε κάθε πρόσωπο ή όργανο για τους σκοπούς κάθε επιχειρηματικής δραστηριότητας που λαμβάνει χώρα μέσα ή διενεργείται από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο), και οποιωνδήποτε δραστηριοτήτων από τους υπηκόους τους ή στα έδαφά τους οι οποίες προωθούν ή κωλύουν στην προώθηση τέτοιων πωλήσεων ή προμηθειών των εμπορευμάτων ή των προϊόντων αυτών. 3-6-92

5. Αποφασίζει ότι όλα τα κράτη δεν θα διαθέτουν στις αρχές της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) ή σε κάθε εμπορική, βιομηχανική ή δημόσια ωφέλεια επιχείρηση στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο), οιαδήποτε κεφάλαια ή οποιουδήποτε άλλους χρηματοδοτικούς ή οικονομικούς πόρους και θα εμποδίζουν τους υπηκόους τους και οιαδήποτε πρόσωπα επί του εδάφους τους από το να αποσύρουν από το έδαφός τους ή από το να καθιστούν διαθέσιμα με άλλο τρόπο, στις αρχές αυτές ή σε οποιαδήποτε άλλη τέτοια επιχείρηση κεφάλαια

ή πόρους αυτού του είδους και από το να εμβάζουν οποιαδήποτε άλλα κεφάλαια σε πρόσωπα ή όργανα μέσα στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο), με την εξαίρεση πληρωμών αποκλειστικά για αυστηρά ιατρικούς ή ανθρωπιστικούς σκοπούς και για τρόφιμα.

6. Αποφασίζει ότι οι απαγορεύσεις των ανωτέρω παραγράφων 4 και 5 δεν θα εφαρμόζονται στην διαμετακόμιση μέσω της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) εμπορευμάτων και προϊόντων που προέρχονται εκτός Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) και βρίσκονται προσωρινά στο έδαφος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) μόνο για το σκοπό αυτό της διαμετακόμισης σύμφωνα με τις κατεθυντήριες γραμμές που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή που συστάθηκε με την απόφαση 724 (1991),

7. Αποφασίζει ότι όλα τα κράτη θα:

(α) Αρνούνται σε κάθε αεροσκάφος την άδεια απογειώσεως, προσγειώσεως ή υπερπήσεως του εδάφους τους εάν αυτό προορίζεται να προσγειωθεί ή έχει απογειωθεί από το έδαφος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο), εκτός εάν η συγκεκριμένη πτήση έχει εγκριθεί, για ανθρωπιστικούς ή άλλους σκοπούς σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου από την Επιτροπή που συστάθηκε με την απόφαση 724 (1991),

(β) Απαγορεύουν, την εκ μέρους των υπηκόων τους ή από το έδαφός τους, παροχή υπηρεσιών μηχανολογικών και συντηρήσεως αεροσκαφών εγγεγραμμένων στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) ή λειτουργούντων από ή για λογαριασμό νομικών προσώπων στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) ή εξοπλισμάτων για τα αεροσκάφη αυτά, της πιστοποίησεως αεροπορικής ικανότητας για τα αεροσκάφη αυτά και πληρωμών νέων απαιτήσεων βάσει υπαρχόντων ασφαλιστικών συμβολαίων και την προμήθεια νέας αμέσου ασφαλίσεως για τα αεροσκάφη αυτά.

8. Αποφασίζει ότι όλα τα κράτη θα:

(α) Μειώσουν το επίπεδο του προσωπικού στις διπλωματικές και προξενικές αποστολές της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο),

(β) Λάβουν τα αναγκαία μέτρα για να εμποδίσουν τη συμμετοχή σε εθελοντικές εκδηλώσεις στο έδαφός τους προσώπων ή ομάδων που αντιπροσωπεύουν την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο),

(γ) Αναστέλλουν την επιστημονική και τεχνική συνεργασία και τις πολιτιστικές ανταλλαγές και επισκέψεις που περιλαμβάνουν πρόσωπα ή ομάδες που έχουν την επίσημη υποστήριξη ή αντιπροσωπεύουν την

16. Αποφασίζει να διατηρήσει υπό συνεχή εξέταση τα μέτρα που επιβάλλονται με τις ανωτέρω παραγράφους 4 έως 9 με σκοπό να εξετάσει τη δυνατότητα αναστολής ή λήξεως των μέτρων αυτών ως συνέπεια της συμμορφώσεως προς τις απαιτήσεις της αποφάσεως 752 (1992),

17. Απαιτεί όπως όλα τα μέρη και οι άλλοι ενδιαφερόμενοι δημιουργήσουν αμέσως τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την ακώλυτη παράδοση ανθρωπιστικών προμηθειών στο Σαράγεβο και σε άλλους προορισμούς στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, συμπεριλαμβανομένης της καθιερώσεως μιας ζώνης ασφαλείας που θα περιλαμβάνει το Σαράγεβο και το αεροδρόμό του και που θα σέβεται τις συμφωνίες που υπεγράφησαν στη Γενεύη στις 22 Μαΐου 1992,

18. Ζητεί από το Γενικό Γραμματέα να συνεχίσει να χρησιμοποιεί τις καλές υπηρεσίες του προκειμένου να επιτύχει τους στόχους που περιλαμβάνονται στην ανωτέρω παράγραφο 17 και τον προσκαλεί να τηρεί υπό συνεχή εξέταση οποιαδήποτε περαιτέρω μέτρα που μπορεί να καταστούν απαραίτητα προκειμένου να διασφαλισθεί η ακώλυτη παράδοση ανθρωπιστικών προμηθειών,

19. Προσέπει όλα τα Κράτη να ανταποκριθούν στην Κοινή Τροποποιηθείσα Επίκληση για ανθρωπιστική βοήθεια των αρχών Μαΐου 1992 που εκδόθηκε από τον Υπατο Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, την UNICEF και τη Διεθνή Οργάνωση Υγείας,

20. Επαναλαμβάνει την πρόσκληση της παραγράφου 2 της αποφάσεως 752 (1992) με την οποία ζητείται από όλα τα μέρη να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους στο πλαίσιο της Διασκέψεως για τη Γιουγκοσλαβία και από τις τρεις κοινότητες στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να επαναλάβουν τις συζητήσεις τους επί των συνταγματικών ρυθμίσεων για τη Βοσνία και την Ερζεγοβίνη,

21. Αποφασίζει να εξακολουθήσει ενεργά να υπελαμβάνεται του θέματος και να εξετάζει αμέσως, όποτε είναι απαραίτητο, περαιτέρω μέτρα για την επίτευξη ειρηνικής λύσεως σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου.

Αθήνα, 2 Ιουνίου 1992.

3-6-92 ΒΙΡΓΙΝΙΑ ΤΣΟΥΔΕΡΟΥ

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

15-7-92

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 234 (1)

Εφαρμογή Αποφάσεως 757 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών της 30ης Μαΐου 1992 για την επιβολή οικονομικών και άλλων κυρώσεων στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο).

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 25 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ, όπως αυτός κυρώθηκε με τον Α.Ν. 585/1945 (ΦΕΚ Α' 242).
2. Την παράγραφο 1 του άρθρου 1 του Α.Ν. 92 της 3/10.8.1967 (ΦΕΚ Α' 139) «Περί εφαρμογής αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και περί εγκρίσεως και εφαρμογής συστάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας και της Γενικής Συνελεύσεως».
3. Την απόφαση 757/1992 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, η οποία έχει δημοσιευθεί με την από 2-3.6.1992 απόφαση της Υφυπουργού Εξωτερικών (ΦΕΚ 91 Α').
4. Την υπ' αρ. Υ.1660/10073556/116/0006/23.1.92 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών «Ανάθεση αρμοδιοτήτων του Υπουργού Οικονομικών στον Υφυπουργό Οικονομικών» (ΦΕΚ 31/Β/92).
5. Την υπ' αρ. Υ.1687/17.2.1992 (ΦΕΚ Β' 164) κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας περί καθορισμού αρμοδιοτήτων των Υφυπουργών Εθνικής Οικονομίας.
6. Την υπ' αριθ. 307/92 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, μετά από πρόταση των Υπουργών Εθνικής Αμύνης, Εξωτερικών, Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Δικαιοσύνης, Πολιτισμού, Δημοσίας Τάξεως, Εμπορίου - Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, Μεταφορών και Επικοινωνιών και Εμπορικής Ναυτιλίας και των Υφυπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, αποφασίζουσα:

Απαγορεύονται:

(α) η εισαγωγή στο ελληνικό έδαφος όλων των εμπορευμάτων και προϊόντων που προέρχονται από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) και εξάγονται από εκεί μετά την 30ή Μαΐου 1992.

(β) 1. Κάθε δραστηριότητα των ελλήνων υπηκόων ή στο ελληνικό έδαφος, η οποία θα προωθούσε ή αποσκοπεί στην προώθηση της εξαγωγής ή διαμετακομίσεως οποιασδήποτε εμπορευμάτων ή προϊόντων που προέρχονται από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο).

2. Οποιαδήποτε συναλλαγές ελλήνων υπηκόων προς χρήση πλοίων ή αεροσκαφών υπό ελληνική σημαία ή στο ελληνικό έδαφος που αφορούν οποιαδήποτε εμπορεύματα ή προϊόντα που προέρχονται από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) και εξάγονται από εκεί μετά την 30ή Μαΐου 1992, συμπεριλαμβανομένης ειδικότερα οποιασδήποτε μεταφοράς κεφαλαίων στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) για τους σκοπούς τέτοιων δραστηριοτήτων ή συναλλαγών,

(γ) η πώληση ή προμήθεια από τους ελλήνες υπηκόους ή από το ελληνικό έδαφος ή από πλοία ή αεροσκάφη που φέρουν την ελληνική σημαία, οποιασδήποτε εμπορευμάτων ή προϊόντων, ανεξάρτητα εάν προέρχονται ή όχι από το ελληνικό έδαφος, με την εξαίρεση προμηθειών που εξυπηρετούν αυστηρά ιατρικούς σκοπούς και τροφίμων τα οποία έχουν γνωστοποιηθεί στην Επιτροπή που συστάθηκε βάσει της αποφάσεως 724 (1991) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, σε κάθε πρόσωπο ή οργανισμό στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) ή σε κάθε πρόσωπο ή οργανισμό για τους σκοπούς κάθε επιχειρηματικής δραστηριότητας που λαμβάνει χώρα μέσα ή διενεργείται από το έδαφος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο), και οποιασδήποτε δραστηριοτήτων από τους ελλήνες υπηκόους ή στο ελληνικό έδαφος οι οποίες προωθούν ή αποσκοπούν στην προώθηση τέτοιων πωλήσεων ή προμηθειών των εμπορευμάτων ή των προϊόντων αυτών.

Άρθρο 2

α) Απαγορεύεται η διάθεση στις αρχές της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) ή σε κάθε εμπορική, βιομηχανική ή δημόσιας ωφέλειας επιχείρηση στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο), οποιασδήποτε κεφαλαίων ή οποιασδήποτε άλλων χρηματοδοτικών ή οικονομικών πόρων.

β) Απαγορεύεται στους ελλήνες υπηκόους και σε οποιαδήποτε πρόσωπα επί ελληνικού εδάφους να αποσύρουν από το ελληνικό έδαφος ή να καθιστούν διαθέσιμα με άλλο τρόπο, στις ανωτέρω αρχές και επιχειρήσεις, κεφάλαια και πόρους αυτού του είδους, καθώς και να εμβάσουν οποιαδήποτε άλλα κεφάλαια σε πρόσωπα ή οργανισμούς μέσα στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο). Εξαιρούνται οι πληρωμές αποκλειστικά για αυστηρά ιατρικούς ή ανθρωπιστικούς σκοπούς και τρόφιμα.

Άρθρο 3

Τα άρθρα 1 και 2 του παρόντος Διατάγματος δεν εφαρμόζονται στην διαμετακόμιση μέσω της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) εμπορευμάτων και προϊόντων που δεν προέρχονται από αυτή και βρισκονται προσωρινά στο έδαφος της μόνο για το σκοπό αυτό και σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή που συστάθηκε με την Απόφαση 724 (1991).

Άρθρο 4

(α) Απαγορεύεται η παραχώρηση αδείας απογείωσης, προσγειώσεως ή υπερπήξεως του ελληνικού εδάφους σε κάθε κερασκάφος εάν αυτό προορίζεται να προσγειωθεί στο ή έχει απογειωθεί από το έδαφος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο), εκτός εάν η συγκεκριμένη πτήση έχει εγκριθεί, για ανθρωπιστικούς ή άλλους σκοπούς σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών από την Επιτροπή που συστάθηκε με την απόφαση 724 (1991) του Συμβουλίου Ασφαλείας.

(β) Απαγορεύεται, η από ελλήνες υπηκόους ή σε ελληνικό έδαφος παροχή εξαρτημάτων, μηχανολογικών υπηρεσιών ή υπηρεσιών συντηρήσεως αεροσκαφών εγγεγραμμένων στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) ή αεροσκαφών τα οποία διαχειρίζονται οργανισμοί της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) ή άλλοι για λογαριασμό τους. Επίσης απαγορεύεται η πιστοποίηση πτητικής ικανότητας των αεροσκαφών αυτών, οι πληρωμές νέων απαιτήσεων βάσει υπαρχόντων κεφαλαίων συμβολαίων όπως και η σύναψη νέας αμείσου ασφαλίσεως.

(α) Μειώνεται ο αριθμός του προσωπικού στις Ελληνικές διπλωματικές και προξενικές αποστολές στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο),

(β) Απαγορεύεται η συμμετοχή σε αθλητικές εκδηλώσεις στο ελληνικό έδαφος προσώπων ή ομάδων που αντιπροσωπεύουν την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο),

(γ) Αναστέλλεται η επιστημονική και τεχνική συνεργασία και οι πολιτιστικές ανταλλαγές και επισκέψεις που περιλαμβάνουν πρόσωπα ή ομάδες που έχουν την επίσημη υποστήριξη της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο), ή την αντιπροσωπεύουν.

Άρθρο 6

Οι αρμόδιες Ελληνικές αρχές λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι καμία απαίτηση των αρχών της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) ή οποιουδήποτε προσώπου ή οργανισμού στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) ή οποιουδήποτε προσώπου που διεκδικεί προς όφελος οποιουδήποτε τέτοιου προσώπου ή οργανισμού, δεν θα κριθεί σε σχέση με οποιοδήποτε συμβόλαιο ή άλλη συναλλαγή του οποίου η εκτέλεση έχει επηρεασθεί από μέτρα που επιβλήθησαν με την απόφαση 757 (1992) και τις υπόλοιπες σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 7

Τα μέτρα που επιβάλλονται με το παρόν διάταγμα δεν εφαρμόζονται σε δραστηριότητες που συνδέονται με την UNPROFOR (Δύναμη Προστασίας των Ηνωμένων Εθνών), με τη Διάσκεψη για τη Γιουγκοσλαβία ή την Αποστολή Παρακολούθησης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (EUROPEAN COMMUNITY MONITOR MISSION) και οι αρμόδιες Ελληνικές αρχές θα συνεργάζονται πλήρως με την UNPROFOR, την Διάσκεψη για την Γιουγκοσλαβία και την Αποστολή Παρακολούθησης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και θα εφόσον πλήρως την ελευθερία μετακινήσεώς τους και την ασφάλεια του προσωπικού τους.

Άρθρο 8

Το παρόν διάταγμα κατισχύει όλων των διεθνών συμβάσεων που συνήφθησαν πριν από την 30.5.1992, των αδειών που εκδόθησαν πριν από την ημερομηνία αυτή, καθώς και των συμβάσεων που συνήφθησαν πριν από αυτή.

Άρθρο 9

Τα παραπάνω μέτρα ισχύουν μέχρις ότου ανασταλούν ή καταργηθούν με νεότερο διάταγμα.

Στον Υπουργό Εξωτερικών αναθέτουμε την δημοσίευση του παρόντος διατάγματος και στον ανωτέρω Υπουργό όπως και στους Υπουργούς Εθνικής Αμύνης, Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Δικαιοσύνης, Πολιτισμού, Δημοσίας Τάξεως, Εμπορίου - Βιομηχανίας - Ενέργειας και Τεχνολογίας, Μεταφορών και Επικοινωνιών, και Εμπορικής Ναυτιλίας και στους Υφυπουργούς Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών αναθέτουμε την εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 4 Ιουλίου 1992

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Ο ΠΡΟΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ & ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Ι. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ Γ. ΣΟΥΡΛΑΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Μ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Α. ΨΑΡΟΥΔΑ - ΜΠΕΝΑΚΗ

ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ

ΑΡΙΣΤ. ΠΑΥΛΙΔΗΣ Θ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΜΠΟΡΙΟΥ - ΒΙΟΜΗΝΙΑΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝ

Α. ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ Ν. ΓΚΕΛΕΣΤΑΘΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΚΩΝ. ΔΟΥΣΗΣ ΚΩΝ. ΓΙΑΤΡΑΚΟΣ

που υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο Ασφαλείας στις 16 Νοεμβρίου 1992

2-12-92

Το Συμβούλιο Ασφαλείας,

Επαναβεβαιώνοντας την απόφασή του 713 (1991) της 25ης Σεπτεμβρίου 1991 και όλες τις μεταγενέστερες σχετικές αποφάσεις,

Επαναβεβαιώνοντας την πεποίθησή του ότι η κατάσταση στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη αποτελεί απειλή στην ειρήνη και επαναβεβαιώνοντας το γεγονός ότι η παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας προς τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη αποτελεί σημαντικό στοιχείο στην προσπάθεια του Συμβουλίου να αποκαταστήσει την ειρήνη και την ασφάλεια στην περιοχή,

Βαθύτατα ανησυχώντας για τις απειλές κατά της εδαφικής ακεραιότητας της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, η οποία, ως Κράτος μέλος των Ηνωμένων Εθνών, απολαύει των δικαιωμάτων που προβλέπονται στο Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών,

Επαναβεβαιώνοντας επίσης την πλήρη υποστήριξή του για τη Διεθνή Συνδιάσκεψη για την πρώην Γιουγκοσλαβία σαν το πλαίσιο εντός του οποίου μπορεί να επιτευχθεί καθολική πολιτική διευθέτηση της κρίσης στην πρώην Γιουγκοσλαβία και για το έργο του Συμπρόεδρου της Διευθύνουσας Επιτροπής της Συνδιάσκεψης,

Υπενθυμίζοντας την απόφασή της Διεθνούς Συνδιάσκεψης για την πρώην Γιουγκοσλαβία να εξετάσει τη δυνατότητα καθορισμού ασφαλών περιοχών για ανθρωπιστικούς σκοπούς,

Υπενθυμίζοντας τις υποχρεώσεις των μερών και των άλλων ενδιαφερομένων εντός του πλαισίου της Διεθνούς Συνδιάσκεψης για την πρώην Γιουγκοσλαβία,

Επαναλαμβάνοντας την πρόσκλησή του προς όλα τα μέρη και τους άλλους ενδιαφερομένους για πλήρη συνεργασία με τον Συμπρόεδρο της Διευθύνουσας Επιτροπής,

Σημειώνοντας την μέχρι τούδε επιτυχής πρόοδο εντός του πλαισίου της Διεθνούς Συνδιάσκεψης, συμπεριλαμβανομένων των Κοινών Δηλώσεων που υπογράφηκαν στη Γενεύη στις 30 Σεπτεμβρίου 1992 και στις 20 Οκτωβρίου 1992 από τους Προέδρους της Δημοκρατίας της Κροατίας και της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) την Κοινή Δήλωση που έγινε στη Γενεύη στις 20 Οκτωβρίου 1992 από τους Προέδρους της Δημοκρατίας της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) το Κοινό Ανακοινωθέν που εκδόθηκε την 1η Νοεμβρίου 1992 στο Ζάγκρεμπ από τους Προέδρους της Δημοκρατίας της Κροατίας και της Δημοκρατίας της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, τη θέσπιση Μικτής Στρατιωτικής Ομάδας Εργασίας στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη και την εκπόνηση σχεδίου Συντάγματος για τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη

Σημειώνοντας με σοβαρή ανησυχία την έκθεση του Ειδικού Εισηγητή που διορίστηκε μετά από ειδική σύνοδο της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για να διερευνήσει την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην πρώην Γιουγκοσλαβία, η οποία καθιστά σαφές ότι μαζικές και συστηματικές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και σοβαρές παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου συνεχίζονται στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη,

Χαιρετίζοντας την αποστολή συμπληρωματικών ενισχύσεων της Δύναμης Προστασίας των Ηνωμένων Εθνών (UNPROFOR) για την προστασία των ανθρωπιστικών δραστηριοτήτων στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη,

Βαθύτατα ανησυχώντας για τις εκθέσεις περί συνεχιζόμενων παραβιάσεων του ΕΜΒΑΡΓΟ που επιβλήθηκε με τις αποφάσεις 713 (1991) και 724 (1991),

Βαθύτατα ανησυχώντας επίσης για τις εκθέσεις περί παραβιάσεων των μέτρων που επιβλήθηκαν με την απόφαση 757 (1992),

1. Καλεί τα μέρη στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να εξετάσουν το σχέδιο Συντάγματος σαν βάση για διαπραγμάτευση πολιτικής διευθέτησης της σύγκρουσης σ' αυτή τη χώρα και να συνεχίσουν τις διαπραγματεύσεις για συνταγματικές ρυθμίσεις επί τη βάση του σχεδίου, υπό την αιγίδα του Συμπρόεδρου της Διευθύνουσας Επιτροπής σε μία συνεχή και αδιάλειπτη σύνοδο,

2. Επαναβεβαιώνει ότι οποιαδήποτε δια της βίας κατάληψη εδάφους ή οποιαδήποτε πρακτική «εθνικής καθάρσης» είναι παράνομη και απαράδεκτη και δεν θαμπωρεί να επηρεάσει το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων για τις συνταγματικές ρυθμίσεις στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη και επιμένει όπως όλοι όσοι εγκατέλειψαν τις εστίες τους μπορούσαν να επιστρέψουν ειρηνικά σε αυτές,

3. Έντονα επαναβεβαιώνει την πρόσκλησή του προς όλα τα μέρη και τους λοιπούς ενδιαφερομένους να σεβαστούν αυστηρά την εδαφική ακεραιότητα της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και βεβαιώνει ότι οποιαδήποτε οντότητες που ανακηρύχθηκαν μονομερώς ή ρυθμίσεις που επιβλήθηκαν κατά παραβίασή της δεν θα γίνουν αποδεκτές,

4. Καταδικάζει την άρνηση όλων των μερών στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, και ειδικά των αρβυκικών παραστρατιωτικών δυνάμεων στη Βοσ-

νία, να συμμορφωθούν προς τις προηγούμενες αποφάσεις του και απαιτεί όπως αυτά και όλα τα λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη στην πρώην Γιουγκοσλαβία τηρήσουν αμέσως τις υποχρεώσεις που έχουν σύμφωνα με τις αποφάσεις αυτές.

5. Ζητάει όπως παύσουν αμέσως όλες οι μορφές παρέμβασης που προέρχονται εκτός Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και επαναβεβαιώνει την αποφασιστικότητα του να λάβει μέτρα κατά όλων των μερών και άλλων ενδιαφερομένων που δεν εκπληρώνουν τις απαιτήσεις της απόφασης 752 (1992) και των άλλων σχετικών αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της απαίτησης όπως όλες οι δυνάμεις, ιδιαίτερα δε στοιχεία του κροατικού στρατού, αποσυρθούν ή τεθούν υπό την εξουσία της Κυβέρνησης της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, ή διαλυθούν ή αφοπλισθούν.

6. Καλεί όλα τα μέρη στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους για την επίτευξη άμεσης κατάπαυσης των εθνοπραξιών και τη διαπραγμάτευση στη Μικτή Στρατιωτική Ομάδα Εργασίας, σε συνεχή και αδιάλειπτη σύνοδο, την παύση του αποκλεισμού του Σαράγεβο και άλλων πόλεων και τον αφοπλισμό τους, θέτοντας υπό διεθνή επίβλεψη τα βαρέα όπλα.

7. Καταδικάζει όλες τις παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης ιδιαίτερα της πρακτικής της «εθνικής καθάρσης» και της εκκεμημένης παρεμπόδισης της παράδοσης τροφίμων και ιατρικών προμηθειών στον άμαχο πληθυσμό της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, και επαναβεβαιώνει ότι εκείνοι που διαπράττουν ή διατάζουν τη διάπραξη παρομοίων πράξεων, θα θεωρούνται ατομικά υπεύθυνοι για τις πράξεις αυτές.

8. Χαίρει τις προσπάθειες της Επιτροπής Εμπειρογνομιώνων που προβλέπεται στην παράγραφο 2 της απόφασης 780 (1992) και ζητάει από την Επιτροπή να συνεχίσει ενεργά τις έρευνές της σχετικά με τις σοβαρές παραβιάσεις των Συμβάσεων της Γενεύσης και άλλες παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου που διαπράττονται στο ίδιο φάσμα της πρώην Γιουγκοσλαβίας, ιδιαίτερα δε την πρακτική της «εθνικής καθάρσης».

9. Αποφασίζει, ενεργώντας υπό το Κεφάλαιο VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι τα εμπόρευματα και προϊόντα που διαμετακομίζονται μέσω της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) δεν εκτρέπονται κατά παράβαση της απόφασης 757 (1992), να απαγορεύσει τη διαμετακόμιση αρχού πετρελαίου, πετρελαιοκίμων προϊόντων άνθρακα, εξοπλισμού σχετικού με την ενέργεια, αιώστρου, χάλυβα, άλλων μετάλλων, χημικών, καουτσούκ, ελαστικών (tyres), οχημάτων, μηχανοκίνητων και μηχανών παντός τύπου, εκτός εάν η διαμετακόμιση εγκρίνεται ειδικά και κατά περίπτωση από την Επιτροπή που συστάθηκε με την απόφαση 724 (1991) και σύμφωνα με τη διαδικασία της μη εγείρεως αντιρρήσεων.

10. Αποφασίζει περαιτέρω, ενεργώντας υπό το Κεφάλαιο VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, ότι οιοδήποτε πλοίο του οποίου η πλειοψηφία ή ο έλεγχος των συμφερόντων κηρύσσεται σε πρόσωπο ή επιχείρηση που βρίσκεται ή λειτουργεί στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο), θεωρείται, για το σκοπό της εφαρμογής των σχετικών αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας, πλοίο της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο), ανεξάρτητα από τη σημαία την οποία φέρει.

11. Καλεί όλα τα Κράτη να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλισθεί ότι καμία από τις εξιχνιώσεις τους δεν θα εκτρέπεται προς την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) κατά παράβαση της απόφασης 757 (1992).

12. Ενεργώντας υπό τα Κεφάλαια VII και VIII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών καλεί τα Κράτη, σε εθνικό επίπεδο ή μέσω περιφερειακών οργάνων ή συμφωνιών, να λαμβάνουν τα μέτρα που ανταποκρίνονται προς τις συγκεκριμένες περιστάσεις και όπως εμφανίζεται απαραίτητο, υπό την εξουσία του Συμβουλίου Ασφαλείας, ώστε να σταματούν οποιαδήποτε εισερχόμενα και εξερχόμενα πλοία με σκοπό την επιθεώρηση και εκπαίδευση του φορτίου και προορισμού τους, και την εξασφάλιση της αυστηρής εφαρμογής των διατάξεων των αποφάσεων 713 (1991) και 757 (1992).

13. Επαινεί τις προσπάθειες των παραποταμιών Κρατών που ενεργούν ώστε να εξασφαλίσουν τη συμμόρφωση προς τις αποφάσεις 713 (1991) και 757 (1992), σχετικά με τη διακίνηση φορτίων στο Δούναβη και επαναβεβαιώνει την ευθύνη των παραποταμιών Κρατών να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλισθεί ότι αυτή πραγματοποιείται σύμφωνα προς τις αποφάσεις 713 (1991) και 757 (1992), συμπεριλαμβανομένων μέτρων που ανταποκρίνονται προς τις ειδικές περιστάσεις και εμφανίζονται απαραίτητα ώστε να σταματούν τον πλου τους με σκοπό την επιθεώρηση και εκπαίδευση των φορτίων και του προορισμού τους, και να εξασφαλίζουν την αυστηρή εφαρμογή των διατάξεων των αποφάσεων 713 (1991) και 757 (1992).

14. Ζητάει από τα ενδιαφερόμενα Κράτη να συντονιστούν με τον Γενικό Γραμματέα, σε εθνικό επίπεδο ή μέσω περιφερειακών οργάνων ή συμφωνιών, μεταξύ άλλων στην υποβολή αναφορών στο Συμβούλιο Ασφαλείας σχετικά με τη δράση που ανέλαβαν κατ' εφαρμογή των παραγράφων 12 και 13 της παρούσας απόφασης προκειμένου να διευκολύνουν την επίβλεψη εφαρμογής της παρούσας απόφασης.

15. Ζητάει από όλα τα Κράτη να προσφέρουν, σύμφωνα με τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, την βοήθειά που μπορεί να απαιτείται από τα Κράτη που ενεργούν σε εθνικό επίπεδο ή μέσω περιφερειακών οργάνων και συμφωνιών, κατ' εφαρμογή των παραγράφων 12 και 13 της παρούσας απόφασης.

16. Θεωρεί ότι, προκειμένου να διευκολυνθεί η εφαρμογή των σχετικών αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας, θα πρέπει να τοποθετηθούν παρατηρητές στα σύνορα της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και ζητάει από τον Γενικό Γραμματέα να παρουσιάσει στο Συμβούλιο όσο το δυνατόν ταχύτερα τις συστάσεις του σχετικά με το θέμα αυτό.

17. Καλεί όλους τους διεθνείς δωρητές να συνεισφέρουν στις προσπάθειες ανθρωπιστικής βοήθειας στην πρώην Γιουγκοσλαβία, να υποστηρίξουν την κοινή Έκκληση και το Σχέδιο δράσης των Ηνωμένων Εθνών για την πρώην Γιουγκοσλαβία και να επιταχύνουν την παροχή βοήθειας κατά τις δοθείσες υποσχέσεις.

18. Καλεί όλα τα μέρη και τους άλλους ενδιαφερόμενους να συνεργαστούν πλήρως με τις ανθρωπιστικές οργανώσεις και με τη Δύναμη Προστασίας των Ηνωμένων Εθνών (UNPROFOR) για να εξασφαλισθεί η ασφαλής παράδοση ανθρωπιστικής βοήθειας σε εκείνους που έχουν ανάγκη από αυτήν, και επαναλαμβάνει το αίτημά του όπως όλα τα μέρη και οι άλλοι ενδιαφερόμενοι λάβουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλισθεί η ασφάλεια των Ηνωμένων Εθνών και του άλλου προσωπικού που έχει αναλάβει την παράδοση ανθρωπιστικής βοήθειας.

19. Προσκαλεί τον Γενικό Γραμματέα, σε συνεργασία με τον Υπάτο Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και άλλες συναφείς διεθνείς ανθρωπιστικές οργανώσεις, να εξετάσει τη δυνατότητα και τις απαιτήσεις για τον καθορισμό περιοχών για ανθρωπιστικούς σκοπούς.

20. Εκφράζει την εκτίμησή του για την έκθεση που παρουσίασε στο Συμβούλιο ο Συμπρόεδρος της Διευθύνουσας Επιτροπής της Διεθνούς Συνδιάσκεψης για την πρώην Γιουγκοσλαβία, και ζητάει από τον Γενικό Γραμματέα να συνεχίσει να πηρεί τακτικά ενημέρωτο το Συμβούλιο σχετικά με τις εξελίξεις και τις εργασίες της Συνδιάσκεψης.

21. Αποφασίζει να εξακολουθήσει να επιλαμβάνεται ενεργά του θέματος, έως ότου επιτευχθεί μια ειρηνική λύση.

Αθήνα, 30 Νοεμβρίου 1992

ο γυοργος

Μ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΑΠΨΦΑΣΗ 820 (1993)

που υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο Ασφαλείας στις 17

Απριλίου 1993

Το Συμβούλιο Ασφαλείας, 20-5-93

Επαναβεβαιώνοντας όλες τις προηγούμενες σχετικές αποφάσεις του, Έχοντας λάβει υπόψη τις εκθέσεις του Γενικού Γραμματέα τις σχετικές με τις διαβουλεύσεις περί ειρήνης των Συμπροέδρων της Διευθύνουσας Επιτροπής της Διεθνούς Διάσκεψης για την πρώην Γιουγκοσλαβία.

Επαναβεβαιώνοντας την ανάγκη να συμφωνηθεί από όλα τα μέρη της Βοσνίας μια διευθέτηση διαρκούς ειρήνης,

Επαναβεβαιώνοντας την κυριαρχία, εδαφική ακεραιότητα και πολιτική ανεξαρτησία της Δημοκρατίας της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης,

Επαναβεβαιώνοντας ακόμη μια φορά ότι οποιαδήποτε βίαιη κατάληψη εδάφους ή οποιαδήποτε πρακτική «εθνικής καθάρσης» είναι παράνομη και εντελώς απαράδεκτη, και επιμένοντας να βοηθηθούν όλα τα εκτοπισθέντα πρόσωπα να επανέλθουν ειρηνικά στις πρώην εστίες τους,

Επαναβεβαιώνοντας σχετικά την απόφαση του 808 (1993) στην οποία αποφάσιζε ότι θα δημιουργηθεί διεθνές δικαστήριο για τη δίωξη προσώπων που είναι υπεύθυνα για σοβαρές παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου που έχουν διαπραχθεί από το 1991 στο έδαφος της πρώην Γιουγκοσλαβίας και ζητούσε από το Γενικό Γραμματέα να υποβάλει έκθεση όσο το δυνατόν γρηγορότερα.

Βαθύτατα αναστατωμένο και ανησυχώντας για το μέγεθος της πλήξης των αθώων θυμάτων της σύγκρουσης στη Δημοκρατία της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης,

Καταδικάζοντας όλες τις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν κατά παραβίαση των αποφάσεων 757 (1992) και 787 (1992) μεταξύ του εδάφους της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) και των περιοχών που βρίσκονται υπό τον έλεγχο των δυνάμεων των Σέρβων στη Δημοκρατία της Κροατίας και στη Δημοκρατία της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης.

Ανησυχώντας σοβαρά για τη θέση των Σέρβων της Βοσνίας όπως αυτή παρουσιάζεται στις παραγράφους 17, 18 και 19 της έκθεσης του Γενικού Γραμματέα της 26ης Μαρτίου 1993,

Υπενθυμίζοντας τις διατάξεις του Καφαλαίου VIII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών,

A 20-5-93

1. Προτείνει το σχέδιο ειρήνης για τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη όπως αυτό συμφωνήθηκε από δύο μέρη της Βοσνίας και περιλαμβάνεται στην έκθεση του Γενικού Γραμματέα της 26ης Μαρτίου 1993, συγκεκριμένα τη Συμφωνία για Προσωρινές Διευθετήσεις (παράρτημα I), τις εννέα Συνταγματικές Αρχές (παράρτημα II), τον προσωρινό επαρχιακό χάρτη (παράρτημα III) και τη Συμφωνία για Ειρήνη στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη (παράρτημα IV).

2. Επικροτεί το γεγονός ότι το σχέδιο αυτό έχει γίνει τώρα πλήρως αποδεκτό από δύο μέρη της Βοσνίας.

3. Εκφράζει τη βαθεία του ανησυχία στη μέχρι τώρα άρνηση των Σέρβων της Βοσνίας να δεχθούν τη Συμφωνία για Προσωρινές Διευθετήσεις και τον προσωρινό επαρχιακό χάρτη και καλεί το μέρος αυτό να δεχθεί ολόκληρο το σχέδιο ειρήνης.

4. Απαιτεί από όλα τα ενδιαφερόμενα και λοιπά μέρη να συνεχίσουν να τηρούν την παύση του πυρός και να απέχουν από περαιτέρω εχθροπραξίες.

5. Απαιτεί πλήρη σεβασμό του δικαιώματος της Δυνάμεως Προστασίας του ΟΗΕ (UNPROFOR) και των διεθνών ανθρωπιστικών οργανώσεων σε ελεύθερη και απρόσκοπτη πρόσβαση σε όλες τις περιοχές της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και απαιτεί όλα τα μέρη, ειδικότερα οι Σέρβοι της Βοσνίας και άλλοι ενδιαφερόμενοι, να συνεργασθούν πλήρως μαζί τους και να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ασφάλεια του προσωπικού τους.

6. Καταδικάζει εκ νέου όλες τις παραβιάσεις διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης ειδικότερα της πρακτικής της «εθνικής κάθαρσης» και τη μαζική, οργανωμένη και συστηματική κράτηση και το βίσιμο γυναικών και επαναβεβαιώνεται ότι αυτοί που διαπράττουν ή διέπραξαν ή που διατάσσουν ή διέταξαν την εκτέλεση τέτοιων πράξεων θα κριθούν ατομικά υπεύθυνοι για τις πράξεις αυτές.

7. Επαναβεβαιώνει την προσήλωσή του στις αρχές ότι όλες οι δηλώσεις ή υποχρεώσεις που έγιναν ή αναλήφθηκαν με εξαναγκασμό, ιδιαίτερα όσες αφορούν σε έδαφος και περιουσία, είναι απολύτως άκυρες και ότι όλα τα εκτοπισθέντα πρόσωπα έχουν το δικαίωμα να επιστρέψουν ειρηνικά στις πρώην εστίες τους και ότι θα πρέπει να τύχουν βοήθειας γι' αυτό.

8. Δηλώνει την ετοιμότητά του να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για να βοηθήσει τα μέρη στην αποτελεσματική εφαρμογή του σχεδίου ειρήνης, μόλις αυτό συμφωνηθεί πλήρως από όλα τα μέρη και ζητεί από το Γενικό Γραμματέα να υπαβάλει έκθεση στο Συμβούλιο όσο το δυνατόν νωρίτερα, και εάν είναι δυνατόν όχι αργότερα από εννέα ημέρες μετά την υιοθέτηση της παρούσας απόφασης, η οποία να περιλαμβάνει απολογισμό των προπαρασκευαστικών εργασιών για την εφαρμογή των προτάσεων που

μνημονεύονται στην παράγραφο 28 της έκθεσης του Γενικού Γραμματέα της 26ης Μαρτίου 1993 και λεπτομερείς προτάσεις για την εφαρμογή του σχεδίου ειρήνης, συμπεριλαμβανομένων διευθετήσεων για τον αποτελεσματικό διεθνή έλεγχο των βαρέων όπλων, βασισμένων μεταξύ άλλων σε διαβουλεύσεις μεταξύ των κρατών μελών, ενεργώντας επί εθνικής βάσεως ή μέσω περιφερειακών οργανώσεων ή συμφωνιών.

9. Ενθαρρύνει τα κράτη μέλη, ενεργώντας επί εθνικής βάσεως ή μέσω περιφερειακών οργανώσεων ή συμφωνιών να συνεργάζονται αποτελεσματικά με το Γενικό Γραμματέα στην προσπάθειά του να βοηθήσει τα μέρη να εφαρμόσουν το σχέδιο ειρήνης σύμφωνα με την παραπάνω παράγραφο 8.

B

10. Αποφασισμένο να ενισχύσει την εφαρμογή των μέτρων που επιβλήθηκαν με προηγούμενες σχετικές αποφάσεις του,

Ενεργώντας σύμφωνα με το Καφάλαιο VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών,

10. Αποφασίζει ότι οι διατάξεις των επομένων παραγράφων 12 έως 30, στο μέτρο που δημιουργούν υποχρεώσεις πέραν εκείνων που δημιουργήθηκαν με τις προηγούμενες σχετικές αποφάσεις του, θα τεθούν σε ισχύ εννέα ημέρες μετά την ημερομηνία υιοθέτησης της παρούσας απόφασης, εκτός αν ο Γενικός Γραμματέας έχει ανακοινώσει στο Συμβούλιο ότι οι Σέρβοι της Βοσνίας έχουν ενωθεί με τα άλλα μέρη για την υπογραφή και εφαρμογή του σχεδίου ειρήνης και οι Σέρβοι της Βοσνίας έχουν παύσει τις στρατιωτικές επιθέσεις.

11. Αποφασίζει περαιτέρω ότι εάν, οποιαδήποτε μετά την υποβολή της παραπάνω έκθεσης του Γενικού Γραμματέα, ο Γενικός Γραμματέας ανακοινώσει στο Συμβούλιο ότι οι Σέρβοι της Βοσνίας επανέλαβαν τις στρατιωτικές επιθέσεις ή παρέλειψαν να τηρήσουν το σχέδιο ειρήνης, οι διατάξεις των επομένων παραγράφων 12 έως 30 θα τεθούν αμέσως σε ισχύ.

12. Αποφασίζει ότι εισαγωγές προς, εξαγωγές από, όπως και διαμετακόμιση μέσω των προστατευομένων περιοχών των Ηνωμένων Εθνών στη Δημοκρατία της Κροατίας και τις περιοχές της Δημοκρατίας της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης που βρίσκονται υπό τον έλεγχο των δυνάμεων των Σέρβων στη Βοσνία, με την εξαίρεση, βασικών ανθρωπιστικών προμηθειών συμπεριλαμβανομένων ιατρικών προμηθειών και τροφίμων που διανέμονται από διεθνείς ανθρωπιστικές οργανώσεις, θα επιτρέπονται μόνο με σχετική έγκριση της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Κροατίας ή της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης αντίστοιχα.

13. Αποφασίζει ότι όλα τα Κράτη, κατά την εφαρμογή των μέτρων που επιβάλλονται από τις αποφάσεις 757 (1992), 760 (1992), 787 (1992) και την παρούσα απόφαση, θα λάβουν μέτρα προκειμένου να εμποδίζουν την εκτροπή προς το έδαφος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) εμπορευμάτων και προϊόντων που δηλώνονται ότι προορίζονται σε άλλα μέρη, ιδιαίτερα τις προστατευόμενες περιοχές των Ηνωμένων Εθνών στη Δημοκρατία της Κροατίας και στην περιοχή της Δημοκρατίας της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης που βρίσκονται υπό τον έλεγχο των σερβικών δυνάμεων της Βοσνίας.

14. Ζητεί όπως όλα τα μέρη και οι άλλοι εμπλεκόμενοι συνεργάζονται πλήρως με την UNPROFOR στην εκπλήρωση των λειτουργιών του μεταναστευτικού και τελωνειακού ελέγχου, που προκύπτουν από την απόφαση 769 (1992).

15. Αποφασίζει ότι η διαμετακόμιση εμπορευμάτων και προϊόντων μέσω της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της

Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) στο Δούναβη θα επιτρέπεται μόνο εφόσον έχει ειδικά εγκριθεί από την Επιτροπή που συστάθηκε από την απόφαση 724 (1991) και ότι κάθε σκάφος που λαμβάνει την έγκριση θα υποβάλλεται σε αποτελεσματική παρακολούθηση κατά τη διέλευση του Δούναβη μεταξύ VIDIN/CALAFAT και MOHACS.

16. Επαναβεβαιώνει ότι κανένα σκάφος (α) που έχει νηολογηθεί στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) ή (β) του οποίου την πλειοψηφία ή τον έλεγχο των συμφερόντων κατέχει πρόσωπο ή επιχείρηση στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας ή που λειτουργεί από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας, ή (γ) για το οποίο υπάρχουν υπόνοιες ότι έχει παραβιάσει ή παραβιάζει τις αποφάσεις 713 (1991), 757 (1992) και 787 (1992) ή την παρούσα απόφαση, δεν θα επιτρέπεται να διέρχεται δια εγκαταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων υδατοφρακτών ή διωρύγων που βρίσκονται στο έδαφος των Κρατών Μελών και καλεί τα παρόχθια Κράτη να διασφαλίσουν την επαρκή παρακολούθηση όλης της ακτοπλοϊκής κυκλοφορίας που περιλαμβάνει σημεία που βρίσκονται μεταξύ VIDIN/CALAFAT και MOHACS.

17. Επαναβεβαιώνει την ευθύνη των παροχθίων Κρατών να λάβουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι η ναυσιπλοΐα στο Δούναβη πραγματοποιείται σύμφωνα με τις αποφάσεις 713 (1991), 757 (1992), 787 (1992) και την παρούσα απόφαση, συμπεριλαμβανομένων οιαδήποτε μέτρων υπό την εξουσία του Συμβουλίου Ασφαλείας για τη διακοπή ή τον κατά άλλο τρόπο έλεγχο όλων των πλοίων με σκοπό την επιθεώρηση και επιβεβαίωση του φορτίου και του προορισμού τους, τη διασφάλιση της αποτελεσματικής παρακολούθησης και της αυστηρής εφαρμογής των σχετικών αποφάσεων, και επαναλαμβάνει το αίτημά του που περιλαμβάνεται στην απόφαση 787 (1992) προς όλα τα Κράτη, συμπεριλαμβανομένων μη παροχθίων Κρατών, να παράσχουν, ενεργώντας εθνικά ή μέσω περιφερειακών οργανώσεων ή συμφωνιών, τη βοήθεια που μπορεί να ζητηθεί από τα παρόχθια Κράτη, ανεξάρτητα από τους περιορισμούς στη ναυσιπλοΐα που τίθενται στις διεθνείς συμφωνίες που εφαρμόζονται στο Δούναβη.

18. Ζητεί από την Επιτροπή που συστάθηκε με την απόφαση 724 (1991) να υποβάλει τακτικές αναφορές στο Συμβούλιο Ασφαλείας σχετικά με πληροφορίες που υποβάλλονται στην Επιτροπή και που αφορούν ισχυριζόμενες παραβιάσεις των σχετικών αποφάσεων, αναγνωρίζοντας την ταυτότητα, όπου είναι δυνατόν, των φυσικών ή νομικών προσώπων, συμπεριλαμβανομένων σκαφών που έχουν αναφερθεί ότι ενέχονται σε παρόμοιες παραβιάσεις.

19. Υπενθυμίζει στα Κράτη τη σημασία της αυστηρής εφαρμογής των μέτρων που επιβλήθηκαν βάσει του Κεφαλαίου VII του Χάρτη, και καλεί τα κράτη να ασκήσουν δίωξη κατά των φυσικών και νομικών προσώπων που παραβιάζουν τα μέτρα που επιβάλλονται με τις αποφάσεις 713 (1991), 757 (1992), 787 (1992) και με την παρούσα απόφαση και να επιβάλλουν κατάλληλες κυρώσεις.

20. Χαίρετιζει το ρόλο των διεθνών Αποστολών Αρωγής Κυρώσεων στην υποστήριξη της εφαρμογής των μέτρων που επιβάλλονται βάσει των αποφάσεων 713 (1991), 757 (1992), 787 (1992) και την παρούσα απόφαση και το διορισμό του Συντονιστή Κυρώσεων από τη Διάσκεψη για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη και καλεί το Συντονιστή Κυρώσεων και τις Αποστολές Κυρώσεων να εργασθούν σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή που συστάθηκε με την απόφαση 724 (1991).

21. Αποφασίζει ότι τα Κράτη στα οποία υπάρχουν κεφάλαια, συμπεριλαμβανομένων οιαδήποτε κεφαλαίων που προέρχονται από περιουσία (α) των αρχών στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) ή (β) των εμπορικών, βιομηχανικών ή δημόσια

ωφελείας επιχειρήσεων στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) ή (γ) που ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από τις αρχές ή τις επιχειρήσεις αυτές ή από νομικά πρόσωπα, οπουδήποτε και αν βρίσκονται ή λειτουργούν, που ανήκουν ή ελέγχονται από τέτοιες αρχές ή επιχειρήσεις, θα απαιτούν όπως όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που βρίσκονται στο έδαφός τους και που κρατούν παρόμοια κεφάλαια να τα παγώνουν, προκειμένου να διασφαλισθεί η μη άμεση διάθεσή τους προς ή σε όφελος των αρχών της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) ή σε οποιαδήποτε εμπορική, βιομηχανική ή δημόσια ωφελείας επιχείρηση στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) και καλεί όλα τα Κράτη να αναφέρονται στην Επιτροπή που συστάθηκε με την απόφαση 724 (1991) ως προς τις ενέργειες που αναλαμβάνονται κατ' εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

22. Αποφασίζει την απαγόρευση μεταφοράς εμπορευμάτων και προϊόντων δια μέσου των χερσαίων συνόρων ή προς ή από τα λιμάνια της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο), με μόνες εξαιρέσεις:

(α) την εισαγωγή ιατρικών προμηθειών και τροφίμων στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) όπως προβλέπεται στην απόφαση 757 (1992) και για το σκοπό αυτό η Επιτροπή που συστάθηκε με την απόφαση 724 (1991) θα υιοθετήσει κανόνες παρακολούθησης ώστε να διασφαλισθεί η πλήρης συμμόρφωση προς την παρούσα και άλλες σχετικές αποφάσεις.

(β) την εισαγωγή άλλων βασικών ανθρωπιστικών προμηθειών στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) που εγκρίνονται ειδικά και κατά περίπτωση με τη διαδικασία της μη εγέρσεως αντιρρήσεων από την Επιτροπή που συστάθηκε με την απόφαση 724 (1991).

(γ) αυστηρά περιορισμένες διαμετακομίσεις μέσω του εδάφους της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο), όταν εγκρίνονται σε εξαιρετικές περιπτώσεις από την Επιτροπή που συστάθηκε με την απόφαση 724 (1991), με την προϋπόθεση ότι τίποτε στην παράγραφο αυτή δεν θα επιτρέπει τη διαμετακόμιση επί του Δούναβως, σύμφωνα με την παραπάνω παράγραφο 15.

23. Αποφασίζει ότι κάθε Κράτος που γειτνιάζει με την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) θα εμποδίζει τη διέλευση παντός ναυλωμένου σχήματος και τροχαιού υλικού σιδηροδρόμου εντός ή εκτός της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο), εκτός από έναν αυστηρά περιορισμένο αριθμό χερσαίων και σιδηροδρομικών συνοριακών διαβάσεων, η τοποθεσία των οποίων θα γνωστοποιείται από κάθε γειτνιάζον Κράτος στην Επιτροπή που συστάθηκε με την απόφαση 724 (1991) και θα εγκρίνεται από αυτή.

24. Αποφασίζει ότι όλα τα Κράτη θα κατάσχουν στο έδαφός τους όλα τα σκάφη, ναυλωμένα οχήματα, τροχαιό υλικό σιδηροδρόμου και αεροσκάφη, των οποίων η πλειοψηφία ή ο έλεγχος των συμφερόντων ανήκει σε πρόσωπο ή επιχείρηση που βρίσκεται στην ή λειτουργεί από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) και ότι αυτά τα σκάφη, ναυλωμένα οχήματα, τροχαιό υλικό σιδηροδρόμου και αεροσκάφη θα δημιουργούν επ' ωφελεία του κατασχόντος Κράτους, εφόσον διαπιστωθεί ότι έχουν παραβιάσει τις αποφάσεις 713 (1991), 757 (1992), 787 (1992) ή την παρούσα.

25. Αποφασίζει ότι όλα τα Κράτη, ενδω εκκρεμεί έρευνα, θα κατακρατούν όλα τα σκάφη, ναυλωμένα οχήματα, τροχαιό υλικό σιδηροδρόμου, αεροσκάφη και φορτία που βρέθηκαν στο έδαφός τους και για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι παραβίασαν ή παραβιάζουν τις αποφά-

απόφαση και να τις ενοχοποιεί στη υφιστάμενη κατάσταση, αυτά τα σκαφών, ναυλωμένα οχημάτα, τροχιαίο υλικό σιδηροδρομίου και αεροσκάφη θα κατάσχονται, και όπου είναι απαραίτητο, αυτά και το φορτίο τους θα μπορούν να δημιουργούν επ'ωφέλεια του κράτους που προβαίνει στην κατακράτηση.

26. Επιβεβαιώνει ότι τα κράτη μπορούν να χρεώνουν τις δαπάνες που προκύπτουν από την κατάσχεση των σκαφών, ναυλωμένων οχημάτων, τροχιαίου υλικού σιδηροδρομίου και αεροσκαφών στους ιδιοκτήτες τους.

27. Αποφασίζει την απαγόρευση παροχής υπηρεσιών, οικονομικών και μη, σε κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο για τους σκοπούς κάθε εμπορικής δραστηριότητας που λαμβάνει χώρα στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο), με μόνες εξαιρέσεις τις τηλεπικοινωνίες, τις ταχυδρομικές υπηρεσίες, τις νομικές υπηρεσίες που είναι σύμφωνες με την απόφαση 757 (1992) και, όπου εγκρίνονται, ειδικά και κατά περίπτωση από την Επιτροπή που συστάθηκε με την απόφαση 724 (1991), υπηρεσίες των οποίων η παροχή μπορεί να είναι απαραίτητη για ανθρωπιστικούς ή άλλους σκοπούς εξαιρετικής φύσεως.

28. Αποφασίζει την απαγόρευση εισόδου όλων των εμπορικών πλοίων στα χωρικά ύδατα της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο), εκτός από την περίπτωση που δίνεται έγκριση σε ατομική βάση από την Επιτροπή που συστάθηκε με την απόφαση 724 (1991) ή σε περίπτωση ανωτέρας βίας.

29. Επιβεβαιώνει τη δικαιοδοσία των κρατών που ενεργούν σύμφωνα με την παράγραφο 12 της απόφασης 787 (1992) να κάνουν χρήση τέτοιων μέτρων που να ανταποκρίνονται στις συγκεκριμένες περιστάσεις, όπως μπορεί να είναι απαραίτητα υπό την εξουσία του Συμβουλίου Ασφαλείας για να επιβληθεί η εφαρμογή της παρούσας απόφασης και των άλλων σχετικών αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένων και εντός των χωρικών υδάτων της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο).

30. Επιβεβαιώνει ότι οι διατάξεις των παραπάνω παραγράφων 12 έως 29 που ενισχύουν την εφαρμογή των μέτρων που επιβλήθηκαν από τις προηγούμενες σχετικές αποφάσεις του, δεν εφαρμόζονται στις δραστηριότητες που συνδέονται με την UNPROFOR, τη Διεθνή Διάσκεψη για την πρώην Γιουγκοσλαβία ή την Αποστολή Παρακολούθησης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Επιθυμώντας να επιτύχει την πλήρη επανένταξη της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία και Μαυροβούνιο) στη Διεθνή Κοινότητα εφόσον εφαρμοσθούν πλήρως οι σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου,

31. Εκφράζει την ετοιμότητά του, ευθύς μόλις και τα τρία μέρη της Βοσνίας αποδεχθούν το ειρηνευτικό σχέδιο και βάσει αποδεδειγμένης μαρτυρίας παρεχομένης από το Γενικό Γραμματέα ότι οι Σέρβοι της Βοσνίας συνεργάζονται με καλή πίστη για την αποτελεσματική εφαρμογή του σχεδίου, να επανεξετάσει όλα τα μέτρα της παρούσας απόφασης και των άλλων σχετικών αποφάσεών του με την προοπτική να τα άρει σταδιακά.

32. Καλεί όλα τα κράτη να εξετάσουν το ύψος της συνεισφοράς που μπορούν να παράσχουν για την επανοικονομική της Δημοκρατίας της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης.

33. Αποφασίζει να παραμείνει ενεργά αρμόδιο για το θέμα αυτό.

Αθήνα, 3 Μαΐου 1993

ΕΠΙΧ. ΠΡΑΞΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

ΣΥΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΚΗΣ
ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Γ Ι Θ Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Νέο πλήγμα για τον τουρισμό

Σημαντικές είναι οι επιπτώσεις για την εθνική μας οικονομία και ιδιαίτερα για τον τουρισμό, από την έκρυθμη κατάσταση που επικρατεί στη γειτονική Γιουγκοσλαβία. Όπως προκύπτει από τα πρόσφατα στοιχεία, έχει ήδη μειωθεί, τις τελευταίες μέρες, οι ταξιδιωτικοί αλλά και οι αστυνομικοί που υπηρετούν στο μεθοριακό σταθμό των Ευζώνων, υπολογίζοντας ότι η κατάσταση των κατοίκων των χωρών της Βόρειας και Δυτικής Ευρώπης, θα περιοριστεί επικίνδυνα για τον ελληνικό τουρισμό. Παρότι το γεγονός ότι οι τουρίστες μπαίνουν από Ουγγαρία στη Γιουγκοσλαβία, παρακάμπτοντας έτσι τις επικίνδυνες περιοχές της Σλοβενίας και της Κροατίας, εν τούτοις είναι πολλοί αυτοί που φοβούνται μήπως εγκλωβιστούν στη χώρα αυτή.

Η ανησυχία αυτή έχει κυριεύσει και τους Έλληνες, ιδίως τους κατοίκους της Θεσσαλονίκης, που είχαν προγραμματίσει εκδρομές στο εξωτερικό, ακυρώνοντας τις συμμετοχές τους επειδή περνούσαν από Γιουγκοσλαβία και προτιμώντας να πραγματοποιηθούν οι εκδρομές τους μέσω Ιταλίας και σε στοιχίζουν ακριβότερα. Τουριστικοί παράγοντες ανέφεραν ότι η απόλυτη συναλλέγματος από τους ξένους τουρίστες που θα έρχονταν οδικώς για διακοπές, από τους Έλληνες μετανάστες και από τους ίδιους τους γιουγκοσλάβους τουρίστες, είναι πολλών δεσέκατομμυρίων. Άρκεί να σημειωθεί ότι από έναν μόνο μεθοριακό σταθμό στα ελληνογιουγκοσλαβικά σύνορα είναι περνούσε την προηγούμενη χρονιά 150.000 Γιουγκοσλάβοι για τουρισμό στην Χαλκιδική και Πιερία. Η πτώση της τουριστικής κίνησης ιδιαίτερα εμφανίστηκε στο νομό Μαγνησίας.

Γ. Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

A. Γενικές εκτιμήσεις

Οι ελληνικές αρχές φαίνεται να ανησυχούν για τις προσδοκίες των οικονομικών επικυρώσεων (εγκρίσεων) που έχουν επιβληθεί από την Κοινότητα στην Γιουγκοσλαβία ή σε μέρη αυτής. Παρ' όλα αυτά, οι ανησυχίες εξηγούνται όχι τόσο από τις εγκρίσεις αλλά πιο πολύ σημαντικά, από την αντεκδίκηση που η Σερβία προφανώς θα πάρει σε αυτή την περίπτωση. Όπως έχουν δείξει οι παρελθοντικές εμπειρίες η Γιουγκοσλαβία πάντα δειλε-αστικά και με τρόπο επηρεαστικό χρησιμοποιούσε το υψηλό δίπλωμα ή την εξάρτηση της Ελλάδας πάνω στις πιθανότητες διά-βασης διαμέσου της ιδιοκτησίας της κάθε φορά που υπήρχε ένα πρόβλημα με την Κοινότητα και με αποτέλεσμα να πάρει από την Κοινότητα υψηλές οικονομικά παραχωρήσεις.

Για αυτό το λόγο, οι ελληνικές αρχές περιέχουν, τις πρώτες και άμεσες αντιδράσεις από τη Σερβία, σε περίπτωση οικονομικών επικυρώσεων θα απαιτήσει κλείνοντας τα Ελληνικά-Γιουγκο-σλαβικά σύνορα.

Κλείνοντας το ζωτικό, για τους Έλληνες, ξένο εμπόριο και ο τουρισμός μεταφέρουν τις διαδρομές, (δρόμοι, και σιδηρογραμ-μές) από το τέλος στην υπόλοιπη Κοινότητα.

Η Σερβία θα χτυπήσει συνειδητά την ελληνική οικονομία, η οποία είναι ήδη αδύνατη από τους μεγάλους οικονομικούς κλυ-δωνισμούς και την αυστηρή πολιτική που εννοούσε να αποκατα-στήσει αυτούς τους κλυδωνισμούς.

Οι συζητήσεις και η ανταλλαγή απόψεων κατά τη διάρκεια της αποστολής στην Αθήνα αποσυγκεντρώθηκε συνεπώς σε δυο θέματα:

- την πραγματική σημαντικότητα της Γιουγκοσλαβικής μεταφοράς

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

(διάβασης) για την Ελλάδα.

- τις πιθανές εναλλακτικές πορείες (διαδρομές) στη Γιουγκοσλαβική διάβαση: την διάθεσή τους, τα πρόσθετα έξοδά τους κλπ.

Β. Η σημασία της Γιουγκοσλαβικής διάβασης για την ελληνική επικοινωνία με τις υπόλοιπες χώρες από την Κοινότητα.

Από τη στιγμή που γεωγραφικά η Γιουγκοσλαβία εντοπίζεται ανάμεσα στην Ελλάδα και την υπόλοιπη Κοινότητα η περισσότερη μεταφορική γραμμή περνά μέσα από τη Γιουγκοσλαβία και αξιοσημείωτα μέσα από τη Σερβία.

Μερικά κλειδιά αποκαλύπτουν ότι πρέπει να επεξηγούν το υψηλό δίκλωμα της εξάρτησης για την Ελλάδα πάνω στην Γιουγκοσλαβική μεταφορά.

Ξένο εμπόριο

Οι ελληνικές εξαγωγές και εισαγωγές από την Δυτική και Βόρεια Ευρώπη που περνούν μέσα από τη Σερβία/Γιουγκοσλαβία από τη στεριά, παρουσιάζουν 40% από τη συνολική αξία των ελληνικών εξαγωγών και εισαγωγών (ένα υπολογισμένο USD 9 δις από ένα συνολικό USD 23 δις εμπόριο όχι λαδιού).

Αυτό είναι ένα ουσιαστικό μέρος στο ξένο ελληνικό εμπόριο και κάθε διάρρηξη αυτής της διάβασης θα έχει δραματικές συνέπειες για την ήδη αδύναμη εξαγωγή από τη μια μεριά και από την άλλη για το κόστος των εισαγωγών.

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Τουρισμός

Περισσότεροι από 8,5 εκατομ. τουρίστες που έρχονται στην Ελλάδα κάθε χρόνο, το 1 εκατ. μεταφέρονται διαμέσου Γ/βίας .

Ενέργεια

Το 5% της συνολικής ηλεκτρικής ενέργειας εισάγεται διαμέσου Γιουγκοσλαβίας.

Τηλεπικοινωνίες

Το 80% του ελληνικού εμπορίου τηλεπικοινωνίας στην και από την Ευρώπη πηγαίνει διαμέσου Γιουγκοσλαβίας.

Γ. Εναλλακτικές πορείες για την μεταφορά των αγαθών ανάμεσα στην Ελλάδα και την υπόλοιπη Κοινότητα.

Οι εναλλακτικές πορείες υπάρχουν αλλά σαν γενικός κανόνας είναι περισσότερο χρονοβόρες και πιο ακριβές και παρουσιάζουν κάποια συγκεκριμένα προβλήματα.

1. Εναλλακτικές πορείες

Maritime πορεία: από τα λιμάνια της Πάτρας και της Ηγουμενίτσας στην δυτική ακτή της χώρας, στα ιταλικά λιμάνια του Μπάρι, Μπρίντισι ή Ανκόνα και Τριέστε.

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

2. Βαλκανικές πορείες

- Η παραλλαγή χρησιμοποιήθηκε μέχρι τώρα κατά τη διάρκεια της Γιουγ/βικής κρίσης: Ελλάδα-Βελιγράδι-Ουγγαρία-CSFR-Γερμανία.
- Η παραλλαγή για να χρησιμοποιηθεί σε περίπτωση που έκλειναν τα σύνορα Ελλάδας-Γιουγκοσλαβίας: Ελλάδα-Βουλγαρία-Ρουμανία-Ουγγαρία-Αυστρία-Γερμανία.

Συμπέρασμα 1ου

Τα προβλήματα που συνδέονται με αυτή τη πορεία μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

1. Πάνω από 60% των συνολικών ελληνικών εξαγωγών σε αξία δημιουργούνται στη Κεντρική και Βόρεια Ελλάδα. Για αυτές τις εξαγωγές, η είσοδος στο λιμάνι της Πάτρας θα σημαίνει μια μεγάλη παρεκτροπή, (η απόσταση είναι πάνω από 500 Km), αφού η είσοδος στο λιμάνι της Ηγουμενίτσας είναι ανάμεσα σε ένα όχι καλής ποιότητας δρόμο. Μια φανερή λύση στο πρόβλημα είναι η κατασκευή ενός υψηλής ποιότητας δρόμου που θα περνάει οριζόντια μέσα από τη Β. Ελλάδα, για τον οποίο τα σχέδια υπάρχουν (η ονομαστή Εγνατία οδός) και δεν μπορούν να πάρουν λιγότερο από 3-4 χρόνια.
2. Η ικανότητα των δύο λιμανιών θα πρέπει να αυξηθούν λογικά εφόσον τα εμπορικά φορτία θα αυξηθούν πάρα πολύ ακολουθώντας μια τέτοια παρεκτροπή από τις κύριες μεταφορικές πορείες.
3. Η ικανότητα των λιμανιών, οι αυτοκίνητοδρομικές και σιδηροδρομικές ευκολίες στην Ιταλία και ακόμα παραπέρα θα πρέπει να προσαρμοστούν στο αυξημένο εμπορικό φορτίο και αυτές οι βελτιώσεις θα χρειαστούν μερικά χρόνια.
4. Εξαιτίας των κλιματικών συνθηκών το εμπόριο με πλοία ανά-

Γ Ι Θ Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

μεσα στην Ελλάδα και την Ιταλία συχνά εμποδίζεται κατά τη διάρκεια των χειμερινών μηνών. Μεγάλες καθυστερήσεις, ειδικά σημαντικές για ένα μεγάλο μέρος των ελληνικών εξαγωγών (τα οποία βασίζονται σε φρέσκα προϊόντα, όπως φρούτα και λαχανικά) και η ανωμαλία των παραδόσεων θα δημιουργήσει επιπρόσθετα προβλήματα.

5. Αυτή η πορεία φανερώνει ένα αυξημένο κόστος που υπολογίζεται ανάμεσα σε 34-54% συγκρινόμενο με τη παραδοσιακή μεταφορά διαμέσου της Γιουγκοσλαβίας.

Συμπέρασμα 2ου

Τα προβλήματα που συνδέονται με τη δεύτερη Βαλκανική πορεία είναι συνοπτικά τα παρακάτω:

α. Η μεγαλύτερη απόσταση.

β. Η περισσότερη ώρα ταξιδιού.

γ. Οι άσχημες καταστάσεις του μεταφορικού δικτύου με την έλλειψη ευκολιών, ο συνοστισμός ρίσκων, ειδικά οι άσχημες συνθήκες του καιρού κλπ.

δ. Οι διοικητικές δυσκολίες εφόσον τα περισσότερα διεθνή σύνορα θα πρέπει να περαστούν η Ουγγαρία για παράδειγμα έχει σταματήσει να εκδίδει περισσότερες μεταφορικές άδειες.

ε. Οι πολιτικές αβεβαιότητες δεν μπορούν να αποκλεισθούν σε μερικές από αυτές τις χώρες.

Δ. Ένας υπολογισμός του κόστους στην ελληνική οικονομία.

Οι υπολογισμοί κόστους είναι από τη φύση τους μια ανώμαλη προσέγγιση από τους οποίους οι απώλειες στις εμπορικές και τουριστικές επικοινωνίες όπως και στις τηλεπικοινωνίες είναι

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

πιθανό να φέρουν προβλήματα στην ελληνική οικονομία.

1. Αύξηση του κόστους των εξαγωγών και εισαγωγών.

Δίνοντας αυτή τη μεταφορά και αναφέροντας τα έξοδα για ένα υπολογισμένο 12% από το συνολικό κόστος ενός εμπορεύματος και κάτω από την αξίωση που οι εναλλακτικές πηγές θα παράγουν πρόσθετο κόστος του 30% εφόσον το μέρος του συνολικού ξένου εμπορίου της Ελλάδας το οποίο περνάει ανάμεσα από τη Γιουγκοσλαβία υπολογίζεται στη USD 9 δις, το ευθύ αποτέλεσμα στην ελληνική οικονομία μπορεί να υπερβαίνει 300 εκατομ. USD σε ετήσια βάση. Αυτό, παρ' όλ' αυτά δεν επηρεάζει ευθέως την ελληνική οικονομία ως συνέπεια αυτής της αύξησης στο κόστος των εξαγωγών και εισαγωγών.

Η ζημιά στο διεθνή συναγωνισμό μπορεί να δημιουργήσει χαλάρωση στα εμπορικά αγαθά τα οποία δεν θα μπορούν να αναρρώσουν με όλο το αντίκτυπο που θα έχει εξελιχθεί.

Η αύξηση του κόστους των εισαγωγών θα έχει μεγάλο αντίκτυπο και έτσι θα έρθει ενάντια στην οικονομία.

2. Ζημιά στον τουρισμό.

Από τον Ιανουάριο έως τον Σεπτέμβριο του '91 η τρέχουσα κρίση έχει ήδη μειώσει τον αριθμό των τουριστών που έρχονται στην Ελλάδα διαμέσου της Γιουγκοσλαβίας κατά 40%. Η απώλεια του τουρισμού που οφείλεται στο κλείσιμο των Ελληνικών-Γιουγκοσλαβικών συνόρων λέγεται από τις ελληνικές αρχές ότι βρίσκεται γύρω στα 300 USD σε ετήσια βάση. Οι εναλλακτικές πηγές για τον τουρισμό είναι ακριβές.

3. Ενέργεια.

Το εισόδημα για τις ελληνικές εταιρείες που διαπραγματεύονται

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

με τις εξαγωγές λαδιού στη Γιουγκοσλαβία δηλωνώταν ανάμεσα σε 10 με 15 εκατομ. USD ανά χρόνο.

4. Τηλεπικοινωνίες.

Το υπάρχον καλωδιακό δίκτυο ανάμεσα στην Ιταλία θα μπορούσε να ήταν σχετικά μια γρήγορη και δραστήρια εναλλακτική λύση. Αυτή η λύση παρόλα αυτά θα αποδείξει ότι είναι μάλλον ακριβή.

Ε. Συμπέρασμα

Από τα παραπάνω, η Οικονομική Ευρωπαϊκή Κοινότητα θα πρέπει να καθορίσει το επίπεδο της συνεισφοράς της για να ελαφρύνει το έξτρα φορτίο της ελληνικής οικονομίας. Αυτό θα εξαρτηθεί σε ένα όχι και τόσο καθορισμένο εργοστάσιο.

Brussels, 7 November 1991

COMMISSION
OF THE EUROPEAN
COMMUNITIES

DIRECTORATE-GENERAL
EXTERNAL RELATIONS

I-H-1

Economic Sanctions on Yugoslavia
Impact on the Greek Economy

A. General Assessment

The Greek authorities seem to be very worried about the prospects of economic sanctions imposed by the Community on Yugoslavia or parts of it. However, the worries are explained not by the sanctions as such, but more importantly, by the retaliation measures that Serbia would most probably take in that case. As past experience has shown, Yugoslavia was always tempted and effectively did use the high degree of dependence of Greece on transit possibilities through its territory every time there was a problem with the Community and/or in order to get from the Community higher economic or financial concessions. Therefore, the Greek authorities maintain, the first and immediate reactions by Serbia, in the case of economic sanctions, would be to respond with closing the Greek-Yugoslav border.

By closing the vital for Greek foreign trade and tourism transit routes (road and railways) from and to the rest of the Community, Serbia would hit sensibly the Greek economy, which is already weakened by large macroeconomic imbalances and the austerity policy meant to restore these imbalances.

The discussions and exchange of views during the mission in Athens concentrated consequently on two issues:

- the actual importance of the Yugoslav transit for Greece;
- the possible alternative routes to the Yugoslav transit: their availability, their additional cost, etc...

B. Importance of the Yugoslav transit for the Greece's communications with the rest of the Community

Since by geography Yugoslavia is situated between Greece and the rest of the Community, most of the land transport and traffic is passing through Yugoslavia, and notably through Serbia.

A few key figures shall illustrate the high degree of dependence for Greece on the Yugoslav transit.

Foreign trade

Greek exports and imports to and from Western and Northern Europe passing through Serbia/Yugoslavia by land represent 40% of total value of Greek exports and imports (an estimated USD 9 billions of a total of USD 23 billions non-oil trade).

This is by any standards a substantial part in Greek foreign trade and any disruption of this transit route would have dramatic consequences for the already weak export performance on the one hand and for the import cost on the other.

Tourism

Out of 8.5 millions tourists who come to Greece annually, 1 million are transiting through Yugoslavia.

Energy

5% of total Greek electrical energy needs are imported through Yugoslavia.

Telecommunications

80% of Greece's telecommunications traffic to and from Europe go through Yugoslavia.

C. Alternative routes for goods transports between Greece and the rest of the Community

Alternative routes exist but, as a general rule, they are longer, more time consuming and more costly and they present particular problems in the short run.

Alternative routes

1. Maritime route : from the ports of Patras and Igoumenitsa on the west coast of the country to the Italian ports of Bari, Brindisi or Ancona (and Trieste).

2. Balkan routes

a. The variant used up to now during the Yugoslavia crisis : Greece - Belgrade - Hungary - CSFR - Germany

b. The variant to use in case of the closure of the Greek-Yugoslav boarder : Greece - Bulgaria - Romania - Hungary - Austria (or CSFR) - Germany

ad 1. The problems linked with that route can be summarized as follows

- 3 -

Over 60% of total Greek exports in value are originating in Central and Northern Greece. For those exports, access to the port of Igoumenitsa would imply a large deviation (additional distance of over 100 Km) while access to the port of Igoumenitsa is through a bad-quality road. An obvious solution to the problem, i.e. the construction of a high-quality highway crossing Northern Greece horizontally, for which plans exist (the so-called Egnatia-road) cannot be reached before 3-4 years time.

b. The capacity of the two ports would have to be increased considerably since the traffic load would rise sharply following such a deviation of the main transport routes.

c. The capacity of the ports, highway and railways facilities in Italy and beyond would have to be adapted to the increased traffic load and these improvements could take a few years time.

d. Because of climatic conditions, the ferry traffic between Greece and Italy is often disrupted during winter months. Longer delays, particularly important for a large part of Greece's exports (which consist of fresh products, fruits and vegetables) and irregularity of delivery would create additional problems.

e. In the short term, this route implies an increased transport cost estimated at between 34-54% compared to the traditional transit through Yugoslavia.

8d2. The problems linked with the second Balkan route are in short the following:

- a. longer distance;
- b. longer travel time;
- c. bad conditions of the road network with lack of facilities, congestion risks, particularly bad conditions in winter, etc..
- d. administrative difficulties since more international borders will have to be crossed. Hungary, for instance, has stopped issuing more transit permits.
- e. political uncertainties cannot be excluded in some of these countries.

-D- An estimate of the cost to the Greek economy

Cost estimates are by their nature only a rough approximation of the losses which disruption in trade and tourism communications (as well as telecommunications) the Greek economy is likely to suffer.

1. Increase in the cost of exports and imports

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Σεισμός ή απλό παρακούνημα;

Ο πόλεμος στον Κόλπο έφθεσε να κρίνει το παρόν και το μέλλον του ελληνικού τουρισμού. Το παρόν γιατί την περίοδο αυτή παρουσιάζεται η μεγαλύτερη μείωση αφίξεων στην ιστορία του κλάδου, με συνέπειες όχι μόνο στις διάφορες τουριστικές βιομηχανίες αυτές καθεαυτές, αλλά και σε όλους τους τομείς της οικονομίας που άπτονται του τομέα. Και στο μέλλον, γιατί ο πόλεμος τιμών στον οποίο έχουν επιδοθεί οι μονάδες τσολιάζει κάθε σοβαρή προσπάθεια για αναβάθμιση του τουρισμού και προσέλκυση επισκεπτών υψηλού εισοδηματικού επιπέδου.

Η αρνητική κατάσταση επιδεινώνεται περισσότερο από την πολιτική κρίση στη Γιουγκ/βία. Τα σύνορα της χώρας είναι κλειστά και ο τουρισμός της Β. Ελλάδας έχει υποστεί σοβαρότατο πλήγμα. Σύμφωνα ο τουριστικός κόσμος μιλά για μια άνευ προηγουμένου κρίση. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των ξενοδόχων ο Ιούνιος για τον οποίο αρχικά αναμενόταν κάποια βελτίωση, έκλεισε με απώλειες της τάξης του 20-30%. Ο Μάιος, κατά τα στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, εμφανίζει πιο περιορισμένη πτώση όσον αφορά τουλάχιστον τις αφίξεις σε 14,1%.

Τον ίδιο μήνα οι διανυκτερεύσεις στα ξενοδοχεία μειώθηκαν κατά 16,2% και η πληρότητα έπεσε στα 55,3%, 12,3 ποσοστιαίες μονάδες κάτω από τα επίπεδα του αντίστοιχου μήνα του προηγούμενου χρόνου. Τους πρώτους μήνες του χρόνου τα στοιχεία είχαν μόνο ενδεικτική σημασία, δεδομένου ότι ο τουρισμός το καιρόν αυτό είναι μηδενικός. Τώρα όμως οι πτώσεις μεταφράζονται σε απώλειες εκατοντάδων χιλιάδων επισκεπτών κάθε μήνα. Το

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Ναίτο, αν πάρουμε τα στοιχεία των αφίξεων με πτήσεις τούρτερ στους κυριότερους αερολιμένες της χώρας (Ελληνικό, Ρόδος, Κέρκυρα, Ηράκλειο, Θεσσαλονίκη) που αντιπροσωπεύουν το 80% περίπου των συνολικών αφίξεων της κατηγορίας αυτής ήσαν στη χώρα μας σχεδόν 80000 λιγότερα άτομα. Το -30% το οποίο αναφέρουν οι ξενοδόχοι μεταφράζεται σε απώλεια περίπου 500.000 ατόμων. Είναι λογικό λοιπόν τα ξενοδοχεία και οι άλλες τουριστικές μονάδες να ανησυχούν ιδιαίτερα, γιατί η μείωση αυτή δεν αντανακλάται μόνο στις ξενοδοχειακές διανυκτερεύσεις. Αντανακλάται και στα τουρ. γραφεία, τα τουρ. λεωφορεία, τα ενοικιαζόμενα αυτοκίνητά, τις κρουαζιέρες κλ. Άκόμα επηρεάζει και μια σειρά άλλων επαγγελματιών που συνδέονται έμμεσα με τον τουρισμό. Ολόκληροι κλάδοι της ελληνικής οικονομίας προγραμματίζουν, λειτουργούν και παράγουν για έναν πληθυσμό που είναι περίπου ίσος του ελληνικού επειδή τα προϊόντα τους απευθύνονται στους τουρίστες; Η αγροτική παραγωγή, τους θερμους μήνες απευθύνεται σε πληθυσμό αυξημένο κατά το ένα τρίτο περίπου. Το ίδιο και τα αντιηλιακά, τα παγωτά, τα αναψυκτικά ακόμη και οι εφημερίδες και τα ξαπόλυσα περιοδικά που διανέμονται. Για να μην αναφερθούμε στα εστιατόρια των τουρ. περιοχών, στις βιοτεχνίες εποχικών θερμών ειδών, στα εμπορικά καταστήματα κλπ. Σύμφωνα με ορισμένους υπολογισμούς περίπου το 50% των Ελλήνων έχουν άμεσα ή έμμεσα εισοδήματα από τον τουρισμό. Η κρίση λοιπόν που παρουσιάστηκε δεν αποτελεί "οικογενειακή υπόθεση" των τουριστικών επαγγελματιών, αλλά κρίση της ελληνικής οικονομίας στο σύνολό της.

Βεβαίως τα στοιχεία της Τράπεζας Ελλάδος όσον αφορά το ταξιδι-

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

ωτικό συνάλλαγμα που εισπράχθηκε το τετράμηνο Ιανουαρίου - Απριλίου 1991 δεν επιβαβαιώνει την αρνητική αυτή εικόνα. Το συνάλλαγμα παρουσιάζει αύξηση κατά 19%, αφού έφθασε στα 399 εκατ. δολάρια έναντι 335,2 εκατ. δολ. της αντίστοιχης περιόδου του προηγούμενου χρόνου. Το παράδοξο αυτό φαινόμενο στελέχη της Τράπεζας της Ελλάδος το αποδίδουν στο γεγονός ότι τους πρώτους μήνες του 1990, λόγω των έντονων φημών περί υποτίμησης της δραχμής αμέσως μετά τις εκλογές, οι τουριστικοί επιχειρηματίες που εισέπρατταν συνάλλαγμα καυστερούσαν ή απέφευγαν να το δραχμοποιήσουν.

Οι τιμές

Ας δούμε πως επηρεάζει η κρίση τον κάθε τομέα:

Στα ξενοδοχεία, για παράδειγμα, η μείωση των διανυκτερεύσεων έχει πολλές επιδράσεις. Οι περισσότερες μονάδες στην προσπάθειά τους να καρδίσουν ένα κομμάτι της αγοράς έχουν επιδοθεί σε έναν εξοντωτικό πόλεμο τιμών. Αλλάστε μια από τις σοβαρές συνέπειες της κρίσης είναι η αλλαγή που παρατηρείται στη σύνθεση πελατείας. Το μεγαλύτερο πρόβλημα αυτή τη στιγμή το αντιμετωπίζουν οι μονάδες πολυτελείας και Α κατηγορίας, όσο καταβαίνουμε στις κατηγορίες, η κρίση αμβλύνεται. Σχετική είναι και η προτίμηση που δείχνουν οι τουρ. οπαρτίτορ για τα ενοικιαζόμενα δωμάτια, τα οποία με τις πολύ χαμηλές τιμές τους ανταγωνίζονται άμεσα τα ξενοδοχεία, που έτσι αναγκάζονται να δώσουν εξαιρετιστικές τιμές. Οι πτήσεις τσάρτερ seat only έχουν ξεπεράσει κάθε προηγούμενο, ενώ πολλά ξενοδοχεία καταγ-

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ϊ Σ Η

γέλλουν διάφοροι Τ.Ο., σαν πρώτη επιλογή στους παλάτες τους δίνουν τα ανοικτοζόμενα, χρησιμοποιώντας τα ξενοδοχεία σαν βοηθητικά καταλύματα.

Κάτω απ' αυτές τις συνθήκες, δεν είναι καθόλου παράξενο που οι κλίμακες φεύγουν να πωλούνται στις 2.000 και 3.000 δρχ. σε μονάδες Α κατηγορίας σε γνωστούς και κατεριωμένους τουριστικούς προορισμούς.

Ο φθηνός τουρισμός κερδίζει συνεχώς έδαφος σε βάρος του λεγόμενου ποιοτικού τουρισμού. Διότι το πρόβλημα δεν είναι μόνο ταμιακό. Αλλάζει και η σύνθεση της πελατείας. Οι «φθηνοί τουρίστες» διώχνουν τους «ακριβούς», υποβιβάζοντας το τουριστικό προφίλ της χώρας στο σύνολό της.

Σε μια εποχή που όλοι μιλάνε για αναβάθμιση, εμπλουτισμό και διαφοροποίηση των τουριστικών υπηρεσιών, η Ελλάδα γυρνάει ξαφνικά δέκα χρόνια πίσω. Γιατί, για ποια αναβάθμιση να μιλήσουμε από τη στιγμή που δεν υπάρχουν χρήματα για τη στοιχειώδη συντήρηση των μονάδων;

Το πρώτο που έκαναν οι τουριστικές επιχειρήσεις για να μειώσουν το λειτουργικό τους κόστος ήταν να περιορίσουν τον αριθμό των εργαζομένων. Πολλοί απολύθηκαν, άλλοι από τους εποχικούς δεν επαναπροσλήφθηκαν ή στην καλύτερη περίπτωση η επαναπρόσληψή τους καυστέρησε επειδή τα παραεριστικά ξενοδοχεία άνοιξαν έναν και ενόμιση μήνα αργότερα από ό,τι κάθε χρόνο. Τα επόμενα εθόματα ήταν οι εταιρείες που προμηθεύουν τα ξενοδοχεία κλπ. με εξοπλισμό, σκευή και αναλώσιμα προϊόντα. Οι περισσότερες επιχειρήσεις έχουν περιορίσει την κατανάλωσή τους στα απόλυτως απαραίτητα, αναβάλλοντας για το

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

μέλλον τα επανδυστικά τους σχέδια. Επιβαρυνμένες και από τα τακοκρεωλύσια και τα δάνεια που έχουν πάρει πολλές τουριστικές μονάδες αντιμετωπίζουν σοβαρό πρόβλημα επιβίωσης. Ζημιές έχουν υποστεί και τα τουριστικά γραφεία. Κάθε ημέρα του πολέμου σημαίνει απώλειες δύο εβδομάδων για τον ελληνικό τουρισμό σε κρατήσεις, με αποτέλεσμα έως τη λήξη του να καεί το πρώτο τρίμηνο της θερινής περιόδου, από Απρίλιο δηλαδή μέχρι Ιούνιο. Η λήξη της κρίσης στον Περσικό δεν έφερε την ανάκαμψη που αναμενόταν. Η κίνηση βελτιώθηκε αλλά με πολύ αργούς ρυθμούς. Το μεγαλύτερο πρόβλημα το αντιμετωπίζουν τα ταξιδιωτικά γραφεία που διαθέτουν τουριστικά λεωφορεία. Τα περισσότερα απ' αυτά είχαν δανειοδοτηθεί για την ανανέωση των ούζλων και τώρα δεν μπορούν να εξοφλήσουν τα χρέη τους. Μπροστά στο αδιέξοδο που βρίσκονται ζητούν από την πολιτεία να προχωρήσει σε ρυθμίσεις χρεών, καθώς ορισμένες τράπεζες δεν δίστασαν να εκδώσουν κατασχετήρια.

Ο ελάχιστος τουρισμός

Η κατάσταση δεν είναι καλύτερή στον τομέα του ελάχιστου τουρισμού. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Προέδρου της Ένωσης Πλοιοκτητών Τουριστικών Σκαφών, τα σκάφη με πλήρωμα και αυτά που ναυλώνονται από γκρουπ απλήγησαν σε ποσοστό που φτάνει το 70%, αφού έχασαν την περίοδο των bookings. Στις υπόλοιπες κατηγορίες η μείωση των ναυλώσεων έφθασε στο 40%. Ταύστιο πρόβλημα αποτελεί η απώλεια της "ευσίσητης" αμερικανικής αγοράς δεδομένου ότι από τα 2.800 σκάφη που διατίθενται για

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

εολάσσιο τουρισμό τα 400 ναυλώνονται με πλήρωμα και απευθύνονται σε τουρίστες υψηλού εισοδήματος, κυρίως Αμερικανούς. Η αγορά των ΗΠΑ εκεί που είχε αρχίσει ν' ανακόμπεται από την ταξιδιωτική οδηγία Ρήγκαν, "πάγωσε" από τον πόλεμο στον Κόλπο. Στην ίδια περίπου μείρα βρίσκονται και οι κρουαζιέρες που μόνο για το δίμηνο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία είχαν παρουσιάσει μείωση 34,3%, και στα ίδια περίπου επίπεδα εκτιμάται ότι κινήθηκαν και τους υπόλοιπους μήνες, δεδομένου ότι όπως και στην προηγούμενη περίπτωση έχασαν την περίοδο των bookings. Ας μην ξεχνάμε ότι ο κλάδος έχει να αντιμετωπίσει ένα επιπλέον πρόβλημα: ένα μεγάλο μέρος από τα προγράμματά του είναι συνδεδεμένο με προορισμούς εκτός Ελλάδος που περιλαμβάνονται στη "μαύρη λίστα" του καλοκαιριού, Τουρκία, Αίγυπτος, Ισραήλ από τη μια πλευρά και Γιουγκοσλαβία από την άλλη.

Η κατακόρυφη μείωση των επισκεπτών υψηλού εισοδήματος έχει επιπτώσεις και σε άλλους κλάδους, όπως για παράδειγμα, στα ενοικιαζόμενα αυτοκίνητα, δωμάτια, καθώς και σε άλλες υπηρεσίες που απευθύνονται, κυρίως στην κατηγορία αυτή.

Ακόμα, πεσμένος εμφανίζεται ο τζίρος των εμπορικών καταστημάτων. Όσοι περίμεναν ότι από τον τουρισμό θα μπορούσαν να ξεπεράσουν την εγχώρια κρίση, έχουν διαφραστεί με το χειρότερο τρόπο.

Η κρίση αυτή κατέδειξε όλες τις αδυναμίες του κλάδου. Ίσως αν τα προηγούμενα χρόνια είχαν προχωρήσει τα προγράμματα εκσυγχρονισμού της υποδομής, εμπλουτισμού και ανανέωσης της τουριστικής αγωδής τα προγράμματα σήμερα να ήταν διαφορετικά.

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Ή

Συνολική εκτίμηση απωλειών από την Γιουγκοσλαβική κρίση
στον τουριστικό τομέα

Η Γιουγκοσλαβική κρίση ξεκίνησε τον χειμώνα του 1989 - 1990 με την επιβολή εμπορίου στη χώρα από τον ΟΗΕ, εξελίχθηκε σε τεμαχισμό του βόρειου τμήματος με την δημιουργία τριών νέων χωρών και κατέληξε το 1991 σε εμφύλιο πόλεμο που συνεχίζεται μέχρι και σήμερα.

Επειδή γεωγραφικά η πρώην Γιουγκοσλαβία είναι η γέφυρα που ενώνει την Ελλάδα με τις Ευρωπαϊκές χώρες, είναι αυτονόητο ότι, το εμπόριο, οι μεταφορές και ο τουρισμός είναι οι κυριότεροι κλάδοι που υπέστησαν τις συνέπειες αυτής της κρίσης.

Στον τομέα του τουρισμού οι δύο κυριότεροι παράμετροι που πρέπει να ληφθούν υπόψη στην προσπάθεια για εκτίμηση των απωλειών, είναι η πορεία του αριθμού των αφίξεων δια μέσου των συνόρων μας με την πρώην Γιουγκοσλαβία και η μέση κατά κεφαλή δαπάνη των ξένων επισκεπτών μας.

Η μέση κατά κεφαλή δαπάνη υπολογίζεται με βάση τις συνολικές αφίξεις των τουριστών στα σύνορα και το εισπραχθέν ταξιδιωτικό συναλλάγμα που καταγράφεται και ανακοινώνεται από την Τράπεζα της Ελλάδας.

Μέχρι πρότινος υπήρχε μια διάσταση ως προς την ακριβή καταγραφή του συναλλάγματος και τις πηγές από τις οποίες εισπράττεται, γι' αυτό δε το λόγο ο ΕΟΤ συνέστησε μία επιτροπή η οποία πραγματοποίησε σειρά ερευνών και αναλύσεων, εξέδωσε ένα πόρισμα στο οποίο καθορίζεται ότι ο όρος "ταξιδιωτικό συναλλάγμα" πρέπει να αντικατασταθεί από τον όρο "τουριστικό συ-

Γ Ι Θ Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

νόμισμα" ο οποίος θα περιλαμβάνει:

- * το επίσημο (μέσω Τραπέζης Ελλάδος) ταξιδιωτικό συνάλλαγμα,
- * τα έσοδα από κρουαζιέρες και εορμηγιά σκάφη,
- * τις δραχμικές προαγορές από τους Tour Operators του εξωτερικού,
- * την κίνηση των πιστωτικών καρτών και
- * ένα κατ' εκτίμηση προσό από τους άδηλους πόρους που διακινείται στην παραξανοδοκία.

Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, από την πρακτική ανάλυση των τελευταίων ετών, για υπολογιστικούς λόγους το τουριστικό συνάλλαγμα είναι λίγο λιγότερο του διπλάσιου του ταξιδιωτικού που ανακοινώνει η Τράπεζα της Ελλάδος.

Τον Μάρτιο του 1993, σε ημερίδα για τον Τουρισμό που μεταίχε όλη η ηγεσία του τουριστικού τομέα, ο επίσημος εκπρόσωπος της Τραπέζης της Ελλάδος απεδέχθη και δημοσίως το σκεπτικό του παρίσματος της επιτροπής του ΕΟΤ και τους υπολογισμούς που αναλύονται σ' αυτό, αλλά παρ' όλα αυτά η Τράπεζα της Ελλάδος ακόμα δεν έχει προσαρμόσει στην σύνταξη του Ισοζυγίου Πληρωμών του παρίσματος της επιτροπής.

Αναλυτικά, για το 1989 οι συνολικές αφίξεις ανέρχονται σε 8.540.962 άτομα και το τουριστικό συνάλλαγμα σε 3.900 εκατ. U.S. \$, άρα η μέση κατά κεφαλή δαπάνη ανέρχεται σε 526 U.S. \$. Για το 1990 οι συνολικές αφίξεις ανέρχονται σε 9.310.492 άτομα και το τουριστικό συνάλλαγμα σε 4.900 εκατ. U.S. \$, δηλ. η μέση κατά κεφαλή δαπάνη ανέρχεται σε 526 U.S. \$.

Για το 1991 οι συνολικές αφίξεις ανέρχονται σε 8.271.258 άτομα και το τουριστικό συνάλλαγμα σε 4.570 εκατ. U.S. \$, άρα

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

η μέση κατά κεφαλή δαπάνη ανέρχεται σε 552 εκατ. U.S.\$.

Για το 1992 οι συνολικές αφίξεις ανέρχονται σε 9.756.012

άτομα και το τουριστικό συνάλλαγμα σε 6.000 εκατ. U.S.\$, δηλ.

η μέση κατά κεφαλή δαπάνη ανέρχεται σε 615 U.S.\$.

Για το 1993 οι συνολικές αφίξεις ανέρχονται σε 9.913.267

άτομα και το τουριστικό συνάλλαγμα σε 6.000 εκατ. U.S.\$, δηλ.

η μέση κατά κεφαλή δαπάνη ανέρχεται σε 605 U.S.\$.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΣΥΕ/ΕΟΤ το 1989 εισήλθαν στην

Ελλάδα από τους μασοριακούς σταθμούς με τη Γιουγκοσλαβία

1.105.948 αλλοδαποί, το 1990 1.190.375, το 1991 942.775, το

1992 426.385 και το 1993 311.842 αλλοδαποί.

1989	1990	Μεταβολή 90/89%	Αριθμητική μεταβ.
1.105.948	1.190.375	+7,63%	+84.427 άτομα
1990	1991	Μεταβολή 91/90%	Αριθμητική μεταβ.
1.190.375	942.775	-20,80%	-247.600 άτομα
1991	1992	Μεταβολή 92/91%	Αριθμητική μεταβ.
942.775	426.385	-54,77%	-516.390 άτομα
1992	1993	Μεταβολή 93/92%	Αριθμητική μεταβ.
426.385	311.842	-26,86%	-114.543 άτομα

Επομένως: το 1990 έχουμε αύξηση κατά 84.427 άτομα δηλ.

84.427 άτομα x 526 U.S.\$ = 44,4 εκατ. U.S.\$

το 1991 έχουμε μείωση κατά 247.600 άτομα δηλ.

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

247.600 άτομα X 552 U.S.\$ = 136,7 εκατ. U.S.\$

το 1992 έχουμε μείωση κατά 516.390 άτομα δηλ.

516.390 άτομα X 615 U.S.\$ = 317,6 εκατ. U.S.\$

το 1993 έχουμε μείωση κατά 114.543 άτομα δηλ.

114.543 άτομα X 605 U.S.\$ = 69,3 εκατ. U.S.\$

Άρα: Σύνολο απωλειών: 136,7+317,6+69,3-44,4 = 479,2 εκ. U.S.\$

με ισοτιμία δρχ./US\$ 250 479,2 X 250 = 119,8 δις δρχ.

Πέραν αυτών θεωρούμε ότι στο ύψος της προκλήσεως απώλειας πρέπει να προστεθεί και το ποσό που υπολογίζεται από την αύξηση που θα σημειώνον οι αφίξεις, τουλάχιστον για το 1992, εάν δεν υπήρχε η κρίση στη Γιουγκοσλαβία.

Η συνολική αύξηση των αφίξεων το 1992 σε σχέση με το 1991 είναι της τάξης του 18%. Άρα θεωρούμε ότι και η αύξηση από τους μεσορειακούς σταθεμούς θα έπρεπε να ήταν της τάξης του 18%. Δηλαδή αφίξεις 1991: 942.775 X 18% = 169.700 άτομα που αποτελούν τις αφίξεις που θα είχαμε χωρίς τα προβλήματα.

Άρα: 169.700 άτομα X 615 U.S.\$ = 104,4 εκατ. U.S.\$ και

104,4 εκατ. U.S.\$ X 250 = 22,5 δις δρχ.

Ολοκληρώνοντας, η συνολική απώλεια από την Γιουγκοσλαβική κρίση, από την περίοδο του 1989 που ξεκίνησαν τα προβλήματα μέχρι και σήμερα, υπολογίζεται ότι είναι:

119,8 + 22,5 = 142,3 δις δρχ, ή άλλως 583,6 εκατ. U.S.\$.

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Στατιστική εξέλιξη

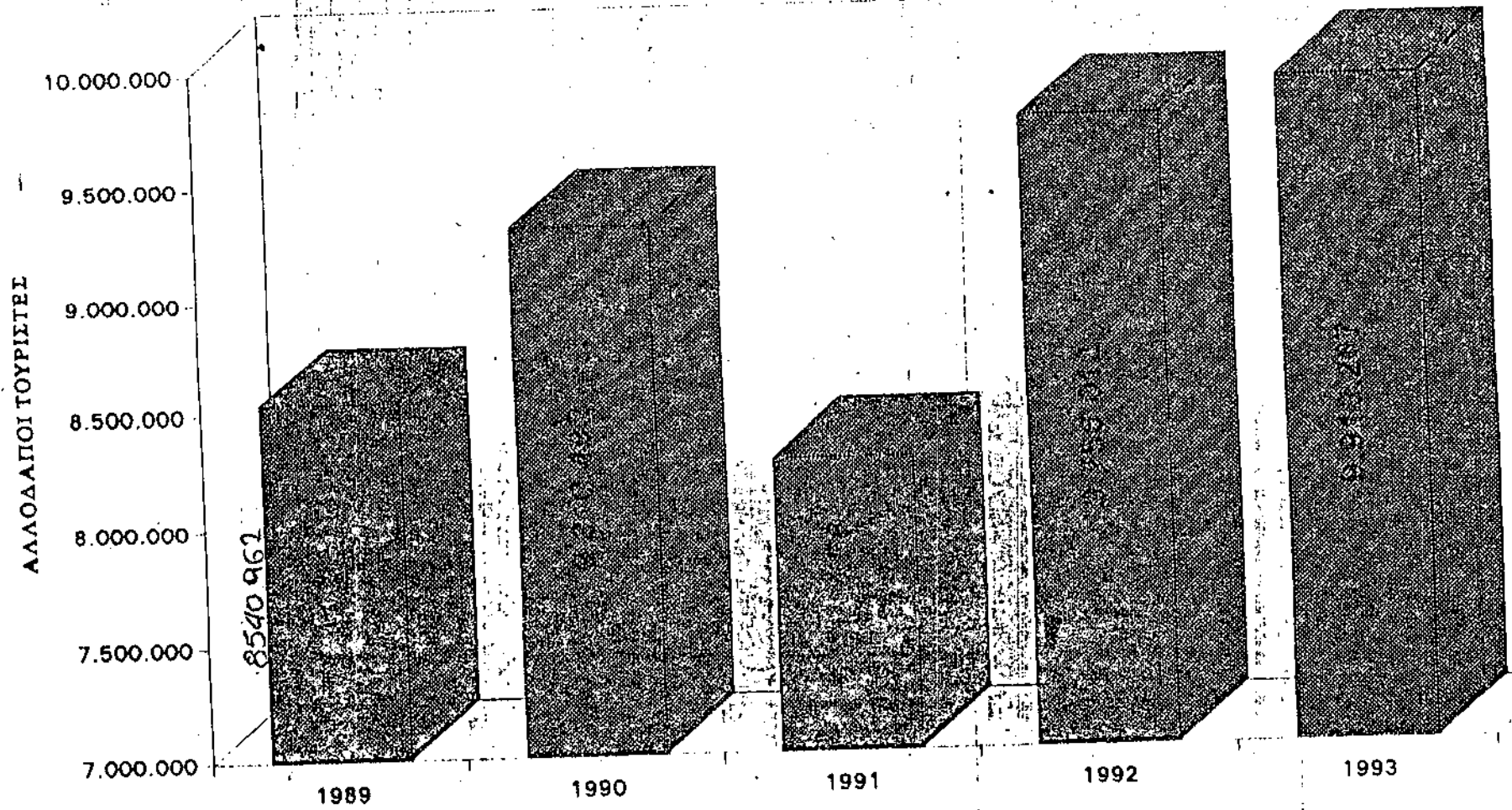
Η ύπαρξη πολλών πινάκων και στατιστικών στοιχείων οφείλεται στο ίδιο τό θέμα διότι τις συνέπειες της κρίσης μόνο με νούμερα μπορούμε να τις δούμε και μέσα από τα νούμερα βγαίνουν και οι ανάλογες εκθέσεις.

Ερευνώντας και αναλύοντας όλα τα στοιχεία που μπορούσαμε να έχουμε στα χέρια μας, διαπιστώνουμε ότι παρόλο που υπήρχε και η κρίση στο Περσικό είχε αρχίσει μια άνοδος σε όλες τις κατηγορίες η οποία άνοδος στάθμευσε και υποχώρησε το '91 με την κρίση στην Γιουγκοσλαβία και συνέχισε όμως την ανοδική της πορεία τις επόμενες χρονιές χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι όλα τα προβλήματα έχουν λυθεί.

Όπως βλέπουμε, χαρακτηριστικά, οι αφίξεις στα σύνορα έπεσαν στο 11,1% το '91 σε σχέση με το '90 όπου είχαμε μια αύξηση 9% σε σχέση με το '89. Γίνεται μια προσπάθεια για να ορθοποδήσει ο τουρισμός έχοντας μια σχετική άνοδο το '92 και '93 με 18% και 1,6% αντίστοιχα (πιν. 1γ).

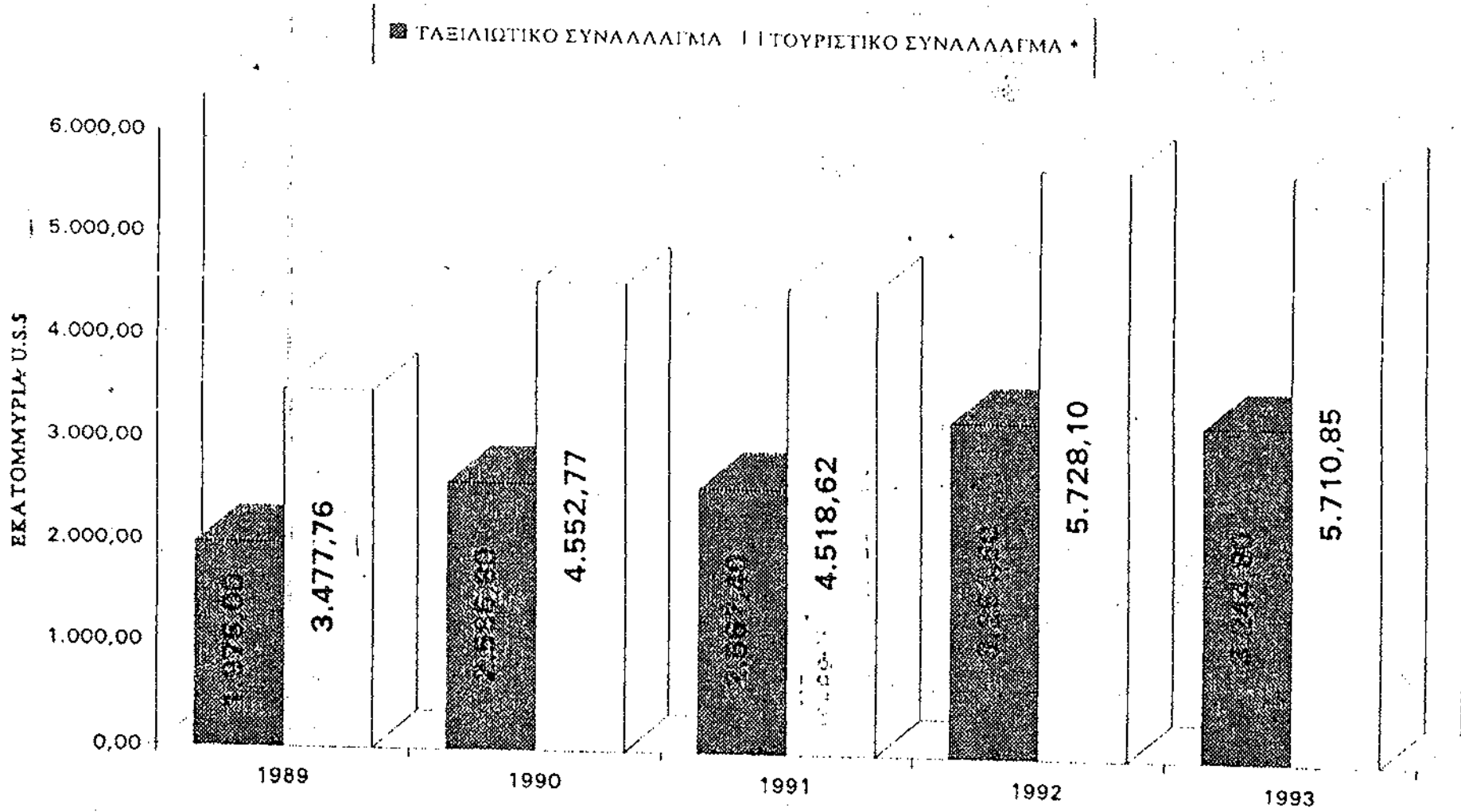
Σύμφωνα με πόρισμα ειδικής επιτροπής η οποία αποτελείτο από εκπροσώπους Ε.Σ.Υ.Ε., Κ.Ε.Π.Ε., Τράπεζα Ελλάδος και Ε.Ο.Τ επεξεργάστηκαν την εξέλιξη του συναλ/τος από τον τουριστικό τομέα για τα έτη '89-'93. Πάλι βλέπουμε μια άνοδο και στο ταξιδιωτικό συν/γμα και στο τουριστικό συν/γμα το '90 της τάξεως του 31% . Και φυσικά μια όχι και τόσο σημαντική μείωση το '91 αφού έχουμε 0,7% μείωση. Το '92 επέρχεται ανοδική πορεία 26,7%, ενώ το '93 0,3% μείωση χωρίς να γίνεται αισθητό και να επηρεάσει γενικά το τουρισμό (πιν. 1δ).

1γ. ΑΦΙΣΒΙΣ ΣΤΑ ΣΥΝΟΡΑ 1989 - 1993

18

ΒΕΒΛΙΣΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ ΕΤΩΝ 1989 - 1993

* Επεξεργασία σύμφωνα με πόρισμα ειδικής επιτροπής αποτελούμενης από εκπροσώπους Ε.Σ.Υ.Ε., Κ.Ε.Π.Ε., Τράπεζα Ελλάδος και Ε.Ο.Τ.

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η - Κ Ρ Ι Σ Η

Όσον αφορά τις εμπορικές ανταλλαγές Ελλάδος με Βαλκανικές χώρες βλέπουμε ότι οι συνολικές εξαγωγές είναι μικρότερες από συνολικές εισαγωγές χωρίς να εμφανίζει πρόβλημα τη χρονιά της κρίσης ενώ τα 1992 υπήρχε μια μείωση στις εισαγωγές αλλά την επόμενη χρονιά συνεχίζεται άνοδος (πίν. 1ε).

Συνεχίζοντας θα συγκρίνουμε τη χρονιά 1991 με τις δύο προηγούμενες 1989-1990 και με τις δύο επόμενες 1992-1993.

Αν πάρουμε υπόψη μας ότι είχε μεσολαβήσει πριν τη Γιουγκοσλαβική κρίση και η κρίση στο Περσικό, έχουμε δηλαδή εκεί που πάμε να ξεφύγουμε από το ένα πέφτουμε στο άλλο, εκεί που πάει να ορθοποδήσει η οικονομία, ο τουρισμός, και άλλοι τομείς έρχεται και κρίση στη Γιουγκοσλαβία για να χαθεί πάλι η ισορροπία.

Εκτός από την ελληνική τουριστική αγορά αν πάρουμε και μια εικόνα τι έγινε σε αυτό το διάστημα των 5 χρόνων και να δούμε αν επηρέασε η Γιουγκοσλαβική κρίση και τις 6 μεγαλύτερες τουριστικές αγορές οι οποίες είναι της Γερμανίας, Βρετανίας, Γαλλίας, Ιταλίας, Ολλανδίας και ΗΠΑ.

Παρατηρώντας τον πίν. 1α βλέπουμε τις 6 αγορές να έχουν μια άνοδο το 1990 ενώ το 1991 μια σημαντική πτώση εκτός από τη βρετανία χωρίς αυτό να σημαίνει ότι είναι και σταθερή αφού το 1992 και 1993 συνεχίζουν την άνοδό τους ακάθεκτοι. Την πρωτιά ενώ την είχε η Γερμανία το '89 και το '90, το '91 - '93 την παίρνει η βρετανία, βέβαια σ' αυτό βοήθησε και η

γεωγραφική της θέση στο να μην επηρεαστεί αρνητικά η τουριστική της αγορά από την κρίση.

Επανερχόμαστε στην ελληνική τουριστική αγορά, (πίν. 1β),

ΠΙΝΑΚΑΣ 1Ε. ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΒΑΛΚΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

		1989	1990	1991	1992	1993
ΑΛΒΑΝΙΑ	ΕΞΑΓΩΓ.	18.780	17.820	12.212	41.264	126.315
	ΕΙΣΑΓΩΓ.	7.498	12.283	11.876	18.075	15.433
	ΙΣΟΖ.	11.282	5.537	336	23.189	110.882
ΒΟΣΝΙΑ-ΕΡΖΕΓΟΒ.	ΕΞΑΓΩΓ.				4.176	15.339
	ΕΙΣΑΓΩΓ.				2.893	3.341
	ΙΣΟΖ.				1.283	11.998
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΕΞΑΓΩΓ.	68.564	52.965	87.789	167.172	303.362
	ΕΙΣΑΓΩΓ.	70.038	109.135	155.795	160.921	198.270
	ΙΣΟΖ.	-1.474	-56.170	-68.006	6.251	105.092
ΓΙΟΥΓΚΟ-ΣΛΑΒΙΑ	ΕΞΑΓΩΓ.	109.496	180.033	159.924	15.760	0
	ΕΙΣΑΓΩΓ.	228.050	276.485	226.282	6.172	0
	ΙΣΟΖ.	-118.554	-96.452	-66.358	9.588	0
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	ΕΞΑΓΩΓ.	42.296	59.273	84.813	107.386	89.299
	ΕΙΣΑΓΩΓ.	79.351	71.991	92.159	67.960	65.731
	ΙΣΟΖ.	-37.055	-12.718	-7.346	39.426	23.568
ΣΚΟΠΙΑ	ΕΞΑΓΩΓ.				43.895	139.636
	ΕΙΣΑΓΩΓ.				48.900	29.077
	ΙΣΟΖ.				-5.005	110.559
ΤΟΥΡΚΙΑ	ΕΞΑΓΩΓ.	85.842	114.784	105.314	133.348	148.437
	ΕΙΣΑΓΩΓ.	121.049	144.422	167.776	144.102	138.590
	ΙΣΟΖ.	-35.207	-29.638	-62.462	-10.754	9.847
ΣΥΝΟΛΟ	ΕΞΑΓΩΓ.	324.978	424.875	450.052	513.001	822.388
	ΕΙΣΑΓΩΓ.	505.986	614.316	653.888	449.023	450.442
	ΙΣΟΖ.	-181.008	-189.441	-203.836	63.978	371.946

Πηγή: ΕΣΥΕ. Αξίες σε χιλιάδες δολάρια

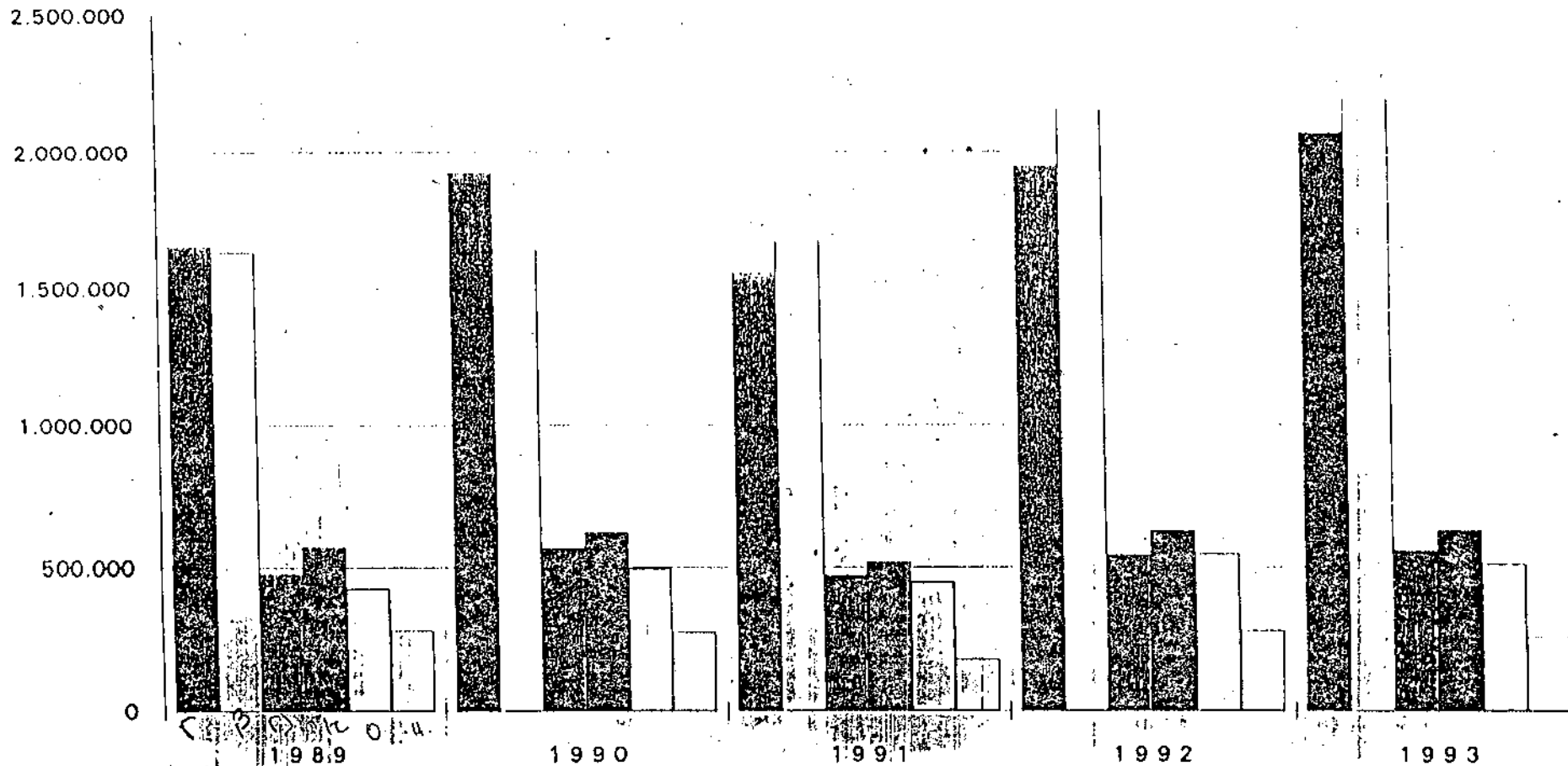
Παρατήρηση: Στα στατιστικά των ετών 1992 και 1993 του πύο πάνω πίνακα δεν περιλαμβάνονται τα στοιχεία που αφορούν την Κροατία και τη Σλοβενία, οι οποίες δεν ανήκουν πλέον στα Βαλκάνια. Για λόγους σύγκρισης παράτιθενται τα στοιχεία αυτά ξεχωριστά:

ΚΡΟΑΤΙΑ	ΕΞΑΓΩΓ.				1.187	8.097
	ΕΙΣΑΓΩΓ.				5.512	17.132
	ΙΣΟΖ.				-4.325	-9.035
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	ΕΞΑΓΩΓ.				2.172	10.497
	ΕΙΣΑΓΩΓ.				2.223	13.673
	ΙΣΟΖ.				-51	-3.176

1a

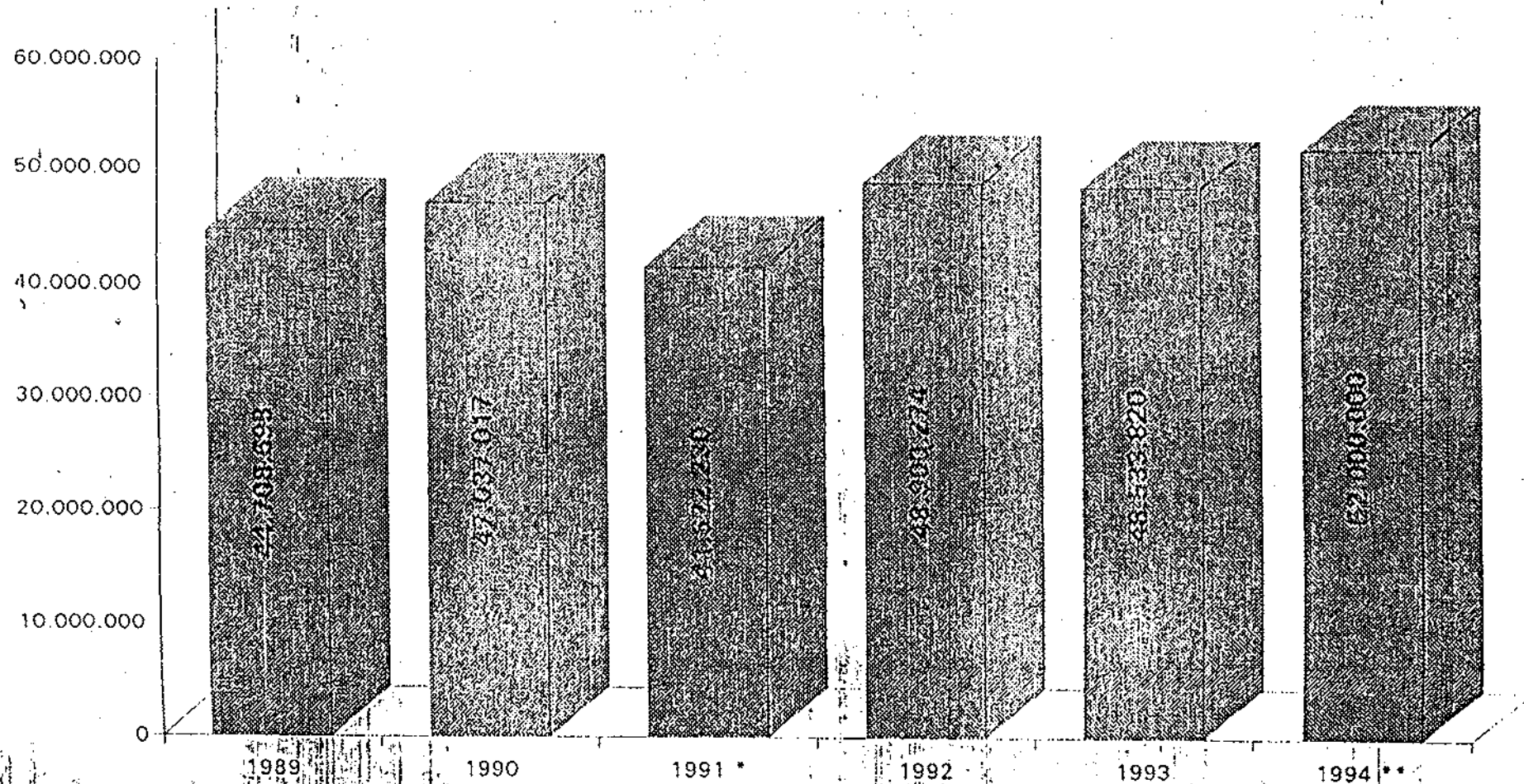
ΟΙ ΒΕΙ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΕΤΩΝ 1989 - 1993

■ ΓΕΡΜΑΝΙΑ □ ΜΒΡΕΤΑΝΙΑ ■ ΓΑΛΛΙΑ ■ ΙΤΑΛΙΑ □ ΠΟΛΛΑΝΔΙΑ □ ΗΠΑ.

18

ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΗΜΕΔΑΠΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΣΤΑ ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΕΤΩΝ 1989 - 1994

* Κρίση στον Περσικό κόλπο - Γεγονότα Γιουγκοσλαβίας

** Αποτελεί εκτίμηση

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

ανφέροντας ότι η τουριστική κίνηση όπως μπορούμε να την δούμε μέσα από τις διανυκτερεύσεις αλλοδαπών αλλά και ημεδαπών τουριστών στα ξενοδοχειακά καταλύματα πάσης φύσεως έχει μια μικρή πτώση δηλ. περίπου 5500000 τουρίστες το 1991 σε σχέση με το 1990 δηλ. της τάξεως του 11,5% και αυτή η πτώση όπως έχουμε προαναφέρει οφείλεται στην κρίση στον Περσικό κόλπο αλλά και από τα γεγονότα στην Γιουγκοσλαβία. Η πτώση όμως αυτή του '91 δεν συνεχίζεται αφού υπάρχει μια απότομη αύξηση 17,5% δηλ. 7300000 τουρίστες παραπάνω. Μια ασήμαντη μείωση το 1993 δεν απογοητεύει τους ενδιαφερόμενους τουριστικούς αρμόδιους αφού εκτίμησαν για το 1994 περίπου 52000000 τουρίστες να επισκεφτούν την Ελλάδα και να διανυκτερεύσουν στα όμορφα μέρη της.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΚΗΣ
ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑ

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Οι επιπτώσεις στην Ελληνική Βιομηχανία από την κρίση στην
πρόην Γιουγκοσλαβία

Σοβαρές συνέπειες γ.α την ελληνική οικονομία από την κρίση
στη Γιουγκοσλαβία διαπιστώνει έρευνα που διεξήχθη μεταξύ
εταιρειών - μελών του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών, τα
αποτελέσματα της οποίας γνωστοποιήθηκαν στην Κυβέρνηση.

Υπόμνημα με την έρευνα αυτή, κύριο στοιχείο που επηρεάζει την
ελληνική οικονομία είναι ο ουσιαστικός αποκλεισμός της διέ-
λευσης ελληνικών φορτίων προς/από Δ. Ευρώπη μέσω Γιουγκοσλα-
βίας. Η διέλευση αυτή τυπικά μιν επιτρέπεται, δεδομένου ότι
έχει αφαιρεθεί από το διεθνές εμπόριο. Ουσιαστικά όμως, γίν-
νεται κάθε μέρα δυσκολότερη έως αδύνατη.

Η διαμεταφορά εμπορικών φορτίων μέσω μιας εμπόλεμης περιοχής,
όπου μάλιστα επαπειλείται εφαρμογή στρατιωτικών κυρώσεων, και
όπου σπανίζουν τα καύσιμα, είτε δεν πραγματοποιείται καθόλου,
είτε κοστίζει ακριβά. Εξ αντικειμένου λοιπόν, τόσο ο εξαγί-
γματος όσο και ο διαμεταφορέας κλείνει στην αναζήτηση αξόνων
διέλευσης μικρού κινδύνου και μακροχρονιότερης αξιοπιστίας.
Ουσιαστικά δε, αυτοί οι εναλλακτικοί άξονες, που είναι υψηλο-
τέρου μεταφορικού κόστους, δεν μπορούν να προσκοινούν επαρκή
εξυπηρέτηση για το ελληνικό εμπόριο.

* Η διεξόδος μέσω Βουλγαρίας - Ρουμανίας αντιμετωπίζει προ-
βλήματα ποιότητας εφόρων, ασφαλείας, μεγάλου χρόνου ταξί-
διού, διασυνοριακών ελέγχων και περιορισμών βάρους, που
συνεπάγονται ανάγκες προσαρμογών.

* Η διεξόδος μέσω Πάτρας/Ηγουμενίτσας - Ιταλίας βραχυχρονίως

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

προσκρούει στην προσφερόμενη περιορισμένη χωρητικότητα πλοίων που είναι δρομολογημένα, αλλά και στην ανεπάρκεια αφανός της υποδομής των λιμανιών της δυτικής ακτής της Ελλάδος, και αφ' ετέρου των τελωνειακών τους υπηρεσιών.

Εξάλλου, η χρήση αυτών των αξόνων, έστω και αν μπορεί να καλύψει μέρος μόνο των αναγκών μεταφορών, θα απαιτήσει σε πολλές περιπτώσεις νέα οργάνωση για την αποθήκευση και διανομή των ελληνικών προϊόντων στην αγορά προορισμού, λόγω αλλαγών στον χρόνο, την ασφάλεια και συνέπεια της μεταφοράς. Το ίδιο θα συμβεί για τις εισαγωγές από τη Δυτική Ευρώπη στην Ελλάδα (πρώτες ύλες και έτοιμα προϊόντα). Η νέα οργάνωση απαιτεί αύξηση του δεσμευμένου κεφαλαίου κίνησης.

Άρα, το ελληνικό εμπόριο με τη Δυτική Ευρώπη δεν αντιμετωπίζεται απλώς θέμα αλλαγής αξόνων μεταφοράς. Από λειτουργική άποψη, οι νέοι άξονες, που έτσι κι αλλιώς είναι ακριβότεροι, δεν επαρκούν για το σύνολο των ελληνικών αναγκών, άρα πρέπει να αναπτυχθούν. Αυτό θα απαιτήσει χρόνο προσαρμογής.

Το ζητούμενο είναι πώς αυτός ο χρόνος θα περιοριστεί στο ελάχιστο δυνατό. Χρειάζεται λοιπόν άμεση κινητοποίηση:

- * Για την αναβάθμιση της υποδομής των λιμανιών της δυτικής ακτής της Ελλάδος και της οδικής πρόσβασης προς αυτά.
- * Για τη βελτίωση των τελωνειακών υπηρεσιών και την απλοποίηση των διοικητικών διαδικασιών σ' αυτά.
- * Για την εξασφάλιση νέων δρομολογήσεων πλοίων από τα λιμάνια της δυτικής Ελλάδος προς Ευρώπη.
- * Για την ομαλή λειτουργία ενός νέου ανατολικού άξονα μέσω Βουλγαρίας - Ρουμανίας.

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Ι Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

* Για την οργάνωση της κερσαίας διέλευσης ελληνικών φορτίων από κοινοτικές και μη χώρες της Κεντρικής, Δυτικής και Ανατολικής Ευρώπης.

* Για τη γενικότερη διευκόλυνση της μεταφοράς από διοικητικά και τεχνικά εμπόδια.

Αναλυτικότερα, τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την έρευνα ερωτηματολογίου (Ιούλιος - Αύγουστος 1972) περιγράφονται αμέσως παρακάτω. Στην έρευνα αυτή συμμετείχαν 104 επιχειρήσεις, που διακρίνονται ανάλογα με τον τόπο εγκατάστασής τους σε δύο κατηγορίες:

- Εγκαταστημένες στην Κεντρική και Βόρεια Ελλάδα.
- Εγκαταστημένες στην Αττική και Νότια Ελλάδα.

Είναι χαρακτηριστικές οι διαφορές που παρατηρούνται στις δύο κατηγορίες επιχειρήσεων, όπως αναλύεται:

- 1) Οι επιχειρήσεις της Κεντρικής και Βόρειας Ελλάδας, που χρησιμοποιούσαν πολύ περισσότερο τον άξονα μέσω της πρώην Γιουγκοσλαβίας, έχουν μεταφέρει τη διακίνηση των μέσω Γιουγκοσλαβίας εξαγωγών τους προς άλλους άξονες σε πολύ μεγαλύτερο ποσοστό (68,1%) απ' ό,τι οι επιχειρήσεις της Νότιας Ελλάδας (37,1%). Αρα υφίστανται μεγαλύτερη δοκιμασία. (πιν. 1)
- 2) Τα μεταφερόμενα από τον άξονα της Γιουγκοσλαβίας φορτία κατευθύνθηκαν για τις επιχειρήσεις της Κεντρικής και Βόρειας Ελλάδας στον άξονα μέσω Βουλγαρίας κυρίως. Αντίθετα, οι επιχειρήσεις της Νότιας Ελλάδας υιοθέτησαν κυρίως τον άξονα μέσω Πάτρας - Ηγουμενίτσας. (πιν. 2)
- 3) Αναλογικά περισσότερες επιχειρήσεις της Κεντρικής και Βόρειας Ελλάδας (σε σχέση με τις επιχειρήσεις της Νότιας Ελλά-

Γ Ι Θ Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

δες) αντιμετωπίζουν μεγάλα προβλήματα στους νέους άξονες που χρησιμοποιούν. Τα προβλήματα αυτά είναι χρόνου, κόστους, μεταφορές και επάρκειες χώρου στα πλαίσια για τον άξονα μέσω Ηγουμενίτσας. Για τον άξονα μέσω Βουλγαρίας, τα μεγάλα προβλήματα των επιχειρήσεων της Βόρειας Ελλάδας είναι κυρίως χρόνου, κόστους μεταφορές και διοικητικών ελέγχων.

Οι επιχειρήσεις της Αττικής και Νότιας Ελλάδας αντιμετωπίζουν μεγάλα προβλήματα στους νέους άξονες, που είναι (δία με αυτά των επιχειρήσεων της Βόρειας Ελλάδας. Υποκωρεί όμως σε οριστική σημασία το πρόβλημα του χρόνου στον άξονα μέσω Πάτρας, ενώ αναφέρεται ως σημαντικό για οριστικά περισσότερες επιχειρήσεις το πρόβλημα της φθοράς προϊόντων στον άξονα μέσω Βουλγαρίας. (πίν. 4)

4) Οι διαφορές στις επιπτώσεις που διαπιστώνονται ανωτέρω, οδηγούν και σε σημαντικό διαφορετική επίδραση στις προσδοκίες μείωσης των εξαγωγών.

Η αναμενόμενη μέση μείωση είναι 9,4% στις επιχειρήσεις της Κεντρικής και Βόρειας Ελλάδας, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό είναι 4,6% για τις επιχειρήσεις Αττικής και Ν. Ελλάδας. (πίν. 3)

Το γενικό συμπέρασμα είναι ότι η κρίση επηρεάζει σημαντικά τις εξαγωγές των ελληνικών επιχειρήσεων, ιδιαίτερα δε των επιχειρήσεων της Κεντρικής και Βόρειας Ελλάδας.

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Πίνακας 1

% Εξαγωγές που έχουν μεταφερθεί σε άλλους άξονες	Κεντρικής και Βόρειας Ελλάδας	Αττικής και Νότιας Ελλάδας
0 - 5	2,3	38,3
6 - 10	2,3	11,8
11 - 25	3,4	—
26 - 50	4,6	11,8
51 - 100	87,4	41,1
Μέσο ποσοστό εξαγωγών που έχει μεταφερθεί σε άλλους άξονες	68,1%	37,1%

Πίνακας 2

Ποσοστό % συμμετοχής εναλλακτικών αξόνων στην προσέλκυση φορτίων που διενεργούνται μέσω της πρώην Γιουγκοσλαβίας

	Επιχειρήσεις	
	Κεντρ. & Β. Ελλάδας	Αττικής & Ν. Ελλάδας
Μέσω Βουλγαρίας	53,9%	37,6%
Μέσω Πάτρας - Ηγουμενίτσας	46,1%	62,4%

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Πίνακας 3

% Επιχειρήσεις που αναμένουν μείωση εξαγωγών ως συνέπεια της Γιογκοσλαβικής κρίσης

Αναμενόμενη μείωση εξαγωγών	Επιχειρήσεις	
	Κεντρ. & Β. Ελλάδα	Αττική & Ν. Ελλάδα
0	10,4	46,7
2	1,3	13,3
5	2,6	6,7
10	71,4	20,0
10	14,3	13,3
Αναμενόμενη μέση μείωση εξαγωγών	7,4	4,6

Πίνακας 4

Προβλήματα	Επιχειρήσεις							
	Κ. & Β. Ελλάδα				Αττική & Ν. Ελλάδα			
	Μέσω Πάτρας Ηγουμενίτσας		Μέσω Βουλ/ρίας		Μέσω Πάτρας Ηγουμενίτσας		Μέσω Βουλ/ρίας	
	Μικρά	Μεγάλ.	Μικρά	Μεγάλα	Μικρά	Μεγάλα	Μικρά	Μεγ.
1. Χρόνου	14,9	77,0	16,0	72,4	41,2	29,4	17,6	41,2
2. Κόστους	14,9	79,3	17,2	71,3	23,5	47,1	17,6	41,2
3. Φορτές στα προϊόντα	72,4	2,3	67,8	8,0	41,2	5,9	23,5	23,5
4. Τελωνιακ. εξυπηρέτηση στην Ελλάδα	75,9	2,3	73,6	2,3	23,5	11,8	23,5	17,6
5. Διασυνοριακών ελέγχων	71,3	1,1	9,2	64,4	5,9	5,9	11,8	41,2
6. Επάρκεια χώρου στα πλοία	8,0	72,4	5,7	--	17,6	41,2	--	--

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Στατιστική εξέλιξη

Η αρνητική κατάσταση που επιδεινώθηκε, ακόμα περισσότερο από την πολιτική κρίση στη Γιουγκοσλαβία μετά από τον πόλεμο στον Κόλπο, και εμφανίζεται κυρίως στη Β. Ελλάδα βλέπουμε ότι στη Ν. Ελλάδα δεν ήταν και πολύ εμφανής διότι με την επιβολή του εμπάργκο έχουμε την διακίνηση των εμπορευμάτων και γενικά η τουριστική κίνηση να γίνεται μέσω της Πελοπ/σου και συγκεκριμένα από το λιμάνι της Πάτρας του Ν. Αχαΐας (εκτός από την Ηγουμενίτσα).

Μετά από έρευνα και συνεντεύξεις με τους αρμόδιους που έζησαν την κατάσταση αυτή διαπιστώνουμε ότι η κρίση της Γιουγκοσλαβίας δεν επηρέασε αρνητικά το λιμάνι της Πάτρας γιατί η εμπορευματική κίνηση γινόταν μέσω του λιμανιού της και η τουριστική κίνηση δεν είναι ορατή γιατί η Πάτρα, όπως γνωρίζουμε, δεν είναι τουριστικό μέρος αλλά είναι ένα μέρος όπου οι τουρίστες μπορούν να σταθμεύσουν, να δινυκτερεύσουν και να συνεχίσουν το ταξίδι τους είτε πηγαίνοντας σε άλλα τουριστικά μέρη της Πελοπ/σου είτε πηγαίνοντας στην Ιταλία. Σ' αυτήν την γραμμή, πάντως, Πάτρα - Ιταλία βλέπουμε μια αύξηση καθώς δεν είναι και τόσο εύκολη η διακίνηση μέσω Ηγουμενίτσας.

Λόγω της μη σημαντικής επιρροής της κρίσης στο λιμάνι της Πάτρας δεν ήταν και τόσο εύκολο και η ανεύρεση στοιχείων για τις μεταβολές των ποσοστών στα χρόνια αυτά.

Όπως βλέπουμε και στον πίν. 2α που αφορά την ναυτιλιακή κίνηση από το λιμάνι του Ρίου υπάρχει μια σχετική μείωση τη

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

χρονιά της κρίσης χωρίς όμως αυτή να είναι τόσο σημαντική καθώς την αμέσως επόμενη χρονιά υπάρχει μια σημαντική αύξηση και αναλυτικότερα:

Το 1989 ο αριθμός κατάπλων ήταν 31053 απ' όπου αποβιβάστηκαν 2830120 επιβάτες, 235524 φορτηγά, 45491 λεωφορεία, 772141 αυτοκίνητα Ι.Χ., 32381 δίκυκλα. Στον ανάλογο αριθμό απόπλων έχουμε 2735717 επιβιβασθέντες επιβάτες, 236142 φορτηγά, 43584 λεωφορεία, 765851 Ι.Χ., 32252 δίκυκλα.

Το 1990 οι κατάπλοι ήταν 31081 απ' όπου οι παοβιβασθέντες ήταν 3122975, τα φορτηγά 240749, τα λεωφορεία 41046, τα Ι.Χ. 775328, και τα δίκυκλα 34461. Οι ανάλογοι απόπλοι έχουν 3067697 επιβιβ., 238624 φορτηγά, 41313 λεωφορεία, 759778 Ι.Χ., 33344 δίκυκλα.

Παρ' όλο που υπάρχει η κρίση στο Περσικό, δεν φαίνεται να υπάρχει αρνητική επιρροή στο λιμάνι του Ρίου. Στις επιβιβάσεις επιβατών υπάρχει αύξηση 12,1%.

Συγκρίνοντας, έπειτα τα στοιχεία του '90-'91 βλέπουμε μια αυξομείωση στις κατηγορίες, αναλυτικότερα: υπάρχει μείωση στους επιβάτες και αποβιβασθ. και επιβιβασθ. 2.8% και 1% αντίστοιχα.

Στα στοιχεία του '91-'92 βλέπουμε κατά κάποιο τρόπο μια σημαντική αύξηση έχοντάς 15,8% και 18,3% στους αποβιβασθ. και επιβιβασθ. επιβάτες αντίστοιχα, καθώς και στις υπόλοιπες κατηγορίες υπάρχει αύξηση.

Εκτός από το λιμάνι του Ρίου έχουμε και το λιμάνι της Πάτρας όπου σε σύνδεση με λιμάνια εξωτερικού και κυρίως με

ΠΙΝΑΚΑΣ 2Α. ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΑΚΤΟΠΛΟΙΑΣ ΔΙΑ ΠΟΡΘΜΕΙΩΝ
ΛΙΜΕΝΑΣ ΡΙΟΥ

ΕΤΗ	ΚΑΤΑΠΛΟΙ (ARRIVALS)						ΑΠΟΠΛΟΙ (SAILING)					
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΤΑΠΛΩΝ	ΑΠΟΒΙΒΑ- ΣΘΕΝΤΕΣ ΕΠΙΒΑΤΕΣ	ΕΚΦΟΡΤΩ ΘΕΝΤΑ		ΤΡΟΧΟ ΦΟΡΑ		ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΠΛΩΝ	ΕΠΙΒΙΒΑ- ΣΘΕΝΤΕΣ ΕΠΙΒΑΤΕΣ	ΦΟΡΤΩ ΘΕΝΤΑ		ΤΡΟΧΟ ΦΟΡΑ	
			ΦΟΡΤΗΓΑ (TRUCKS)	ΜΕΓΑΛΑ ΕΠΙΒΑΤΙΚΑ (BUSES)	ΜΙΚΡΑ ΕΠΙΒΑΤΙΚΑ (CARS)	ΔΙΚΥΚΛΑ			ΦΟΡΤΗΓΑ (TRUCKS)	ΜΕΓΑΛΑ ΕΠΙΒΑΤΙΚΑ (BUSES)	ΜΙΚΡΑ ΕΠΙΒΑΤΙΚΑ (CARS)	ΔΙΚΥΚΛΑ
1989	31.053	2.830.120	235.524	45.491	772.141	32.381	31.053	2.735.717	236.142	43.584	765.851	32.252
1990	31.081	3.122.975	240.749	41.046	775.328	34.461	31.081	3.067.697	238.624	41.313	759.778	33.344
1991	30.343	3.034.587	233.768	44.429	765.122	38.101	30.343	3.037.547	234.854	45.049	773.830	38.863
1992*	35.699	3.514.844	264.381	64.079	918.509	42.943	35.699	3.594.550	264.849	65.360	940.813	45.018

1992 * : Αφορά τους μήνες έως και τον Αύγουστο

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Ιταλίας, αναλυτικά όπως βλέπουμε στον πίν. 2B, έχουμε:
Οι χρονιές '89-'90 συγκριτικά μας δίνουν μια αύξηση σε όλες τις κατηγορίες, στους επιβάτες 6,6% και 6,9% αποβιβασθ. και επιβιβασθ. αντίστοιχα.

Το '91 υπάρχει αυξομείωση σε σχέση με το '90 αλλά στους επιβάτες επικρατεί μια μείωση 6,4 και 8,7% στους αποβιβασθ. και επιβιβασθ. αντίστοιχα.

1991-1992: Αύξηση στους επιβάτες 3,2 και 1,4% αντίστοιχα για αποβιβασθ. και επιβιβασθ., καθώς και αύξηση στις υπόλοιπες κατηγορίες.

1993-1994: Αυξομειώσεις αλλά πιο σημαντική αύξηση στα φορτηγά αυτοκίνητα καθώς έχουμε 58% και 42,3% αντίστοιχα για τα εκφορτωθ. και φορτωθ. Αυτό μας δηλώνει ότι η εμπορευματική κίνηση γινόταν με φορτηγά οχήματα μέσω του λιμανιού της Πάτρας λόγω του κλεισίματος των συνόρων.

Αναφέροντας την εμπορευματική κίνηση, έχουμε τον πίν. 2γ που μας δείχνει την διακίνηση εμπορευμάτων εξωτερικού και που γίνεται με φορτηγά οχήματα.

1989-1990: Υπάρχει αύξηση 52,3% στα εκφορτωθ. εμπορεύματα από πλοία πάσης εθνικότητας και 58% αύξηση από ελληνικά πλοία. Στα φορτωθέντα εμπορεύματα επί πλοίων πάσης εθνικότητας 57,8% αύξηση και 86% αύξηση στα επί ελληνικών πλοίων.

1990-1991: Μία πολύ ασήμαντη μείωση των 2,7% στα εκφορτωθ. πλοία πάσης εθνικότητας και μια μικρή αύξηση στα φορτωθέντα εμπορεύματα επί πλοίων πάσης εθνικότητας 5,8%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2Β. ΣΥΝΔΕΣΗ ΛΙΜΕΝΑ ΠΑΤΡΩΝ ΜΕ ΛΙΜΕΝΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘ ΚΑΤΑ	ΑΠΟΒΙΒ ΕΠΙΒΑΤ	ΚΑΤΑ ΠΛΟΙ			ΑΠΟ ΠΛΟΙ			
			ΕΚΦΟΡΤΩΘΕΝΤΑ ΤΡΟΧΟΦΟΡΑ			ΕΠΙΒΙΒ ΕΠΙΒΑΤ	ΦΟΡΤΩ ΘΕΝΤΑ ΤΡΟΧΟΦΟΡΑ		
			ΦΟΡΤΗΓΑ	ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ	ΕΠΙΒΑΤΙΚΑ		ΦΟΡΤΗΓΑ	ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ	ΕΠΙΒΑΤΙΚΑ
1989	2248	486.627	35.223	1582	74.025	468.216	34.145	1697	73.340
1990	2576	518.873	41.094	1830	76.929	500.411	39.882	2145	77.072
1991	2484	485.652	49.545	1843	81.910	456.674	42.593	1815	76.319
1992		501.145	61.268	1911	83.687	463.285	52.252	1804	71.908
1993		477.650	96.795	1739	80.352	432.104	74.369	1737	67.206
1994		470.746	104.160		80.908	453.226	89.052		71.465

ΠΗΓΗ: ΛΙΜΕΝΑΡΧΕΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 2Γ. ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
(METRIC TONS)

ΕΚΦΟΡΤΩΘΕΝΤΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ *				ΦΟΡΤΩΘΕΝΤΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ ΔΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ *				
ΑΠΟ ΠΛΟΙΑ ΠΑΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑΣ			ΑΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΛΟΙΑ	ΕΠΙ ΠΛΟΙΩΝ ΠΑΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑΣ			ΕΠΙ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΛΟΙΩΝ	
ΕΤΟΣ	ΣΤΕΡΕΑ	ΥΓΡΑ		ΣΥΝΟΛΟ	ΣΤΕΡΕΑ	ΥΓΡΑ		ΣΥΝΟΛΟ
1989	467.907	3.807	471.714	137.140	351.491	11.386	362.877	113.820
1990	699.594	19.146	718.740	216.763	565.073	7.634	572.707	211.689
1991			698.921				606.067	

* Η διακίνηση γίνεται με φορτηγά οχήματα

ΠΗΓΗ: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Εν τω μεταξύ αν κρίνουμε ότι το καλοκαίρι υπάρχει πιο πολύ κίνηση λόγω τουρισμού αφού η Ελλάδα είναι πόλος έλξης για τους τουρίστες, μπορούμε να ξεχωρίσουμε σε εξάμηνα τις χρονιές '90, '91, '92, για να δούμε τη διαφορά των α' με των β' εξαμήνων κάθε χρονιάς.

Αναλύοντας τους πίνακες 2δ και 2δα βλέπουμε ότι το α' εξάμ. του '91 έχει μείωση σε σχέση με το α' εξάμ. του '90 κατά 13,5% στις κατάπλους και στις υπόλοιπες κατηγορίες. Ενώ το α' εξάμ. του '92 σε σχέση με το α' εξάμ. του '91 έχει μια ανοδική πορεία καθώς τα ποσοστά μας δείχνουν αύξηση 30,3% στις κατάπλους 22,5% στους επιβάτες κλπ. (πίν. 1δ)

Τέλος βλέπουμε μια αυξομείωση στον πίνακα 2δα και παρατηρούμε με επιβεβαίωση ότι η εμπορευματική κίνηση γίνεται από το λιμάνι της Πάτρας λόγω του εμπόργκο στα σύνορα της Μακεδονίας και το κλείσιμο του λιμανιού της Θεσ/νίκης καθώς και η διακίνηση από την Ηγουμενίτσα είναι δύσκολη για λόγους υποδομής κλπ.

Συγκρίνοντας τα δύο εξάμηνα σε κάθε χρονιά βλέπουμε και όπως είναι φυσικό μεγάλη διαφορά στις διακινήσεις ανά κατηγορία έχοντας υπόψη ότι στο β' εξάμηνο περιλαμβάνεται με τους θερινούς μήνες. Από Ιούνιο μέχρι και Αύγουστο ή και Σεπτέμβριο η τουριστική κίνηση είναι ανεπτυγμένη και για τη χώρα μας αλλά και για άλλες χώρες αφού περάσουν πρώτα από τα δικά μας μέρη. Ιδιαίτερα για τους τρεις μήνες του καλοκαιριού μπορούμε να δούμε τα νούμερα να μιλάνε μόνα τους στους αναλυτικούς πίνακες 3α και 3β σαν παραδειγματικούς.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2Δ.
 ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΩΝ 1990, 1991, 1992
 ΓΡΑΜΜΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
 ΚΑΤΑΠΛΩΝ - ΑΠΟΠΛΩΝ

1ο ΕΞΑΜΗΝΟ ΕΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΤΑΠΛΩΝ	ΕΠΙΒΑΤΕΣ (PASSENGERS)	ΦΟΡΤΗΓΑ (TRUCKS)	ΜΕΓΑΛΑ ΕΠΙΒΑΤΙΚΑ ΤΡΟΧΟΦΟΡΑ (BUSES)	ΜΙΚΡΑ ΕΠΙΒΑΤΙΚΑ ΤΡΟΧΟΦΟΡΑ (CARS)
1990	1.087	307.486	41.284	1.757	40.343
1991	940	239.973	40.288	1.617	43.396
1992				811	26.728
Ποσοστό αύξησης 90 - '91	-13%	-21,96%	-2,41%	-7,97%	7,56
Ποσοστό αύξησης 91 - '92	30,32%	22,53%	37,78%	-1,55%	-1,81%

Σημείωση: Τα παραπάνω στοιχεία αφορούν συνολική διακίνηση

ΠΙΝΑ ΚΑΣ 2ΔΑ

2ο ΕΞΑΜΗΝΟ ΕΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΤΑΠΛΩΝ	ΕΠΙΒΑΤΕΣ (PASSENGERS)	ΦΟΡΤΗΓΑ (TRUCKS)	ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ	Ι.Χ.
1990	1.489	711.798	39.692	2.218	113.658
1991	1.544	702.353	51.850	2.041	114.833
1992		670.357	58.010	2.123	112.983
Ποσοστό αύξησης 90 - '91	3,70%	-1,30%	30,60%	-8,00%	1%
Ποσοστό αύξησης 91 - '92.		-4,50%	11,90%	4,00%	-1,60%

ΠΙΝΑΚΑΣ 3Α. ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ.
ΠΑΤΡΑ - ΙΤΑΛΙΑ

ΑΠΟΒΙΒΑΣΙΣ						ΕΠΙΒΙΒΑΣΙΣ					
ΕΤΟΣ %	1992	1993	ΔΙΑΦΟΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΕΤΟΣ %	1992	1993	ΔΙΑΦΟΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΜΗΝΑΣ				ΑΥΞΗΣΗΣ	ΜΕΙΩΣΗΣ	ΜΗΝΑΣ				ΑΥΞΗΣΗΣ	ΜΕΙΩΣΗΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	55	76	21	38.2%		ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	23	34	11	47.8%	
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	71	47	-24		33.8%	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	31	35	4	12.9%	
ΜΑΡΤΙΟΣ	105	157	52	49.5%		ΜΑΡΤΙΟΣ	75	132	57	76%	
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	280	269	-11		3.93%	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	344	307	-37		10.76%
ΜΑΙΟΣ	168	134	-34		20.24%	ΜΑΙΟΣ	141	165	24	17,00%	
ΙΟΥΝΙΟΣ	132	131	-1		0%	ΙΟΥΝΙΟΣ	167	161	-6		4%
ΙΟΥΛΙΟΣ	274	241	-33		13%	ΙΟΥΛΙΟΣ	263	228	-35		14%
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	286	246	-40		13%	ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	264	226	-38		14%
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	212	229	17	8%		ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	194	206	12	6.2%	
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	145	129	-16		11%	ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	175	157	-18		10.3%
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	69	48	-21		30.4%	ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	46	27	-19		41.3%
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	114	32	-82		72,00%	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	81	59	-22		27,00%
ΣΥΝΟΛΟ	1911	1739	-172		9%	ΣΥΝΟΛΟ	1804	1737	-67		-3,70%

ΠΙΝΑΚΑΣ 3Α. ΦΟΡΤΗΓΑ.
ΠΑΤΡΑ - ΙΤΑΛΙΑ.

ΑΠΟΒΙΒΑΣΙΣ						ΕΠΙΒΙΒΑΣΙΣ					
ΕΤΟΣ % ΜΗΝΑΣ	1992	1993	ΔΙΑΦΟΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΥΞΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΙΩΣΗΣ	ΕΤΟΣ % ΜΗΝΑΣ	1992	1993	ΔΙΑΦΟΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΥΞΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΙΩΣΗΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	4178	5999	1821	43.6%		ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	4303	5257	972	22.6%	
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	5323	6842	1519	28.5%		ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	4339	4946	607	14%	
ΜΑΡΤΙΟΣ	5012	7538	2526	50.4%		ΜΑΡΤΙΟΣ	4213	5429	1216	28.9%	
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	4643	6962	2319	49.9%		ΑΠΡΙΛΙΟΣ	3818	4926	1108	29.00%	
ΜΑΙΟΣ	4869	8561	3692	75.8%		ΜΑΙΟΣ	4441	7030	2589	58.3%	
ΙΟΥΝΙΟΣ	5323	8281	2958	55.00%		ΙΟΥΝΙΟΣ	5048	7437	2389	47.00%	
ΙΟΥΛΙΟΣ	5347	8433	3086	57%		ΙΟΥΛΙΟΣ	4417	6728	2311	52.00%	
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	3622	6460	2838	78%		ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	2870	4613	1743	60%	
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	4575	8658	4083	89.30%		ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	4282	6366	2084	48.6%	
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	5783	9506	3723	64.4%		ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	5051	7052	2001	39.6%	
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	6284	9330	3046	48.5%		ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	4942	7339	2397	48.5%	
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	6309	10225	3916	62%		ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	4528	7228	2700	60%	
ΣΥΝΟΛΟ	61268	96795	35527	58.00%		ΣΥΝΟΛΟ	52252	74369	22117	42.3%	

ΠΙΝΑΚΑΣ 3Α. ΕΠΙΒΑΤΙΚΑ (Ι.Χ.).
ΠΑΤΡΑ - ΙΤΑΛΙΑ

ΑΠΟΒΙΒΑΣΙΣ						ΕΠΙΒΙΒΑΣΙΣ					
ΕΤΟΣ %	1992	1993	ΔΙΑΦΟΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΕΤΟΣ %	1992	1993	ΔΙΑΦΟΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΜΗΝΑΣ				ΑΥΞΗΣΗΣ	ΜΕΙΩΣΗΣ	ΜΗΝΑΣ				ΑΥΞΗΣΗΣ	ΜΕΙΩΣΗΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	2108	2433	325	15.4%		ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	1760	1753	-7		0.4%
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	1704	2267	563	33%		ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	922	1002	80	8.7%	
ΜΑΡΤΙΟΣ	2400	3007	607	25.3%		ΜΑΡΤΙΟΣ	1218	1170	-48		4%
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	4985	4796	-189		3,80%	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	2605	2833	228	8.75%	
ΜΑΙΟΣ	6681	6393	-288		4.3%	ΜΑΙΟΣ	3294	2886	-408		12.4%
ΙΟΥΝΙΟΣ	8850	7387	-1463		17%	ΙΟΥΝΙΟΣ	6085	5380	-705		12%
ΙΟΥΛΙΟΣ	19356	19357	1	0%		ΙΟΥΛΙΟΣ	10267	9718	-549		6%
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	21631	19128	-2503		11,00%	ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	23895	22535	-1360		6%
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	6847	6638	-209		3,00%	ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	13004	11614	-1390		10.7%
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	3271	3335	64	1.95%		ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	5111	4692	-419		8.2%
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	2433	2447	14	0,60%		ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	1912	1905	-7		0,40%
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	3421	3164	-257		7,50%	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	1835	1718	-117		-6,30%
ΣΥΝΟΛΟ	83687	80352	-3335		-4%	ΣΥΝΟΛΟ	71908	67206	-4702		-6,50%

ΠΙΝΑΚΑΣ 3Α. ΕΠΙΒΑΤΕΣ.
ΠΑΤΡΑ - ΙΤΑΛΙΑ

ΑΠΟΒΙΒΑΣΙΣ						ΕΠΙΒΙΒΑΣΙΣ					
ΕΤΟΣ %	1992	1993	ΔΙΑΦΟΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΕΤΟΣ %	1992	1993	ΔΙΑΦΟΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΜΗΝΑΣ				ΑΥΞΗΣΗΣ	ΜΕΙΩΣΗΣ	ΜΗΝΑΣ				ΑΥΞΗΣΗΣ	ΜΕΙΩΣΗΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	11817	14036	2219	18.78%		ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	11895	12663	768	6.45%	
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	11155	12579	1424	12.76%		ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	8800	9710	910	10.34%	
ΜΑΡΤΙΟΣ	17136	21860	4724	27.57%		ΜΑΡΤΙΟΣ	12996	16124	3128	24.07%	
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	38508	35636	-2872		7.46%	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	34152	30839	-3313		9.7%
ΜΑΙΟΣ	34873	33162	-1711		4.9%	ΜΑΙΟΣ	23330	24759	1429	6.1%	
ΙΟΥΝΙΟΣ	50883	42165	-8718		-18%	ΙΟΥΝΙΟΣ	38528	33943	-4585		12%
ΙΟΥΛΙΟΣ	117109	106679	-10430		9%	ΙΟΥΛΙΟΣ	73635	62287	-11348		16%
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	122318	109011	-13307		10.5%	ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	139139	126258	-12881		9%
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	44083	42065	-2018		4.5%	ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	64740	57662	-7078		11%
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	23794	25281	1487	6.2%		ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	30800	28909	-1891		6.14%
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	13662	16707	3045	22.3%		ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	12551	14658	2107	16.8%	
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	15807	18469	2662	16.8%		ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	12719	14292	1573	12.4%	
ΣΥΝΟΛΟ	501145	477650	-23495		4.7%	ΣΥΝΟΛΟ	463285	432104	-31181		6.7%

ΠΙΝΑΚΑΣ 3B. Ι.Χ.

ΑΠΟΒΙΒΑΣΙΣ						ΕΠΙΒΙΒΑΣΙΣ					
ΕΤΟΣ %	1993	1994	ΔΙΑΦΟΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΕΤΟΣ %	1993	1994	ΔΙΑΦΟΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΜΗΝΑΣ				ΑΥΞΗΣΗΣ	ΜΕΙΩΣΗΣ	ΜΗΝΑΣ				ΑΥΞΗΣΗΣ	ΜΕΙΩΣΗΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	2433	2482	49	2%		ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	1753	1544	-209		11%
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	2267	2688	421	18%		ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	1002	1015	13	1%	
ΜΑΡΤΙΟΣ	3007	3986	979	32.5%		ΜΑΡΤΙΟΣ	1170	1203	33	2.8%	
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	4796	4694	-102		-2,10%	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	2833	2449	-384		-13,55%
ΜΑΙΟΣ	6393	7082	689	10,78%		ΜΑΙΟΣ	2886	3473	587	20,34%	
ΙΟΥΝΙΟΣ	7387	9064	1677	22,70%		ΙΟΥΝΙΟΣ	5380	6018	638	12,00%	
ΙΟΥΛΙΟΣ	19357	18590	-767		-4%	ΙΟΥΛΙΟΣ	9718	10139	421	4,30%	
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	19128	16027	-3101		-16,00%	ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	22535	23023	488	2.17%	
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	6638	6841	203	3,60%		ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	11614	12563	949	8.2%	
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	3335	3958	623	19%		ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	4692	6084	1392	30%	
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	2447	2389	-58		-2,40%	ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	1905	2137	232	12,20%	
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	3164	3107	-57		-1,80%	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	1718	1817	99	5,76%	
ΣΥΝΟΛΟ	80352	80908	556	0,69%		ΣΥΝΟΛΟ	67206	71465	4259	6,33%	

ΠΙΝΑΚΑΣ 3Β. ΕΠΙΒΑΤΑΙ

ΑΠΟΒΙΒΑΣΙΣ						ΕΠΙΒΙΒΑΣΙΣ					
ΕΤΟΣ %	1993	1994	ΔΙΑΦΟΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΕΤΟΣ %	1993	1994	ΔΙΑΦΟΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΜΗΝΑΣ				ΑΥΞΗΣΗΣ	ΜΕΙΩΣΗΣ	ΜΗΝΑΣ				ΑΥΞΗΣΗΣ	ΜΕΙΩΣΗΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	14036	15381	1345	9%		ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	12663	13934	1271	10%	
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	12579	14786	2207	17%		ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	9710	11281	1571	16%	
ΜΑΡΤΙΟΣ	21860	26510	4650	21%		ΜΑΡΤΙΟΣ	16124	16105	-19		0,12%
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	35636	34059	-1577		-4,43%	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	30839	33163	2324	7,50%	
ΜΑΙΟΣ	33162	39226	6064	18,30%		ΜΑΙΟΣ	24759	28708	3949	16,00%	
ΙΟΥΝΙΟΣ	42165	45373	3208	7,60%		ΙΟΥΝΙΟΣ	33943	36576	2633	7,80%	
ΙΟΥΛΙΟΣ	106679	99082	-7597		-7%	ΙΟΥΛΙΟΣ	62287	65154	2867	4,60%	
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	109011	98867	-10144		-9,30%	ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	139139	125278	-13861		-9,96%
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	42065	40046	-2019		-5%	ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	57662	61759	4097	7%	
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	25281	26432	1151	5%		ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	28909	33368	4459	15%	
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	16707	14477	-2230		-13,30%	ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	14658	14406	-252		-1,70%
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	18469	16507	-1962		-10,62%	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	14292	13494	-798		-5,58%
ΣΥΝΟΛΟ	477650	470746	-6904		-1,44%	ΣΥΝΟΛΟ	441122	453226	12104	2,74%	

ΠΙΝΑΚΑΣ 3B. ΦΟΡΤΗΓΑ

ΑΠΟΒΙΒΑΣΙΣ						ΕΠΙΒΙΒΑΣΙΣ					
ΕΤΟΣ %	1993	1994	ΔΙΑΦΟΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΕΤΟΣ %	1993	1994	ΔΙΑΦΟΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΜΗΝΑΣ				ΑΥΞΗΣΗΣ	ΜΕΙΩΣΗΣ	ΜΗΝΑΣ				ΑΥΞΗΣΗΣ	ΜΕΙΩΣΗΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	5999	8236	2237	37%		ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	5275	7530	2255	42%	
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	6842	9501	2659	38%		ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	4946	7452	2506	50%	
ΜΑΡΤΙΟΣ	7538	9760	2222	29%		ΜΑΡΤΙΟΣ	5429	7431	2002	37%	
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	6962	9026	2064	29,60%		ΑΠΡΙΛΙΟΣ	4926	6883	1957	39,70%	
ΜΑΙΟΣ	8561	8386	-175		-2%	ΜΑΙΟΣ	7030	7405	375	5,33%	
ΙΟΥΝΙΟΣ	8281	9466	1185	14,30%		ΙΟΥΝΙΟΣ	7437	9240	1803	24,20%	
ΙΟΥΛΙΟΣ	8433	8185	-248		-3%	ΙΟΥΛΙΟΣ	6728	7289	561	8,30%	
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	6460	5931	-529		-8,20%	ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	4613	5348	735	16%	
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	8658	7902	-756		-8,70%	ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	6366	7317	951	15%	
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	9506	9814	308	3%		ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	7052	8199	1147	16%	
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	9330	8733	-597		-6,40%	ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	7339	7918	579	7,90%	
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	10225	9220	-1005		-9,83%	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	7228	7040	-188		-2,60%
ΣΥΝΟΛΟ	96795	104160	7365	7,61%		ΣΥΝΟΛΟ	74369	89052	14683	19,74%	

N. ΑΧΑΪΑΣ

Ολόκληρος ο Ν. Αχαΐας, ο νομός που φιλοξενεί το τρίτο σε μέγεθος αστικό κέντρο της χώρας, δεν διαθέτει ξενοδοχειακό κατάλυμα που να κατατάσσεται στην κατηγορία πολυτελείας! Όσον αφορά στις επόμενες κατηγορίες, περιορίζεται σε 5 μονάδες Α' τάξεως, συνολικού δυναμικού 1.356 κλινών, και 14 μονάδες Β' τάξεως.

Συνολικά διαθέτει 90 μονάδες (το 1.18% της χώρας). Άλλο χαρακτηριστικό του εκεί ξενοδοχειακού δυναμικού είναι ότι δεν ενισχύεται με τους ρυθμούς που αυτό γίνεται στην υπόλοιπη Ελλάδα.

Πράγματι, μεταξύ 1980 και 1994 οι διαθέσιμες κλίνες αυξήθηκαν εκεί κατά 14.6% (από 5.403 σε 6.190 κλίνες) ενώ στο σύνολο της χώρας κατά 82.9% (από 278.045 σε 508.408 κλίνες)! Το δυναμικό αυτό χωροθετείται κυρίως στην παράκτια ζώνη του νομού, που διαθέτει πολύ αξιόλογες παραλίες. Πέραν αυτών, στην περιοχή Καλαβρύτων έχει ανπτυχθεί περιηγητικός τουρισμός (εσωτερικής κυρίως προέλευσης) ο οποίος στηρίζεται στο αξιόλογο φυσικό περιβάλλον, στα ιστορικά μοναστήρια, στο μνημείο των πεσόντων από τους Γερμανούς και στο χιονοδρομικό κέντρο. Αυτή καθεαυτή η πόλη της Πάτρας αποτελεί τουριστικό πόλο έλξης (κάστρο, θρησκευτικός τουρισμός λόγω του πολιούχου της κ.λ.π.). Πέραν του ισχυρού στού που διαθέτει με το πιο διάσημο καρναβάλι στην Ελλάδα, ο πατρινός τουρισμός υποστηρίζεται τα τελευταία χρόνια και από το καλλιτεχνικό φεστιβάλ.

Εντούτοις, δεν φαίνεται να ξεπερνά τα εθνικά σύνορα και να

Γ Ι Θ Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

μετατρέπεται σε αυτοτελή τουριστικό προορισμό στη διεθνή αγορά. Αυτό δείχνει και ο διαρκώς συρρικνούμενος αριθμός διανυκτερεύσεων αλλοδαπών στο Ν. Αχαΐας. Οι 459 χιλιάδες του 1980 έγιναν 401 χιλιάδες το 1985 και 328 χιλιάδες το 1990! Εκτός κυμαίνονται περίξ των 300 χιλιάδων διανυκτερεύσεων ετησίως.

Οι μέσω του λιμανιού της Πάτρας αφικνούμενοι ετησίως τουρίστες και τα αντίστοιχα ποσοστά τους επί του αντίστοιχου αριθμού αφιχεύτων με κάθε μέσο στη χώρα έχουν ως εξής:

Ε Τ Ο Σ	Α Φ Ι Ξ Ε Ι Σ	% Τ Η Σ Χ Ω Ρ Α Σ
1980	115.658	2.19
1985	256.217	3.64
1989	257.868	3.19
1990	260.887	2.94
1991	187.471	2.33
1992	370.703	3.97
1993	229.818	2.44
1994	308.061	2.88

Στα ίδια συμπεράσματα καταλήγουμε αν μελετήσουμε τη διαχρονική εξέλιξη των αφίξεων αλλοδαπών με πτήσεις charter στον

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Αραξο και με πλοίο στο λιμάνι της Πάτρας. Όσον αφορά στους πρώτους, η εξέλιξη του πλήθους τους έχει ως εξής από τους οποίους οι μισοί προέρχονται από τη Γερμανία.

Α Φ Ι Ξ Ε Ι Σ	C H A R T E R	Σ Τ Ο Ν	Α Ρ Α Ξ Ο
1989	41.581	τουρίστες	
1990	41.549	>>	
1991	23.966	>>	
1992	29.102	>>	
1993	28.971	>>	
1994	31.975	>>	

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

Παρατηρήσεις

Το θέμα της εργασίας αυτής δόθηκε το Δεκέμβρη του '93. Η αργοπορία προς την παρουσίασή της οφείλεται σε πολλούς λόγους. Εμφανίστηκαν πολλά εμπόδια. Κατ' αρχήν ήταν τα μαθήματα και οι εξεταστικές που δεν μας άφησαν ελεύθερο χρόνο για να ασχοληθούμε με αυτήν. Το καλοκαίρι του '94 πήγαμε στην Αθήνα και μείναμε λίγες μέρες ώστε να μπορέσουμε να κινηθούμε για την ανεύρεση στοιχείων, αρχίζοντας από το υπουργείο Οικονομικών οι οποίοι μας εξυπηρέτησαν μεν αλλά μας έδωσαν στοιχεία τα οποία τα περισσότερα δεν είχαν σχέση με το θέμα, συνεχίζοντας στο Υπουργείο Εξωτερικών δεν μας άφησαν καθόλου να μπούμε μέσα και μας στέλνουν στο παράρτημα που ασχολείται με τις Βαλκανικές σχέσεις και οι οποίοι δεν μας εξυπηρέτησαν καθόλου μόνο αρκέστηκαν να μας δώσουν ένα φυλλάδιο με τις εμπορικές συναλλαγές στα Βαλκάνια. Σε άλλο παράρτημα του Υπουργείου Εξωτερικών μας βοήθησαν δίνοντάς μας ένα μέρος από το Δικαστήριο λέγοντάς μας ότι λόγω απορρήτου δεν μπορούν να μας βοηθήσουν παραπάνω καθώς και ότι είναι ανεπίσημο δεν μπορούν να μας πουν.

Οι δυσκολίες που συναντήσαμε ήταν αρκετές από όλες τις υπηρεσίες που περάσαμε και αν λάβουμε υπόψη ότι μεσολαβούσαν και οι άδειες και οι αρμόδιοι που θα μπορούσαν να μας βοηθήσουν έλειπαν σε διακοπές, ήταν πολλοί λίγοι αυτοί που προσφέρθηκαν να βοηθήσουν.

Θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι στο Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας ο κ. Καραγεωργόπουλος Ανθ/ρχος μας βοήθησε

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

υπεραρκετά και τον ευχαριστούμε πολύ.

Θα μπορούσαμε να γράψαμε αρκετά στοιχεία πάνω σε αυτό το θέμα όπως αναλυτικά ποιες ήταν οι επιφυλάξεις της κυβέρνησης καθώς και τα μέτρα που πήρε από την επιβολή του εμπάργκο και μετά αλλά ο περιορισμός ήταν για τον Ν. Αχαΐας που και αυτό κατέστη δύσκολο καθώς στο εδώ Λιμενάρχειο δεν μας έδωσαν στοιχεία αρκετά για εκείνες τις χρονιές λέγοντάς μας ότι δεν ήταν και τόσο σημαντική η επίδραση της κρίσης στη Ν. Ελλάδα.

Τέλος θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η διαφορά που μπορεί να είναι αισθητή στην εμφάνιση της εργασίας δηλ. η διαφορά των γραμμάτων οφείλεται σε πρόβλημα του υπολογιστή και αυτός είναι άλλος ένας λόγος καθυστέρησης γιατί θέλαμε την εργασία να την δακτυλογραφήσουμε εμείς και έπρεπε να βρούμε άλλον υπολογιστή. Επίσης η απασχόλησή μας σε διάφορες δουλειές προσθέτει άλλον ένα λόγο. Ευχαριστούμε για την κατανόηση και συμπληρώνουμε ότι τα στοιχεία ισχύουν μέχρι τη χρονιά του '94 το εμπάργκο έχει πλέον σταματήσει.

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ο Σ

Λόγω ότι η εργασία τελείωσε πρόσφατα, μεσαλόβησε στις 15/10/95 η λύση του Embargo στα Σκόπια όπου θα αναφερθούμε σε ένα άρθρο που δημοσιεύτηκε την επόμενη μέρα σε μια εφημερίδα. Σε μια άλλη περίοδο εισέρχονται οι σχέσεις Ελλάδος και Σκοπίων καθώς τα αντίμετρα κατά των Σκοπίων αποτελούν πλέον παρελθόν και μέχρι χτες το είχαν μπει από τους μεσορειακούς σταθμούς στο ελληνικό έδαφος τριάντα περίπου άτομα από το γειτονικό κράτος.

Ωστόσο, στις αρμόδιες τελωνιακές και αστυνομικές αρχές δεν είχαν φτάσει μέχρι χτες εγγράφως οι διευκρινιστικές οδηγίες για τη διακίνηση εμπορευμάτων, ενώ η είσοδος των Σκοπίων γίνεται σε μια λευκή κόλλα καρτιού.

Σύμφωνα με τις προφορικές εντολές που έδωσε το αρμόδιο υπουργείο, στους Ευζώνους, η διέλευση των πολιτών γίνεται όχι με τα διαβατήριά τους αλλά με την αναγραφή των στοιχείων τους σε ένα φύλλο λευκού καρτιού όπου τίθεται και η σχετική βίσα εισόδου.

Οι περισσότεροι απ' αυτούς ήταν νεαρά άτομα που μπήκαν για να βρουν τα γνωστά τους στέκια διασκέδασης και επιχ/τίες. Στα λιγαστά αυτοκίνητα που πέρασαν από το μεσορειακό σταθμό τοποθετείται αυτοκόλλητο και καλύπτεται η ένδειξη "MK" που έχουν τα αυτοκίνητα από την πρώην Γιουγκ/κή Δημοκρατία.

Η κίνηση στα ελληνοσκοπίανά σύνορα αναμένεται να αυξηθεί από σήμερα και γι' αυτό το λόγο έχει ενισχυθεί το προσωπικό των μεσορειακών σταθμών.

Σύμφωνα με στοιχεία του Συνδέσμου Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος,

Γ Ι Ο Υ Γ Κ Ο Σ Λ Α Β Ι Κ Η Κ Ρ Ι Σ Η

η ζημιά από το εμπόργκο για τη Βόρεια Ελλάδα υπολογίζεται σε 2 δισ. δολάρια και άλλα τόσα για όλη τη χώρα, ενώ εκτιμάται σε 800 εκατ. η απώλεια εσόδων για τον Οργανισμό Λιμένος.

Οι επιχ/τίες της Βορείου Ελλάδος έχουν πάρει ήδη τη σκυτάλη καθώς τα αρμόδια υπουργεία δεν διαβέβαινουν, λόγω γραφειοκρατίας, ευελιξία για να εκμεταλλευτούν τις προοπτικές.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

	Σελ.
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
Πέμπτη, 27 Ιουνίου '91. Ώρα μηδέν. Γιουγκ. έκρηξη.....	2
Κίνδυνοι	3
Ενίσχυση των εξαγωγών και των ελληνικών επιχ/σεων στις βαλκανικές και παραευξήνιες χώρες	4
Επιβολή προσωρινών μέτρων	6
ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ 29ης ΙΟΥΝΙΟΥ '94	7
Διάταξη	8
Το ιστορικό της διαφοράς - Άρθρο 3 - Άρθρο 49 - Τροποποίηση I - Τροποποίηση II	10
Αιτήματα των διαδίκων - Νομική θεμελίωση	21
Περί του <i>fumus boni juris</i> - Η άποψη της Επιτροπής	23
Η άποψη της ελληνικής κυβέρνησης	25
Η εκτίμηση του δικαστηρίου	28
Επί του επείγοντος - Η άποψη της Επιτροπής	29
Η άποψη της ελληνικής κυβέρνησης	32
Η εκτίμηση του Δικαστηρίου	34
ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	38-46
ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ	
Νέο πλήγμα για τον τουρισμό	48
A. Γενικές εκτιμήσεις	49
B. Η σημασία της Γιουγκ. διάβασης για την ελληνική επ/ωνία με τις υπόλοιπες χώρες από την Κοινότητα - Ξένο εμπόριο	50
Τουρισμός - Ενέργεια - Τηλεπικοινωνίες	51
Γ. Εναλλακτικές πορείες για την μεταφορά των αγαθών	

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ανάμεσα στην Ελλάδα και την υπόλοιπη Κοινότητα	51
Εναλλακτικές πορείες - Βαλκανικές πορείες	52
Ενας υπολογισμός του κόστους στην ελλην. οικονομία	53
Αύξηση του κόστους των εξαγωγών και εισαγωγών - Ζημιά στον τουρισμό - Ενέργεια	54
Τηλεπικοινωνίες - Συμπέρασμα	55
COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES	56-58
Σεισμός ή απλό ταρακούνημα;	59
Οι τιμές	61
Ο θαλάσσιος τουρισμός	63
Συνολική εκτίμηση απωλειών από την Γιουγκοσλαβική κρίση στον τουριστικό τομέα	65
Στατιστική εξέλιξη	69
Πίνακες 1γ & 1δ	70-71
Πίνακες 1ε, 1α, 1β	73-75
ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑ	
Οι επιπτώσεις στην ελληνική βιομηχανία από την κρίση στην πρώην Γιουγκοσλαβία	78
Στατιστική εξέλιξη	84
Πίνακας 2α	86
Πίνακες 2β, 2γ	88-89
Πίνακες 2δ, 3α, 3β	91-98
Ν. Αχαΐας	99
Παρατηρήσεις	102
Επίλογος	104
Περιεχόμενα	105
Βιβλιογραφία	107

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- * Τουρισμός και Οικονομία, Μάιος - Αυγούστος 1991
- * Εφημερίδα Απογευματινή, Ιούνιος 1991
- * Αναθεωρημένο πρόγραμμα σύγκλισης της Ελληνικής Οικονομίας -
Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
- * Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού - Έκθεση κ. Ν. Μητρομάρα
- * Υπουργείο Εξωτερικών
- * ΦΕΚ - Εθνικό Τυπογραφείο
- * Υπουργείο Εμπορ. Ναυτιλίας (Ανθ/ρχος κ.Καραγεωργόπουλος)
- * COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
- * Ε.Ο.Τ Πάτρα
- * Λιμεναρχείο Πάτρας

